

Tomasz Kamusella

Glosariusz
regionalny
Województwa
Opolskiego

Polsko-angielsko-niemiecki

spis treści

Przedmowa	000
Wskazówki dla użytkownika	000
Samorząd	000
Administracja centralna i regionalna	000
Polityka i integracja europejska	000
Gospodarka	000
Kultura	000
Geodezja i geografia	000
Administracja kościelna i religia	000
Dodatek historyczno-statystyczny	000
Powierzchnia i ludność	000
Ważniejsze miejscowości i obiekty geograficzne	000
Ważniejsze czeskie miejscowości i obiekty geograficzne	000
Władze Regionu	000
Kościelne władze Regionu	000
Podziały historyczne	000
Obszar Regionu w strukturach wyższego rzędu	000
Obszar Regionu w kościelnych strukturach wyższego rzędu	000
Język w Regionie	000

o autorze

Tomasz Kamusella jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Opolskiego. Obecnie prowadzi w John W Kluge Center w Bibliotece Kongresu w Waszyngtonie badania nad problematyką nacjonalizmu i języka w Europie Środkowej, które rozpoczął w 2002 roku w European University Institute we Florencji. Wielostronne wykształcenie z zakresu filologii angielskiej, studiów europejskich oraz nauk politycznych uzyskał na uniwersytetach w Katowicach, RPA i Pradze. Pracę doktorską na temat *The Emergence of the National and Ethnic Groups in Silesia, 1848-1918* obronił w 2001 roku w Instytucie Zachodnim w Poznaniu. Jest autorem książki *Schlonsko: Horní Slezsko, Oberschlesien, Górný Śląsk. Esej o regionie i jego mieszkańcach* (2001) oraz kilkadziesiątu publikacji poświęconych problematyce etniczności, nacjonalizmu, Śląska oraz integracji europejskiej, wydanych w Europie i Ameryce Północnej.

podziękowania

Pomysł *Glosariusza* narodził się, kiedy pracowałem jako Pełnomocnik Wojewody Opolskiego do Spraw Integracji Europejskiej (1996-1999) i jako Doradca Marszałka Opolskiego do Spraw Współpracy z Zagranicą (1999-2002). Pragnę zatem podziękować ówczesnemu Wojewodzie Ryszardowi Zembaczyńskiemu oraz ówczesnemu Marszałkowi Stanisławowi Jałowieckiemu za lata intensywnej i udanej współpracy, dzięki której mogłem uczestniczyć w przygotowaniu naszego Regionu do wyzwań, jakie stawia przed nim akcesja Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Pragnę także wspomnieć o Pani Teresie Matczyńskiej, bowiem to ona wprowadzała mnie w arkana pracy urzędniczej, jak i o Panach Jarosławie Radimierskim i Joachimie Thannhäuserze - kolegach z Zespołu Doradców do Spraw Współpracy z Zagranicą w Urzędzie Marszałkowskim. Dziękuję też Koleżankom i Kolegom z Urzędu Wojewódzkiego oraz Urzędu Marszałkowskiego, z którymi na codzień dzieliłem trudy i sukcesy działań na polu integracji europejskiej, współpracy z zagranicą oraz promocji naszego Regionu.

Słowa podziękowania kieruję również do Pani Klaudii Klucznik za dopingowanie do opublikowania *Glosariusza*, jak i do Pana Romana Hlawacza za podjęcie się jego wydania.

Autor

przedmowa

W roku 1999 wprowadzono w życie reformę podziału administracyjnego Rzeczypospolitej Polskiej, co wiązało się z utworzeniem administracji samorządowej na poziomie województwa oraz powiatu. Decyzja ta uzupełniła brakujące ogniwo polskiej samorządności, która odrodziła się w roku 1990. Wtedy to odtworzono samorządową administrację gmin.

Na podstawie Ustawy o samorządzie województwa (z 5 czerwca 1998 roku, Dz. U. nr 91 poz. 576) za politykę zagraniczną województwa odpowiedzialny jest Marszałek. Intensyfikacja kontaktów z zagranicznymi partnerami oraz instytucjami Unii Europejskiej wiąże się z koniecznością prowadzenia rozmów, korespondencji, jak i wydawania materiałów promocyjnych w językach obcych. W przypadku Województwa Opolskiego najczęściej używanymi językami obcymi są: niemiecki, angielski, czeski. Istotność języka niemieckiego dla naszego Regionu wiąże się z faktem, że prawie jedna trzecia jego mieszkańców to Niemcy lub osoby związane z kulturą niemiecką. Oczywiście fakt ten przekłada się na bogate kontakty gmin, miast i powiatów z partnerami z Niemiec. Z kolei język angielski, jako *de facto* język globalnego handlu i polityki, to *lingua franca* współczesnego świata. Nasz Region graniczy z czeskimi krajami - Ołomunieckim i Morawsko-Śląskim (Ostrawskim). W dobie postępującej integracji europejskiej także granica między Czeską Republiką a Polską staje się coraz bardziej symboliczna. Umożliwia to Województwu Opolskiemu nawiązywanie ściślejszej współpracy z wspomnianymi czeskimi krajami. Równocześnie wzrasta ranga języka czeskiego w kontaktach obustronnych.

Wyzwania regionalizacji, integracji europejskiej i globalizacji stawiają młodym samorządowym województwom nowe wymagania. Sprostanie im na niwie międzynarodowej wiąże się z umiejętnością przedstawiania własnych interesów w zrozumiałym sposób. Nie można osiągnąć tego celu bez ujednolicenia tłumaczenia terminologii regionalnej na języki obce. Zadaniu temu wychodzi naprzeciw *Polsko-angielsko-niemiecki glosariusz terminologii regionalnej Województwa Opolskiego*. Mamy nadzieję na jego życzliwe przyjęcie, będziemy również wdzięczni za wszelkie uwagi.

wskazówki dla użytkownika

Przekład na języki obce terminologii ujętej w *Glosariuszu* kieruje się głównie zasadą zachowania polskiej specyfiki kulturowej. Tak więc chociaż słowo *województwo* można przełożyć na angielski jako *province*, to w *Glosariuszu* używa się bliższego kulturowo odpowiednika *voivodeship*. Tego typu terminy można dodatkowo objaśniać, gdy pojawiają się w tekście po raz pierwszy, np. *voivodeship, or a Polish region*, lub *the Sejmik, or the assembly of a Polish region*.

W angielskich tłumaczeniach polskich nazw zawierających rzeczowniki zwykle przyjęto podawanie przedimka określonego *the*, bowiem ten element gramatyczny sprawia pewną trudność polskim użytkownikom. Zwłaszcza na gruncie tłumaczeń na język angielski istnieje tendencja do pomijania przedimka i zamiast np. poprawnego *the Polish Peasant Party (PSL)* podaje się niepoprawnie **Polish Peasant Party (PSL)*.

Nazwy urzędów, stanowisk i komórek organizacyjnych zapisano dużymi literami, tak jak tego wymaga praktyka administracyjna. W słowniku podano więc *Marszałek*, a nie **marszałek*, *Starosta*, nie **starosta*.

Znaczny problem sprawia tłumaczenie oraz używanie w językach obcych nazw urzędów, partii politycznych i organizacji oraz skrótowców od nich utworzonych. Przyjęto podawanie w nawiasie skrótowców, zarówno przy hasle głównym, jak i w jego tłumaczeniach np. *Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) - (the Polish Alliance of Trade Unions (OPZZ))*. Pozwala to na zaznaczenie z obszaru jakiego języka pochodzi nazwa oryginalna i na jednoznaczne powiązanie tłumaczenia z daną nazwą. Dla jasności tłumaczeń dokonywanych przy pomocy *Glosariusza*, proponuje się używać tłumaczenia nazwy organizacji i podanie skrótowca w nawiasie. Gdyby nazwa występowała zbyt często w tłumaczonym tekście, po wymienieniu jej po raz pierwszy w pełnym brzmieniu wraz ze skrótowcem, w dalszej części tłumaczenia najlepiej stosować już tylko skrótowiec.

Ujęte w *Glosariuszu* hasła starano się podawać, o ile to możliwe, w liczbie pojedynczej. Gdy językowe użycie wymaga słowa lub wyrażenia w liczbie mnogiej, informuje o tym łaciński skrót *pl (plural)*. Kiedy istotne jest zaznaczenie, iż dany rzeczownik lub wyrażenie ujęte są w liczbie pojedynczej, czyni się to przy pomocy skrótów *sg (singular)*. Oba skróty występują po rzeczonym słowie lub frazie.

Istotną kwestią jest dobór haseł. Jak wynika z tytułu *Glosariusz* koncentruje się na terminologii regionalnej. Podano więc występujące w regionie nazwy urzędów, festiwali, krain geograficznych itp., a także terminy związane z samorządnością oraz samorządowymi urzędami (gmin, powiatów). Uwzględniono też nazwy struk-

turalnych komórek Urzędu Marszałkowskiego, jako jednostki odpowiedzialnej za kontakty zagraniczne województwa i jego promocję. Ze względu na zmiany w strukturze organizacyjnej UM, za wyjściowy przyjęto stan z roku 2001. Nowopowstałe jednostki zazwyczaj łączą lub rozdzielają funkcje i kompetencje wcześniej istniejących departamentów, dlatego korzystając z tłumaczeń starych nazw łatwo utworzyć nowe. Uwzględniono również terminologię związaną z polityką rozwoju regionalnego, bowiem to ona wpisuje Województwo Opolskie w procesy integracji europejskiej.

Przemiany systemowe w Polsce po upadku komunizmu spowodowały uporządkowanie kwestii własności nieruchomości, co znalazło wyraz w słownictwie z pogranicza prawa i geodezji, także ujętym w *Glosariuszu*. Owe przemiany doprowadziły do całkowitej zmiany kształtu życia społecznego, politycznego i gospodarczego. Wiąże się to z akceptacją zjawiska bezrobocia oraz z utworzeniem urzędów i jednostek odpowiedzialnych za pomoc bezrobotnym w przekwalifikowaniu zawodowym i znajdowaniu nowego zatrudnienia. Pojawiło się zatem nowe słownictwo, które odnotowano w *Glosariuszu*. Podano także nazwy instytucji i ministerstw centralnych oraz partii politycznych, bowiem to one tworzą kontekst prawno-instytucjonalny, w którym poruszają się samorządy wojewódzkie. Uzupełnieniem są nazwy polskich województw, ważniejszych krain i obiektów geograficznych. Ujęto też nazwy historyczne, które występowały w powszechnym użyciu przed rokiem 1989 (np. PZPR).

Ponieważ religia stanowi ważny składnik życia społecznego, kulturalnego i politycznego, *Glosariusz* podaje również terminy związane z hierarchią i strukturą Kościoła Rzymskokatolickiego oraz, w skromniejszym zakresie, z innymi religiami.

Najliczniej w *Glosariuszu* reprezentowane są nazwy instytucji Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej, bez znajomości których trudno mówić rzeczowo i pewnie na temat procesu integracji europejskiej. Zakres tego słownictwa dodatkowo poszerzono o hasła związane z niemiecką i czeską terminologią regionalną oraz o nazwy partii politycznych działających na terenie Niemiec i Republiki Czeskiej.

W formie uzupełnienia włączono do *Glosariusza* dodatek historyczno-statystyczny. Pozwoli on zapoznać się Czytelnikowi z politycznymi dziejami Regionu oraz z jego wielokulturowym charakterem, tak wyraźnie widocznym na tle tradycyjnej wielojęzyczności.

Autor

Samorząd

The Self-Government

Der Selbstverwaltung

Agencja Rozwoju Opolszczyzny (ARO)	(the) Agency for the Development of the Opole Land (ARO)	(die) Agentur zur Entwicklung der Region Oppeln (ARO)
Beskidy	(the) Beskids	(die) Beskiden
bezrobocie długoterminowe	long-term unemployment	(die) Langzeitarbeitslosigkeit
bezrobocie masowe	mass unemployment, large-scale ~	(die) Massenarbeitslosigkeit
bezrobocie przejściowe	frictional unemployment	(die) vorübergehende Arbeitslosigkeit
bezrobocie sektorowe	sectoral unemployment	(die) konjunkturelle Arbeitslosigkeit
bezrobocie sezonowe	seasonal unemployment	(die) saisonale Arbeitslosigkeit
bezrobocie strukturalne	structural unemployment	(die) strukturelle Arbeitslosigkeit
bezrobocie ukryte	hidden unemployment, concealed ~	(die) verdeckte Arbeitslosigkeit
bezrobocie zarejestrowane	registered unemployment	(die) offizielle/n Arbeitslosenzahl/en
bezrobotny zniechęcony do poszukiwania pracy w wyniku braku perspektyw jej znalezienia	discouraged worker	Aufgrund von Perspektivlosigkeit entmutigter Arbeitsloser
Biuro Badań i Analiz Strategicznych	(the) Office of Strategic Research and Analyses	(das) Amt für Untersuchungen und strategische Analysen
Biuro Geodety Województwa	(the) Office of the Land Surveyor of the Voivodeship	(das) Woiwodschaftsamt für Geodäsie
Biuro Kadr	(the) Personnel Office	(das) Personalamt

Biuro Partnerstwa Gospodarczego Nadrenii Palatynatu i Śląska Opolskiego	(the) Office of Economic Partnership of the Rhineland-Palatinate and Opole Silesia	(das) Amt für Partnerschaftsbeziehungen im Wirtschaftsbe- reich der Opperler Region und Rheinland-Pfalz	Departament Integracji Europejskiej	(the) Department of European Integration	(die) Abteilung für Europäische Integration
Biuro Planowania Przestrzennego	(the) Spatial Planning Office	(das) Amt für Raumplanung	Departament Kultury i Sportu	(the) Department of Culture and Sport	(die) Kultur- und Sportabteilung
Biuro Prawne	(the) Legal Office	(das) Rechtsamt	Departament Organizacji i Administracji	(the) Department of Organization and Administration	(die) Abteilung für Organisation und Verwaltung
Biuro Rolnictwa i Rozwoju Wsi	(the) Office of Agriculture and for the Development of the Countryside	(das) Amt für die Entwicklung der Landwirtschaft	Departament Polityki Regionalnej	(the) Department of Regional Policy	(die) Abteilung für Regionalpolitik
Biuro Sejmiku	(the) Office of the Sejmik	(das) Amt des Sejmik (des Regionalparlaments)	Departament Zdrowia i Polityki Społecznej	(the) Department of Health Care and Social Policy	(die) Abteilung für Gesundheit und Soziales
Biuro Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu	(the) Office for Foreign Cooperation and Promotion of the Region	(das) Amt für Internationale Zusammenarbeit und Regionalförderung	dieta płacona w trakcie realizacji kontraktu	allowance, per diem	(das) Entgelt im Rahmen des Vertrages
Bory Stobrawskie	(the) Stobrawa Forest	(der) Stoberauer Forst / (die) Stoberauer Wälder	dodatek szkoleniowy	training supplement	(der) Zuschuss für die Schulungsmaßnahme
Burmistrz	Mayor, heads the administration of the town with the population below 50 thousand	(der) Bürgermeister	dolnośląski	Lower Silesian	niederschlesisch
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CIPKZ)	(the) Center of Information and Career Planning (CIPKZ)	(das) Informations- und Karriereplanungs-zentrum (CIPKZ)	Dolny Śląsk	Lower Silesia	(das) Niederschlesien
Centrum Szkoleniowo-Doradcze	(the) Training and Advisory Center (for the unemployed)	(das) Beratungs- und Schulungs-zentrum	dom dziecka	orphanage	(das) Kinderheim
Czechy (kraina geograficzna)	Bohemia	(das) Böhmen	Doradca Marszałka do Spraw Międzynarodowych	(the) Advisor on International Affairs to the Marshal	(der) Berater des Marschalls für internationale Fragen
czeski (o krainie geograficznej)	Bohemian	böhmisch (Bezeichnung einer geographischen Region z.B. Böhmischer Wald)	Doradca Przedakcesyjny (PAA)	Pre-Accession Advisor (PAA)	(der) EU-Beitrittsberater (PAA)
czeski (o państwie, narodzie)	Czech	tschechisch	dostęp	access	(der) Zugang
Członek Zarządu Województwa	(the) Member of the Board of the Voivodeship	(das) Wojewodtschaftsvorstandsmitglied (Woiwodschaftsregierungsmitglied)	dostęp do pracy	access to work	(der) Zugang zur Arbeit
deklaracja zainteresowania uczestnictwem w przetargu	expression of interest	(die) Bewerbung um eine Ausschreibung	dostęp do rynku pracy	access to the labor market	(der) Zugang zum Arbeitsmarkt
departament	department (in the Marshal's Office)	(die) Abteilung	dostęp do zatrudnienia	access to employment	(der) Zugang zur Anstellung
Departament Edukacji	(the) Department of Education	(die) Abteilung für Bildungsfragen	dostosowanie regionu	adjustment of the region	(die) regionale Anpassung
Departament Finansów	(the) Financial Department	(die) Finanzabteilung	dostosowanie rynku pracy do popytu i podaży	adjustment of the labor market	(die) Arbeitsmarktanpassung an Angebot und Nachfrage
Departament Infrastruktury i Gospodarki	(the) Department of Infrastructure and Economy	(die) Abteilung für Wirtschaft und Infrastruktur	Dyrektor	Head (of the department in the Marshal's Office or in the Voivode's Office)	(der) Direktor / (der) Leiter (in einer Behörde: Abteilungsleiter)
			Dyrektor	Director, Manager	
			dysproporcje międzyregionalne <i>pl</i>	regional disparities <i>pl</i>	(die) Unterschiede zwischen den Regionen <i>pl</i> .
			edukacja i szkolnictwo zawodowe (VET)	VET - vocational education and training	(die) Bildung- und Berufsausbildung (VET)
			efekt pośredni	indirect effect	(das) Zwischenergebnis
			Europa Środkowa	Central Europe	(das) Mitteleuropa
			Euroregion Pradziad	(the) Euroregion Pradziad/Pradid	(die) Euroregion Altvater

flaga	flag	(die) Flagge	gmina wiejska	rural gmina, comprises several villages, is headed by the Voit, and its seat is located in the main village; comparable with the German Dorfgemeinde	(die) Dorfgemeinde (die Gemeinde umfasst ausschließlich Dörfer)
fluktuacja zasobów siły roboczej	labor turnover	(die) Arbeitskräftefluktuat			
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL)	(the) Foundation for the Development of Local Democracy (FRDL)	(die) Stiftung für die Entwicklung einer lokalen Demokratie (FRDL)			
Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych	(the) Foundation for the Development of Silesia and Supporting Local Initiatives(the)	(die) Stiftung für die Entwicklung Schlesiens und Förderung lokaler Initiativen	gminny	gmina, adjective derived from the noun gmina, sometimes the adjective `communal' is also used	Adjektiv abgeleitet vom Nomen Gemeinde, häufig auch als Adjektiv "kommunal" in Gebrauch
Gabinet Marszałka	Marshal's Bureau	(das) Dienstzimmer des Marschalls / (das) Büro des Marschalls	Gminny Urząd Pracy	(the) Gmina Office of Employment	(das) Gemeindefreibamt
Galicja	Galicja	(das) Galizien	gotowość do zmiany pracy	job mobility	(die) Bereitschaft zum Wechsel der Arbeit
galicyjski (o polskim/ukraińskim regionie Galicja)	Galician	Galizisch (polnisch-ukrainische Region)	gotowość projektu	project readiness	(die) Abgeschlossenheit des Projekts
galicyjski (o hiszpańskim regionie Galicja)	Galician	Galizisch (Region in Spanien)	góral	goral, Highlander	(der) Gorale
Geodeta Województwa	(the) Voivodeship Land Surveyor	(der) Woiwodschaftslandvermesser	góralski	Goralian, Highlander	goralisch (Adjektiv abgeleitet vom Nomen Gorale)
Geodeta Województwa Opolskiego	(the) Land Surveyor of the Opole Voivodeship	(der) Landvermesser der Oppelner Woiwodschaft	górnos Śląski	Upper Silesian	oberschlesisch
gimnazjum	gymnasium (middle school)	(das) Gymnasium	Górnośląski Okręg Przemysłowy (GOP)	(the) Upper Silesian Industrial Basin (GOP)	(das) Oberschlesische Industrie-revier (GOP)
główny specjalista	senior expert	(der) hauptverantwortliche Experte	Górny Śląsk	Upper Silesia	(das) Oberschlesien
gmina	gmina, the administrative subdivision of the county (powiat), sometimes translated as 'commune', and comparable with the German Gemeinde. Its administration is wholly self-governmental	(die) Gemeinde	Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (GOPR)	(the) Volunteer Mountain Rescue Service (GOPR)	(die) Bergwacht (GOPR)
Gmina Bierawa	(the) Gmina of Bierawa	(die) Gemeinde Birawa	Góry Opawskie	(the) Opava Mountains	(das) Oppagebirge
gmina miejska	urban gmina, comprises one large town/city and is headed by the mayor or president of the town/city; comparable with the German Stadtgemeinde	(die) Stadtgemeinde / (die) städtisch geprägte Gemeinde	Góry Świętokrzyskie	(the) Holy Cross Mountains, Świątokrzyski ~	(das) Heiligkreuzgebirge
gmina miejsko-wiejska	urban-rural gmina, comprises several villages and one town, where its seat is located	(die) landstädtische Gemeinde (die Gemeinde umfasst eine Stadt und umliegende Dörfer)	grupa docelowa	target group of a project	(die) Zielgruppe
			hala sportowa	sports hall	(die) Sporthalle
			hala targowa	covered market	(die) Markthalle
			Hejtman	Heytman, heads the administration of the Czech kray	(der) Heytman (Regierungschef einer tschechischen Region)
			heraldyka	heraldry	(die) Heraldik
			herb	coat of arms	(das) Wappen
			herb wielki	grand coat of arms	(das) große Wappen
			informacje niejawne <i>pl</i>	secret information	(die) Informationen, die der Geheimhaltung unterliegen <i>pl</i> .
			inspekcja projektu	site visit to the project	(die) Projektinspektion
			inspektor	inspector, a senior clerk junior	(der) Inspektor

	to the expert			governmental region in the Czech Republic, comparable to the Polish voivodeship	vergleichbar mit einer polnischen Woiwodschaft)
Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej (ICSO)	(the) Institute of Heavy Organic Synthesis (ICSO)	(das) Institut für Schwere Organische Synthese (ICSO)			
Instytut Mineralnych Materiałów Budowlanych (IMMB)	(the) Institute of Mineral Construction Materials (IMMB)	(das) Institut für Mineralische Baumaterialien (IMMB)	Kraj Morawsko-Śląski	(the) Moravian-Silesian Kray	(das) Land Mähren-Schlesien
Izba Rolnicza	(the) Agriculture Chamber	(die) Landwirtschaftskammer	Kraj Olomuniecki	(the) Olomouc Kray	(das) Olmützer Land
Izba Rzemieślnicza	(the) Craftsmanship Chamber	(die) Handwerkskammer	Kraj Związkowy Nadrenia-Palatynat	(the) Land of the Rheinland-Palatinate	(das) Bundesland Rheinland-Pfalz
Izba Skarbowa	(the) Internal Revenue Chamber	(das) Finanzamt	kraj związkowy, region w Niemczech	Land, <i>p/ Länder</i> , the region in Germany	(das) Bundesland
kadencja	term of office, cadence	(die) Legislaturperiode	krajowy rynek pracy	national labor market, domestic job market	(der) Binnenarbeitsmarkt
kanton	canton	(der) Kanton	kształcenie ustawiczne	lifelong learning, recurrent education	(die) Erwachsen- und Weiterbildung
karpacki	Carpathian	Adjektiv abgeleitet vom Nomen Karpaten	kujawski	Kuyavian	kujawisch
Karpaty	(the) Carpathians	(die) Karpaten	Kujawy	Kuyavia	(das) Kujawien
Kasa Chorych	(the) Health Care Management Office	(die) Krankenkasse	kurs przekwalifikowujący	retraining	(die) Umschulungsmaßnahme
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)	(the) Framers' Social Insurance Fund (KRUS)	(die) Kasse der Landwirtschaftsversicherung (KRUS)	liceum	secondary school	Lyzeum / (die) Oberstufe
Kaszub	Kashub	(der) Kaschube	lobbying	lobbying	lobbying
kaszubski	Kashubian	kaschubisch	lobbować	(to) lobby	(das) Lobbying (betreiben) / Lobbyarbeit
Kaszuby	Kashubia	(die) Kaschubei	lokalny	local	lokal
Kierownik (Referatu)	(the) Head (of the Section)	(der) (Referats-)Leiter	Lokalny Pakt na Rzecz Zatrudnienia	(the) Local Employment Pact	(der) örtliche Arbeitsplatzschaffungspakt
Klub Pracy (KP)	Job Club (KP)	(der) Arbeitsklub (KP)	lubuski	Lubusz (Lebus)	Lebuser, nach dem Ort Lebus (Lubusz)
kodeks pracy (kp)	labor code (kp)	(das) Arbeitsrecht	makroregion	macroregion	(die) Makroregion
Komisja Oceniająca	(the) Evaluation Committee	(die) Prüfungskommission	Małopolska	Małopolska, Little Poland	(das) Kleinpolen (historische Region und Woiwodschaft mit der Hauptstadt Krakau)
Komisja Przetargowa	(the) Evaluation Committee	(die) Ausschreibungsprüfungskommission	malopolski	Malopolitanian, Little Polish	Adjektiv abgeleitet vom Nomen Kleinpolen
konkurencyjność (regionów)	competitiveness of regions	(der) (regionale) Wettbewerb	Marszałek	Marshal, president of the self-government of the Polish region (voivodeship), head of the Marshal's Office, and, simultaneously, the President of the Board of the Voivodeship, elected by the Sejmik	(der) Marschall (Präsident der regionalen Selbstverwaltung der Woiwodschaft, Chef des Marschallamtes, wird vom Regionalparlament / Sejmik gewählt)
Kontrakt Wojewódzki	(the) Voivodeship Contract, concluded for the sake of accelerating development of a given voivodeship, between the voivodeship authorities and the central government, in order to ensure the transfer of necessary resources to this end from the central budget	(der) Woiwodschaftskontrakt wird zwischen dem Woiwodschaftsvorstand (der Woiwodschaftsregierung) und der polnischen Zentralregierung vereinbart)			
Konwent Marszałków RP	(the) Convent of the Marshals of the Republic of Poland	(der) Konvent der Marschälle der Republik Polen			
kraj	kraj, self-governmental and	(das) Land (in Tschechien -			

Marszałek Opolski	(the) Opole Marshal, colloquial designation of the Marshal of the Opole Voivodeship	(der) Oppelner Marschall (umgangssprachliche Kurzform der offiziellen Bezeichnung „Marschall der Oppelner Woiwodschaft“)	obszar obszar problemowy (borykający się z problemami społecznymi i gospodarczymi)	area area in difficulty, depressed area, disadvantaged area	(das) Gebiet (das) Problemgebiet (bezogen auf soziale und wirtschaftliche Fragen)
Marszałek Województwa Opolskiego	(the) Marshal of the Opole Voivodeship	(der) Marschall der Oppelner Woiwodschaft	obszar słabo zaludniony	sparsely populated area	(das) dünn besiedelte Gebiet
matura	matriculation examination, comparable to the English A-examinations and the German Abitur, taken by secondary school-leavers	(das) Abitur	obwód	oblast', the Ukrainian and Russian region, comparable to the Polish voivodeship	Polnische Übersetzung des im Deutschen bekannten russischen und ukrainischen Begriffs "Oblast"
mazowszański	Mazovian	masowisch	Obwód Iwano-Frankiwski	(the) Ivano-Frankivsk Oblast'	(die) Oblast von Ivano-Frankivsk
Mazowsze	Mazovia	Masowien	Ochotnicza Straż Pożarna (OSP)	(the) Voluntary Fire Brigade (OSP)	(die) Freiwillige Feuerwehr
mazurski	Masurian	masurisch	oczyszczanie miasta	municipal cleaning	(die) Stadtreinigung
Mazury	Masuria	(das) Masuren	oddział (szpitalny)	ward	(die) Krankenstation / (die) Abteilung
miasto	'town' if with population below 100.000, and 'city' if with population above 100.000	(die) Stadt	Oddział Neonatologii	(the) Ward of Neonatology	(die) Säuglingsstation
Miasto Grodków	(the) Town of Grodków	(die) Stadt Grottkau	oddział wojewódzki	voivodeship branch	(die) Woiwodschaftsabteilung
Miasto Opole	(the) City of Opole	(die) Stadt Oppeln	odpady pl	waste	(die) Abfälle pl., (der) Müll
miejsca pracy brutto pl	gross jobs pl	(die) Bruttoarbeitsplätze	odpady płynne pl	liquid waste	(die) Abscheidung
miejsca pracy netto pl	net jobs pl	(die) Nettoarbeitsplätze	odpady stałe pl	solid waste	(die) Abfälle pl.
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	(the) local plan of spatial development	(die) lokale Raumplanung	odpowiednio upoważniony urzędnik	duly authorized officer	(der) befugte Beamte
miejski	urban	städtische/r/s	Odra	(the) Oder (River)	(die) Oder
Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych (MZBM)	(the) Municipal Housing Administration (MZBM)	(die) Städtische Verwaltung von Wohnhäusern (MZBM)	odrzański	Oder	Adjektiv abgeleitet vom Hauptwort Oder
monitoring	monitoring	(das) Monitoring	okres	okres, governmental county in the Czech Republic, comparable to the Polish powiat	(der) Landkreis in Tschechien
morawski	Moravian	mährisch	okres planowania (działań) programu	planning period	(die) Gesamtplanungszeit des Projekts / (die) Gesamtplanungszeit zur Umsetzung der einzelnen Projektabschnitte
Morawy	Moravia	(das) Mähren	opieka społeczna	social care	(die) Sozialfürsorge
Morze Bałtyckie	(the) Baltic (Sea)	(die) Ostsee	opiniowanie planu zagospodarowania przestrzennego	assessing the spatial development plan	(die) Beurteilung der Raumplanung
nauka poprzez działania praktyczne	learning by doing	lernen durch praktische Anwendung / "learning by doing"	Opolanie	1. (the) Opolans, the inhabitants of the Opole Voivodeship; 2. (the) Opolans, the inhabitants of the City of Opole	1. (die) Oppelner, 2. (die) Bewohner der Woiwodschaft Oppeln, 3. (die) Opolanen (in der Geschichtswissenschaft für die Angehörigen des altslawischen Stammes)
nawiązywanie szerokich kontaktów (sieci współpracy)	networking	(die) Netzwerkbildung			
obec, pl/ obce	obec, self-governmental commune in the Czech Republic, comparable to the Polish gmina or soletstvo	(die) Gemeinde (in Tschechien, nichtstädtisch, z.B. Amtsgebiet eines Schultheiss / Scholzen (Soltys))			

Opolska Kasa Chorych	(the) Health Care Management Office of the Opole Voivodeship	(die) Oppelner Krankenkasse	planowanie	planning	(die) Planung
Opolszczyzna	(the) Opole Land, colloquial name of the Opole Voivodeship	(das) Oppelner Land	planowanie przestrzenne (skala urbanistyczna)	physical planning	(die) städtische Raumplanung
organizacja pozarządowa (NGO)	non-governmental organization (NGO)	(die) Nichtregierungsorganisation (NGO)	planowanie przestrzenne (skala wielkoprzestrzenna)	spatial planning	(die) Raumplanung (hier bezogen auf einen näher zu bestimmenden Raumbegriff)
osoba dokonująca ewaluacji	evaluator	(die) bewertende Person / eine Person die evaluiert	Plaskowyz Głubczycki podinspektor	(the) Głubczyce Plateau deputy inspector, junior to the inspector	(das) Leobschützer Hochplateau (der) Inspektor (Dienstgrad unterhalb des Oberinspektors)
osoba dokonująca oceny	evaluator	(die) Person, die eine Bewertung/Schätzung vornimmt	Podkarpacie podkarpacki	Subcarpathia Subcarpathian	(das) Vorkarpatien Adjektiv abgeleitet von Vorkarpatien
ośrodek regionalny	regional center	(das) Regionalzentrum	Podlasie podlaski	Podlasia Podlasian	(das) Podlachien podlachisch
ośrodek subregionalny	subregional center	(das) subregionale Zentrum	Pojezierze Mazurskie	(the) Masurian Lakeland (Lake District)	(die) Masurische Seenplatte
partnerstwo publiczno-prywatne	public-private partnership	(die) öffentlich-private Partnerschaft	Pojezierze Pomorskie	(the) Pomeranian Lakeland (Lake District)	(die) Pommersche Seenplatte
pełnomocnik	plenipotentiary	(der) Beauftragte	Polecenie administracyjne	(the) Pomeranian Lakeland (Lake District)	(die) (administrative) Empfehlung
Pełnomocnik Marszałka Opolskiego do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych	(the) Plenipotentiary on the Protection of Secret Information to the Opole Marshal	(der) Beauftragte des Marschalls der Oppelner Woiwodschaft für Angelegenheiten, die der Geheimhaltung unterliegen	Polesie	administrative order	Podlesien
Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	(the) Plenipotentiary on Preventing and Solving Alcoholism-Related Problems to the Board of the Voivodeship	(der) Beauftragte des Oppelner Woiwodschaftsvorstandes (der Woiwodschaftsregierung) für die Behandlung des Alkoholmissbrauchs und deren Prophylaxe	poleski	Polesia	podlesisch
Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii	(the) Plenipotentiary on Preventing Drug Abuse to the Board of the Voivodeship	(der) Beauftragte des Oppelner Woiwodschaftsvorstandes (der Woiwodschaftsregierung) zur Drogenabhängigkeitsprävention	Politechnika Opolska	Polesian	(die) Technische Hochschule Oppeln
Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego do Spraw Realizacji Programu „Odnowa Wsi”	(the) Plenipotentiary on the Actualization of the Program 'Renewal of the Countryside' to the Board of the Voivodeship	(der) Beauftragte des Oppelner Woiwodschaftsvorstandes (der Woiwodschaftsregierung) für die Dorferneuerung	polityka zatrudnienia	(the) Opole Polytechnic	(die) Arbeitspolitik
pielęgniarka	nurse	(die) Krankenschwester	pomoc pracodawcy w znalezieniu pracy dla pracowników przeznaczonych do zwolnienia	employment policy	(das) Outplacement
pielęgniarz	nurse	(der) Krankenpfleger	pomoc społeczna	social assistance, social aid, welfare	(die) Sozialhilfe
pismo wyjaśniające	explanatory note	(das) erläuternde Schreiben, ggf. (das) Begründungsschreiben	pomorski	Pomeranian	1. pommersch (ohne Pommern (Pomorz Gdańskie = Woj. Pomorskie), 2. pommerellisch (bei Bezug zu "Pommernellen")
planowana alokacja	indicative allocation	(die) geplante Zuteilung	pomorsko-kujawski	Pomeranian-Kuyavian	(das) Kujawien-Pommern
			Pomorze	Pomerania	(das) Pommern und (das) Pommernellen
			popyt na siłę roboczą	labor demand, demand for labor	(der) Arbeitskräftebedarf
			poradnictwo zawodowe	career advice services pl, vocational guidance, occupational ~	(die) Berufsberatung

poszukiwanie pracy poszukujący pracy pośrednictwo pracy powiat	job search, job-seeking person searching for a job job finding, job broking powiat, the administrative subdivision of the voivodeship, sometimes translated as 'county', and comparable with the German Kreis. Its administration is wholly self-governmental	(die) Arbeitssuche (der) Arbeitsuchende (die) Arbeitsvermittlung steht sowohl für „Landkreis“ (powiat ziemski) als auch für „kreisfreie Stadt“ (powiat grodzki)	profil regionalny Program „Odnowa Wsi“ Program dla Odry 2006 Program Regionalny Ochrony Środowiska (PROŚ) program specjalny Program Wojewódzki	regional profile (the) Program 'Renewal of the Countryside' (the) Program for the Development of the Oder 2006 (the) Regional Program of Environment Protection (PROŚ) special program (the) Voivodeship Program, document that translates the broad development goals of the Strategy of Regional Development into a set of specific tasks to be carried out. The Voivodeship Program spans two to three years while the Strategy of Regional Development ten or more years	(das) regionale Profil (das) Dorferneuerungsprogramm (das) Programm „Oder 2006“ (das) regionale Umweltschutzprogramm (PROŚ) (das) Sonderprogramm (das) Woiwodschaftsprogramm (fasst Ziele regionaler Entwicklungsstrategien zu einem Aktionsprogramm für zwei bis drei Jahre zusammen, während die regionale Entwicklungsstrategie auf zehn Jahre oder mehr angelegt ist)
powiat grodzki	urban powiat, coincides only with one large urban gmina. The Starost of the urban powiat is also the Mayor / President of this urban gmina	(die) kreisfreie Stadt			
Powiat Olesno powiat ziemski powiatowy	(the) Poviát of Olesno powiat, comprises several gminas powiat, adjective derived from the noun powiat, sometimes the adjective 'county' is also used	(der) Landkreis Rosenberg (der) Landkreis Adjektiv abgeleitet vom Hauptwort „powiat“			
Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	(the) Poviát Employment Office (PUP)	(das) Kreisarbeitsamt (PUP)	projekt pilotażowy projekt uchwały (Sejmiku)	pilot project (Seymik) bill	(das) Pilotprojekt (der) Beschlussentwurf des Regionalparlaments
poziomy jednostek terytorialnych: mikro, mezo, makro pozwolenie na budowę praca praca (zatrudnienie) praca chroniona	levels of territorial units: micro, mezzo, macro planning permission labor job safeguard job	Ebenen territorialer Einheiten: Mikro-, Mezzo-, Makro- (die) Baugenehmigung (die) Arbeit, (die) Tätigkeit (die) Beschäftigung quotierte Arbeitsplätze (z.B. für Behinderte, Schwangere etc.)	prowinca (jednostka administracyjna) przeciwdziałać bezrobociu Przedgórze Karpackie Przedgórze Sudeckie Przednosta	province (to) combat unemployment, (to) counteract ~ (the) Carpathian Foothills (Foreland) (the) Sudeten (Sudetic) Foothills (Foreland) Prednost, heads the administration of the Czech okres transparency of procedures	(die) Provinz (Verwaltungseinheit in Zentralstaaten) (die) Arbeitslosigkeitsprävention (die) Vorläufer der Karpaten (die) Vorläufer der Sudeten (der) Landrat bzw. der (Ober-)Kreisdirektor (in Tschechien) (die) Transparenz des Arbeitsprozesses
pracownik opieki społecznej preferencje krajowe /pl	social worker country preference, domestic ~, national ~	(der) Sozialarbeiter (die) staatlichen Vergünstigungen / Begünstigungen	przekształcenie strukturalne przekwalifikowanie Przewodniczący Rady Gminy	reconversion retraining (the) President of the of the Gmina	(der) Strukturwandel (die) Umschulung (der) Gemeinderatsvorsitzende (ist in einigen deutschen Bundesländern der „Bürgermeister“)
Prezydent Miasta	President, heads the administration of the town/city with the population above 50 thousand	(der) Stadtdirektor / ggf. (der) Oberstadtdirektor (Kriterien in den deutschen Bundesländern verschieden)			
procedura	procedure	(die) Prozedur / (das) Prozedere (negativ besetzt) / (der) Arbeitsprozess			

Przewodniczący Rady Powiatu	(the) President of the Council of the Poviát	(der) Vorsitzende des Kreistages (ist in einigen deutschen Bundesländern der „Landrat“)	Referat Planowania Budżetu i Sprawozdawczości	(the) Section of Budget Planning and Reporting	(das) Referat für Haushaltsplanung und Berichtswesen
Przewodniczący Zarządu Województwa	(the) President of the Board of the Voivodeship	(der) Vorsitzende des Woiwodschafsvorstandes (der Woiwodschafsregierung)	Referat Polityki Edukacyjnej	(the) Section of Educational Policy	(das) Referat für Bildungspolitik
przeznaczyć (środki w budżecie)	(to) earmark (sources in a budget)	(im Haushaltsplan) ansetzen	Referat Polityki Zdrowotnej	(the) Section of Health Care Policy	(das) Referat für Gesundheitspolitik
Rada Powiatu	(the) Council of the Poviát, elected in the direct elections	(der) Kreistag	Referat Poradnictwa Zawodowego	(the) Section of Vocational Guidance	(das) Berufsberatungsreferat
reanimacja	emergency	(die) Wiederbelebung	Referat Pośrednictwa Pracy	(the) Section of Job Finding	(das) Arbeitsvermittlungsreferat
Redaktor	Editor	(der) Redakteur	Referat Programowania Rynku Pracy	(the) Section for Monitoring / Programming the Employment Market	(das) Referat für die Entwicklung des Arbeitsmarktes
Redaktor Naczelny referat	Editor-in-Chief section, a subdivision of the department either in the Marshal's Office or the Voivode's Office	(der) Chefredakteur (das) Referat	Referat Realizacji Strategii Rozwoju Regionalnego	(the) Section for Actualizing the Strategy of Regional Development	(das) Referat zur Umsetzung regionalen Entwicklungsstrategie
Referat Badań i Informacji o Rynku Pracy	(the) Section of Research and Information on the Employment Market	(das) Referat zur Erforschung des Arbeitsmarktes	Referat Remontów i Inwestycji	(the) Section of Alterations and Investment	(das) Referat für Sanierung und Investitionen
Referat do Spraw Jednostek Oświatowych	(the) Section of the Schools	(das) Bildungsreferat	Referat Rolnictwa	(the) Section of Agriculture	(das) Landwirtschaftsreferat
Referat do Spraw Jednostek Służby Zdrowia i Polityki Społecznej	(the) Section in Charge of Health Care Providers and Social Policy	(das) Referat für Fragen des Gesundheitswesens und der Sozialpolitik	Referat Rozwoju Obszarów Wiejskich	(the) Section for the Development of the Countryside	(das) Referat zur Entwicklung dörflicher Strukturen
Referat Geodezji i Kartografii	(the) Section of Land Survey and Cartography	(das) Referat für Geodäsie und Kartographie	Referat Sportu i Rekreacji	(the) Section of Sport and Recreation	(das) Referat für Sport und Erholung
Referat Gospodarki	(the) Section of Economy	(das) Wirtschaftsreferat	Referat Szkoleń i Informacji	(the) Section of Training and Information	(das) Referat für die Fort- und Weiterbildung sowie Information
Referat Gospodarki Nieruchomościami	(the) Section of Real Estate Management	(das) Referat für Immobilienwirtschaft	Referat Zagranicznych Funduszy Pomocowych i Programów Wspólnotowych	(the) Section of Foreign Aid Programs and EU Programs	(das) Referat für grenzüberschreitende Hilfs- und EU-Programme
Referat Infrastruktury	(the) Section of Infrastructure	(das) Infrastrukturreferat	referent	clerk, junior to deputy inspector region	(der) Referent (die) Region
Referat Kontroli Finansowej	(the) Section of Financial Control	(das) Referat zur Finanzkontrolle	region opóźniony (w rozwoju)	region lagging behind	(die) minderentwickelte Region
Referat Księgowo-Finansowy	(the) Section of Bookkeeping and Finances	(das) Referat für Finanzbuchhaltung	region słabo rozwinięty	underdeveloped region	(die) schwach entwickelte Region
Referat Kultury	(the) Section of Culture	(das) Kulturreferat	region zapóźniony (w rozwoju)	region lagging behind	(die) unterentwickelte / rückständige Region
Referat Obsługi Informatycznej	(the) IT Section	(das) EDV-Referat	regionalista	regionalist	(der) Regionalist
Referat Ochrony Środowiska	(the) Section of Environment Protection	(das) Umweltschutzreferat	regionalizacja	regionalization	(die) Regionalisierung
Referat Organizacyjno-Administracyjny	(the) Section of Organization and Administration	(das) Referat für Organisation und allgemeine Verwaltung	Regionalna Izba Obrachunkowa (RIO)	(the) Regional Chamber of Auditors (RIO)	(die) regionale Rechenkammer (RIO)
			regionalny	regional	Adjektiv abgeleitet von Region

Regionalny Komitet Sterujący	(the) Regional Steering Committee	(das) Regionale Steuerungskomitee	sekretariat	secretariat	(das) Sekretariat
Regionalny Pełnomocnik do Spraw Realizacji Programu	(the) Regional Program Authorizing Officer	(der) Regionalbeauftragte in Sachen Programmrealisation	sekretarka	secretary, office administrator	(die) Sekretärin
Regionalny Urzędnik Zarządzający Programem (RPAO)	(the) Regional Project Authorizing Officer (RPAO)	(der) regionale RPAO-Programmverwalter	sekretarz	secretary, office administrator	(der) Sekretär
regulamin pracy urzędu	work rules of an office <i>pl</i>	(die) Dienstanweisungen <i>pl</i>	Sklep z Pracą „Oferta”	(the) Job Shop 'Oferta'	(der) Kämmerer / (der) Finanzbeauftragter der Woiwodschaft
rekonwersja	reconversion	(die) Rückwandlung	składowanie odpadów	waste disposal	(die) Mülldeponierung
Rektor	Rector, the top executive official of a university/higher education institution in Poland	(der) Rektor (im Polnischen Leiter einer Hochschule / Universität, im Deutschen auch Leiter einer Schule)	sołectwo	1. The office of the sołtis; 2. Sołetstwo, a village construed as a unit of self-government	1. der Verwaltungssitz des Scholtis / Schultheiss / Scholzen, 2. wird auch als selbstverwaltetes Dorf gedeutet
rewitalizacja obszarów problemowych	renewal of depressed areas	(die) Konversion der Problemgebiete	Sołtys	Sołtis, headperson of a village, directly elected by the inhabitants	(der) Ortsbürgermeister (in den meisten deutschen Bundesländern), in den ostelbischen Gebieten regional unterschiedlich (der) Scholtis / Schultheiss / Schulz oder Scholz
rozwój	development	(die) Entwicklung	specjalista	expert, junior to senior expert	(der) Experte
rozwój egzogeniczny	exogenous development	(die) exogene Entwicklung	stacja radiowa	radio station	(der) Radiosender
rozwój endogeniczny	endogenous development	(die) endogene Entwicklung	stacja telewizyjna	TV station	(der) Fernsehsender
rozwój lokalny	local development	(die) lokale Entwicklung	stałe zatrudnienie	permanent employment, full-time ~	(die) Festanstellung
rozwój niezrównoważony	unsustainable development	(die) schwankende Entwicklung	stanowisko dokumentacyjne	documentation stand	(die) Dokumentationsstelle
rozwój regionalny	regional development	(die) Regionalentwicklung	Starosta	Starost, heads the administration of the Czech obec	Landrat in Polen (powiat)
rozwój samoodnawialny	sustainable development	(die) sich selbst tragende Entwicklung	Starosta	Starost, heads the administration of the poviat	Starosta
rozwój skoordynowany	coordinated development	(die) koordinierte Entwicklung	staż	training	Bürgermeister bzw. Gemeindedirektor in Tschechien (obec)
rozwój wielofunkcyjny	multifunctional development	(die) polyfunktionelle Entwicklung	stopa bezrobocia	unemployment rate	(die) Arbeitslosenquote
rozwój zintegrowany	integrated development	(die) integrierte Entwicklung	stopa zatrudnienia	employment rate	(die) Beschäftigungsrate
rozwój zrównoważony	sustainable development	(die) stabile Entwicklung	Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód	(the) Poland-East Cooperation Association	(der) Verband für die Zusammenarbeit Polens mit dem Osten
Równina Opolska	(the) Opole Plain	(die) Opperlner Ebene	Strategia Rozwoju Regionalnego	(the) Strategy of Regional Development, the basic document the Marshal's Office works out in order to streamline development of the voivodeship	(die) Strategie für Regionalentwicklung (Grundlagendokument des Marschallamtes, das Charakteristika und Entwicklungspotentiale der Woiwod-
równość szans	equal opportunities <i>pl</i> , equality of opportunities <i>pl</i>	(die) Chancengleichheit			
ryzyko projektu	risks of the project <i>pl</i>	(das) Projektrisiko			
Rzecznik Prasowy Marszałka	(the) Spokesperson of the Marshal	(der) Pressesprecher des Marschalls			
samorząd	self-government	(die) Selbstverwaltung			
samorządowy	self-governmental	Adjektiv abgeleitet vom Hauptwort Selbstverwaltung			
Sejmik	(the) Sejmik, the official name of the directly elected regional assembly of the voivodeship	(das) Regionalparlament (einer Woiwodschaft) / (der) Sejmik			

	in agreement with the local, regional, state and EU priorities	schaft unter Berücksichtigung lokaler, regionaler, staatlicher und europäischer Prioritäten beinhaltet)	śląski	Silesian	schlesisch (nieder- und / oder oberschlesisch)
Strategia Rozwoju Regionalnego Województwa Opolskiego	(the) Strategy of Regional Development of the Opole Voivodeship	(die) Strategie für Regionalentwicklung der Woiwodschaft Oppeln	Ślązacy opolscy	1. The Opole Silesians-the inhabitants of the Opole Voivodeship; 2. The ethnic/regional group of Slavic-speaking and bilingual (Slavic- and German-speaking) Upper Silesians from the territory of the Opole Voivodeship, or, more broadly, from Germany's interwar Oppeln Regency from which the eastern section (i.e., the interwar Silesian Voivodeship) was transferred to Poland in 1922	1. (die) Bewohner des Oppelner Landes bzw. der Oppelner Woiwodschaft, 2. (die) West-oberschlesier (Ostoberschlesier sind die Bewohner der Teile Oberschlesiens, die 1922 an Polen fielen(bzw. (die) Oberschlesier der Woiwodschaft Oppeln, 3. (die) im ethnisch-regionalen Sinne bilingual slawisch-deutsch sprechende Bevölkerung
subregionalny ośrodek rozwoju	subregional center of development, subregional development center	(das) subregionale Entwicklungszentrum			
subsydiarność sudecki	subsidiarity Sudeten, Sudetic	(die) Subsidiarität Adjektiv abgeleitet vom Hauptwort Sudeten			
Sudety szkolenie szkolenie doskonalące szkolenie elementarne szkolenie zawodowe szkoła podstawowa szkoła policealna	(the) Sudeten (Sudetic) Mountains training advanced training basic training vocational training elementary school post-secondary school, attended by those who finished the secondary school without the matriculation certificate	(die) Sudeten (die) Schulung (die) Fortbildung (die) Grundlagenschulung (die) Berufsausbildung (die) Grundschule (die) Hochschule ohne Zugangskriterium Abitur	świadectwo maturalne	matriculation certificate, received by secondary school-leavers who successfully passed the matriculation examination	(das) Abiturzeugnis
szkoła pomaturalna	post-matriculation school, attended by those who finished the secondary school with the matriculation certificate	(die) Hochschule mit Zugangskriterium Abitur	Tatry <i>pl</i> trzymacz tworzenie nowych miejsc pracy	(the) Tatras, Tatra Mountains <i>pl</i> supporter job creation	(die) Tatra <i>sing.</i> (der) Träger, (der) Halter (die) Schaffung neuer Arbeitsplätze
szkoła zawodowa szpital sztandar	vocational school hospital banner	(die) Berufsschule (das) Krankenhaus (die) Standarte, (das) Banner	unieszkodliwianie odpadów	rendering waste harmless	(die) Dekontaminierung von Abfällen
śląsk	Silesia	Schlesien (das gesamte Nieder- und Oberschlesien)	Urząd Gminy	(the) Office of the Gmina	(das) Gemeindeamt
śląsk Opolski	Opole Silesia, colloquial name of the Opole Voivodeship	śląsk Opolski (das) Oppelner Land (in der polnischen Sprache wird die Woiwodschaft Oppeln umgangssprachlich als „Oppelner Schlesien“ bezeichnet)	Urząd Gminy Pawłowiczki	(the) Office of the Gmina of Pawłowiczki	(das) Pawłowitzker Gemeindeamt
			Urząd Marszałkowski	(the) Marshal's Office, the official name of the self-governmental regional authority of the Polish region (voivodeship)	(das) Marschallamt (Amt des Präsidenten der regionalen Selbstverwaltung der Woiwodschaft)
			Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	(the) Marshal's Office of the Opole Voivodeship	(das) Marschallamt der Woiwodschaft Oppeln
			Urząd Miasta	(the) Municipality	(das) Rathaus
			Urząd Miasta Brzeg	(the) Municipality of Brzeg	(das) Brieger Rathaus
			Urząd Powiatowy	(the) Office of the Poviats	(das) Landratsamt, (die) Landkreisverwaltung

ustawiczne szkolenie zawodowe	continuing vocational training	(die) Berufs- und Erwachsenenbildung	województwo	voivodeship, the name of the Polish region at the level of which self-governemntal and governmental administrations co-exist	(die) Woiwodschaft (Name einer polnischen Region, die verwaltungstechnisch eine Zwitterstellung einnimmt, da sie Elemente der Selbstverwaltung Regionalparlament / Sejmik), ebenso beinhaltet wie Elemente einer Provinz, die der Aufsicht des Zentralstaates (der Woiwode ist oberster Aufsichtsbeamter unterliegt)
Warmia	Varmia	(das) Ermland			
warmiński	Varmian	ermländisch			
Warszawa	Warsaw	Warschau			
weksologia, nauka o flagach	vexillogy, science of flags	(die) Vexillologie / (die) Flaggenkunde			
Wielkopolska	Wielkopolska, Great Poland	(das) Großpolen (historische Region und Woiwodschaft mit der Hauptstadt Posen)			
wielkopolski	Wielkopolanian, Great Polish	Großpolnisch (bezogen auf die historische Region oder die Woiwodschaft Großpolen)			
wielokulturowa społeczność regionalna	multicultural regional society	(die) regionale multikulturelle Gesellschaft	Województwo Dolnośląskie	(the) Lower Silesian Voivodeship, Voivodeship of Lower Silesia	(die) Woiwodschaft Niederschlesien
Wieloosobowe Stanowisko ds. Obsługi Finansowo-Księgowej Funduszy Celowych	(the) Multi-Person Position for Servicing the Finances and Bookkeeping of the Aim Funds	(die) von mehreren Bediensteten besetzte Stelle im Bereich der Finanzen und Buchhaltung von Zweckfonds	Województwo Kujawsko-Pomorskie	(the) Kuyavian-Pomeranian Voivodeship	(die) Woiwodschaft Kujawien-Pommern
wieś	village	(das) Dorf	Województwo Lubelskie	(the) Lublin Voivodeship	(die) Woiwodschaft Lublin
wieś (teren wiejski)	(the) countryside	(das) ländliche Gebiet	Województwo Lubuskie	(the) Lubusz (Lebus) Voivodeship	(die) Woiwodschaft Lebus
wież funkcjonalna (między departamentami)	functional connection (between departments)	(die) funktionelle Zusammenarbeit (zwischen den Abteilungen)	Województwo Łódzkie	(the) Lodz Voivodeship	(die) Woiwodschaft Lodsch
wioska	hamlet	(der) Weiler / (das) Dörflein / (das) kleine Dorf	Województwo Małopolskie	(the) Malopolanian (Little Polish) Voivodeship, Voivodeship of Malopolska (Little Poland)	(die) Woiwodschaft Kleinpolen
Wojewódzka Rada Zatrudnienia	(the) Voivodeship Employment Council	(der) Woiwodschaftsrat für Beschäftigung	Województwo Opolskie	(the) Opole Voivodeship, official name of the region	(die) Woiwodschaft Oppeln
województwi	voivodeship	Adjektiv abgeleitet vom Hauptwort Woiwodschaft	Województwo Podkarpackie	(the) Subcarpathian Voivodeship, Voivodeship of Subcarpathia	(die) Woiwodschaft Vorkarpatien
Wojewódzki Ośrodek Metodyczny (WOM)	(the) Voivodeship Methodological Center (WOM), it organizes further education of teachers and focuses on the improvement of teaching curricula	(das) methodisch-didaktische Schulungszentrum (WOM) (Fortbildungszentrum für Lehrer)	Województwo Podlaskie	(the) Podlasian Voivodeship, Voivodeship of Podlasia	(die) Woiwodschaft Podlachien
Wojewódzki Urząd Pracy (WUP)	(the) Voivodeship Employment Office (WUP)	(das) Woiwodschaftsarbeitsamt (WUP)	Województwo Pomorskie	(the) Pomeranian Voivodeship, Voivodeship of Pomerania	(die) Woiwodschaft Pommerellen (siehe unter: pomorski, Pomorze)
			Województwo Śląskie	(the) Silesian Voivodeship, Voivodeship of Silesia	(die) Woiwodschaft Schlesien
			Województwo Świętokrzyskie	(the) Holy Cross (Świętokrzyski) Voivodeship, Voivodeship of the Holy Cross (Świętokrzyski) Mountains	(die) Woiwodschaft Heiligkreuz (um das Heiligkreuzgebirge - Góry Świętokrzyskie)

Województwo Warmińsko-Mazurskie	(the) Masurian-Varmian Voivodeship, Voivodeship of Masuria and Varmia	(die) Woiwodschaft Ermland-Masuren	zagrożony bezrobociem	threatened with unemployment	(der) von Arbeitslosigkeit Bedroht
Województwo Wielkopolskie	(the) Wielkopolanian (Great Poland) Voivodeship, Voivodeship of Wielkopolska (Great Poland)	(die) Woiwodschaft Großpolen	Zalew Szczeciński Zalew Wiśłany założenia i ryzyko związane z projektem <i>pl</i>	(the) Szczecin Lagoon (the) Vistulian Lagoon risks and assumptions <i>pl</i>	(das) Stettiner Haff (die) Frische Haff (die) Voraussetzungen und Risiken, die mit einem Projekt verbunden sind
Województwo Zachodniopomorskie Wójt	(the) West Pomeranian Voivodeship, Voivodeship of Pomerania ?????????	(die) Woiwodschaft Westpommern wird im Oppelner Land als Gemeindevorsteher bezeichnet; auch: (der) Bürgermeister	zarezerwować (środki w budżecie) Zarząd Gminy	(to) earmark (sources in a budget) (the) Board of the Gmina, elected by the Council of the Gmina	(die) Mittelbereitstellung (im Haushalt) (der) Gemeindevorstand (wird vom Gemeinderat gewählt)
wspólnota autonomiczna	(the) autonomous community, the Spanish region comparable to the Polish voivodeship	(die) Autonome Gemeinschaft (diese spanische Verwaltungseinheit ist auf die polnischen Verhältnisse in etwa übertragbar)	Zarząd Powiatu Zarząd Województwa	(the) Board of the Powiat, elected by the Council of the Powiat (the) Board of the Voivodeship, the executive of the self-governmental administration of the voivodeship, elected by the Sejmik	(der) Kreisvorstand (wird vom Kreistag gewählt) (der) Woiwodschaftsvorstand (die Woiwodschaftsregierung wird vom Regionalparlament / Sejmik gewählt)
Wspólnota Autonomiczna Galicji	(the) Autonomous Community of Galicia	(die) Autonome Gemeinschaft Galiciens			
współczynnik aktywności (zawodowej)	activity rate	(der) Aktivitätskoeffizient	zarządzanie projektem zasada; zanieczyszczający płaci (PPP)	project management, cycle ~ PPP - (the) polluter pays principle	(das) Projektmanagement (das) Verursacherprinzip (PPP)
współdziałanie w sieciach	networking	(die) Arbeit im Netzwerk, (das) Networking	Zatoka Gdańska	(the) Gulf of Gdańsk	(die) Danziger Bucht
wychowanie obywatelskie (przedmiot szkolny)	civics	(die) Gesellschaftskunde (Schulfach)	zatrudnienie zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin	employment part-time employment	(die) Beschäftigung (die) Teilzeitbeschäftigung
wymienność pracy	job rotation	(die) "job rotation"	Zespół Organizacyjno-Administracyjny	(the) Team of Work Organization and Administration	(die) Arbeitsgruppe für Verwaltung und Organisation
wyrównanie poziomu dochodów regionu	adjustment of the region's gross income	(der) regionale Einnahmefinanzgleich	Zespół Planu Zagospodarowania Przestrzennego	(the) Team of the Master Plan of Spatial Development	(die) Arbeitsgruppe für die Raumplanung
Wyżyna Krakowsko-Częstochowska	(the) Cracovian-Częstochowa Upland	(der) Krakau-Tschenstochauer Höhenzug	Ziemia Lubuska	(the) Lubusz (Lebus) Land	(das) Lebuser Land
Wyżyna Lubelska	(the) Lublin Upland	(der) Lubliner Höhenzug	zrównoważony rozwój regionalny	sustainable regional development	(die) ausgewogene Regionalentwicklung
Wyżyna Małopolska	(the) Malopolska (Little Poland) Upland	(der) Kleinpolnische Höhenzug	związek celowy	common task association, established by gminas or poviats for the sake of achieving a common goal	(der) Zweckverband
Wyżyna Śląska	(the) Silesian Upland	(der) Oberschlesische Muschelkalkrücken	związek gmin	association of gminas	(der) Gemeindeverbund
zachodniopomorski zadania samorządu wojewódzkiego	West Pomeranian responsibilities of the voivodeship self-government	westpommersch (die) Aufgaben der Woiwodschaftsselbstverwaltung			

Związek Gmin Śląska Opolskiego (ZGŚO)	(the) Union of the Gminas of Opole Silesia (ZGŚO)	(der) Gemeindeverband der Region Oppeln (ZGŚO)
związek międzygminny	intergmina association, established for the sake of achieving a common goal	(der) Gemeindeverbund
związek międzypowiatowy	interpowiat association, established for the sake of achieving a common goal	(der) Landkreisverbund

Administracja centralna i regionalna

The Terminology of the C...

The Terminology of the C...

Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad	(the) Agency for the Construction and Use of Motorways	(die) Agentur für den Bau und die Nutzung von Autobahnen
Agencja Mienia Wojskowego	(the) Military Property Agency	(die) Agentur für das Militärvermögen
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	(the) Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture	(die) Agentur für Umstrukturierung und Modernisierung der Landwirtschaft
Agencja Rezerw Materialowych	(the) Agency for State Reserves	(die) Agentur für Materialreserven
Agencja Rozwoju Komunalnego	(the) Agency for Municipal Development	(die) Agentur für kommunale Entwicklung
Agencja Rozwoju Przemysłu SA	(the) Agency for Industrial Development Ltd	(die) Agentur für Industrieentwicklung AG
Agencja Rynku Rolnego	(the) Agency for the Agricultural Market	(die) Agentur für den Agrarmarkt
Agencja Techniki i Technologii	(the) Agency for Technology	(die) Agentur für Technik und Technologie
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	(the) Agency for the Agricultural Real Estate of the Treasury of the State	(die) Agentur für landwirtschaftlichen Bodenbesitz
agent celny	custom broker	(der) Zollbeamte
archiwum państwowe	state archive	(das) Staatsarchiv
autostrada	motorway	(die) Autobahn
autostrada płatna	paid motorway	(die) kostenpflichtige Autobahn

badania i rozwój (B + R)	R & D (research and development)	(die) Untersuchungen und Entwicklungen	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	(the) Central Inspectorate for Environment Protection	(das) Zentrale Inspektorat für Umweltschutz
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	(the) National Security Office	(das) Staatssicherheitsbüro	Główny Inspektorat Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych	(the) Central Inspectorate for Procurement and Processing of Agricultural Products	(das) Zentrale Inspektorat für den Ankauf und die Verarbeitung landwirtschaftlicher Erzeugnisse
celnik	custom officer	(der) Zöllner			
Centralny Inspektorat Standaryzacji	(the) Central Office of Standardization	(das) Zentralinspektorat für Standarisierung	Główny Komitet Przeciwpowodziowy	(the) Central Flood Committee	(das) Zentralkomitee für den Hochwasserschutz
Centralny Zarząd Służby Więziennej	(the) Central Penitentiary Authority	(die) Zentralverwaltung der Justizvollzugsbeamten	Główny Urząd Ceł (GUC)	(the) Central Customs Office (GUC)	(das) Hauptzollamt (GUC)
dostosowanie	structural (re)adjustment	(die) Anpassung	Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGK)	(the) Central Office of Land Survey and Cartography (GUGK)	(das) Zentralamt für Landvermessung und Kartographie (GUGK)
Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	(the) General Management of the State Forests	(die) Generaldirektion für Staatsforsten	Główny Urząd Miar	(the) Central Office of Measures	(das) Hauptamt für das Eichwesen
Dyrektor Generalny Urzędu Wojewódzkiego	(the) Director General of the Voivode's Office	(der) Generaldirektor des Wojewodschaftsamtes	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego	(the) Central Office of Construction Supervision	(das) Zentralamt für Bauaufsicht
efekt bezpośredni	direct effect	(die) unmittelbare Wirkung, (der) Direkteffekt	Główny Urząd Statystyczny (GUS)	(the) State Office of Statistics (GUS)	(das) Zentrale Amt für Statistik (GUS)
efekt netto	net effect	(die) Nettowirkung	granica	border	(die) Grenze
ekwiwalent grantu netto	net grant equivalent	(der) Nettozuwendungsgegenwert	Inspekcja Handlowa - Główny Inspektorat	(the) Central Inspectorate of Trade Supervision	(die) Zentralamt für Handelsaufsicht
ekwiwalent pomocy publicznej netto	net grant equivalent	(der) Gegenwert der öffentlichen Hilfe (netto)	Instytut Pamięci Narodowej (IPN)	(the) Institute of National Memory (IPN)	(das) Institut für Nationales Gedenken (IPN)
Fundacja Programów Pomocowych dla Rolnictwa (FAPA)	(the) Foundation of Assistance Programs for Agriculture (FAPA)	(die) Stiftung für Hilfsprogramme in der Landwirtschaft (FAPA)	Kancelaria Prezydenta	(the) Chancellery of the President	(das) Polnische Präsidialamt
Fundusz Obsługi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FOŚP)	(the) Fund of the Guaranteed Fringe Benefits for Employees (FOŚP)	(der) Topf für Leistungen aufgrund erbrachter Arbeit (FOŚP)	Kancelaria Sejmu	(the) Chancellery of the Sejm	(die) Verwaltung des Polnischen Sejms
Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych	(the) Central Management of the Public Roads	(die) Generaldirektion für öffentliche Straßen	Kancelaria Senatu	(the) Chancellery of the Senate	(die) Verwaltung des Polnischen Senats
Główna Komisja Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu	(the) Central Commission for the Investigation of Crimes Against the Polish Nation	(die) Zentralkommission für die Untersuchung von Verbrechen gegen die polnische Nation	Kancelarz (Niemiec)	Chancellor (of Germany)	(der) Bundeskanzler
główny	main, chief, central	Zentral-, Haupt-, auch: zentral (adjektivisch)	klub parlamentarny	parliamentarian caucus	(die) Gruppe von Parlamentariern
Główny Geodeta Kraju	(the) Chief Land Surveyor of the Republic of Poland	(der) oberste Geodät der Republik Polen	komenda główna	headquarters	(die) Hauptkommandantur
Główny Inspektorat Inspekcji Nasionnej	(the) Central Inspectorate of Seed Supervision	(das) Zentrale Inspektorat für Saatgut	Komisja Papierów Wartościowych i Giełd	(the) Commission on Securities and Stock Exchanges	(die) Kommission für Wertpapiere und Börsen
Główny Inspektorat Ochrony Roślin	(the) Central Inspectorate for Plant Protection	(das) Zentrale Inspektorat für Pflanzenschutz	komisja sejmowa	Sejm commission	(die) Sejmkommission
			komisja senacka	Senate commission	(die) Senatskommission
			Komitet Badań Naukowych (KBN)	(the) Committee of Scientific Research (KBN)	(das) Komitee für wissenschaftliche Untersuchungen (KBN)
			Komitet Kinematografii	(the) State Committee of Cinematography	(das) Polnische Filmkomitee

Koordynator Krajowy Pomocy	(the) National Aid Coordinator	(der) Landeskoordinator von Hilfeleistungen	Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (MRiGŻ)	(the) Ministry of Agriculture and Food (MRiGŻ)	(das) Ministerium für Landwirtschaft und Ernährung (MRiGŻ)
Krajowa Baza Ofert (KBO)	(the) Central Polish Data Base of Job Offers (KBO)	(das) Polnische Register offener Stellen (KBO)	Ministerstwo Skarbu Państwa (MSP)	(the) State Treasury (MSP)	(das) Ministerium für Staatseigentum (MSP)
Krajowa Izba Gospodarcza	(the) Polish Chamber of Commerce	(die) Polnische Wirtschaftskammer	Naczelna Dyrekcja	(the) Head Office	(die) Hauptdirektion
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	(the) National Broadcasting Council	(der) Polnische Rundfunkrat	Naczelna Izba Lekarska	(the) Supreme Medical Chamber	(die) Zentrale Ärztekammer
Krajowa Rada Sądownictwa	(the) National Judicial Council	(der) Polnische Rat für das Justizwesen	Naczelna Organizacja Techniczna (NOT)	(the) Central Organization for Technology (NOT)	(die) Zentrale Organisation für Technik (NOT)
Krajowa Rada Spółdzielcza	(the) National Cooperative Council	(der) Rat für Wirtschafts- und Handelsunternehmen in Polen	Naczelna Prokuratura Wojskowa	(the) Office of the Chief Military Prosecutor	(die) Zentrale Militärstaatsanwaltschaft
Krajowe Stowarzyszenie Agencji Rozwoju Regionalnego (NARDA) krajowy	(the) National Association of Regional Development Agencies (NARDA) national, central	(die) Polnische Gesellschaft für Regionalentwicklungsagenturen (NARDA) National-, Zentral-, national / zentral (adjektivisch)	Naczelna Rada Adwokacka	(the) Polish Bar Association	(der) Polnische Rat der Rechtsanwälte
Krajowy Urząd Pracy (KUP) Marszałek Sejmu	(the) State Employment Office (KUP) (the) Speaker of the Sejm	(das) Polnische Arbeitsamt (KUP) (der) Sejmmarschall (der Parlamentspräsident)	Naczelny Sąd Administracyjny (NSA)	(the) Supreme Administrative Court (NSA)	(das) Zentrale Wirtschaftsgericht (NSA)
minister właściwy	(the) responsible minister for...	(der) verantwortliche Minister für...	Najwyższa Izba Kontroli (NIK)	(the) Supreme Board of Supervision (NIK)	(die) höchste polnische Kontrollkammer (NIK)
Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN)	(the) Ministry of National Education (MEN)	(das) Bildungsministerium (MEN)	Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (NSRR)	(the) National Strategy of Regional Development (NSRR)	(die) Polnische Strategie für Regionalentwicklung (NSRR)
Ministerstwo Finansów (MF)	(the) Ministry of Finance (MF)	(das) Finanzministerium (MF)	Narodowy Bank Polski (NBP)	(the) National Bank of Poland (NBP)	(die) Polnische Nationalbank (NBP)
Ministerstwo Gospodarki (MG)	(the) Ministry of Economy (MG)	(das) Wirtschaftsministerium (MG)	Narodowy Program Przygotowań do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC)	(the) National Program of Preparation for EU Accession (NPPC)	(das) Nationale Programm für den EU-Beitritt (NPPC)
Ministerstwo Kultury i Sztuki (MKiS)	(the) Ministry of Culture and the Arts (MKiS)	(das) Kultusministerium (MKiS)	Niezależny Samodzielny Związek Zawodowy „Solidarność” obywatelski	(the) Independent Self-Governing Trade Union 'Solidarity' civil, civic	(die) Unabhängige Gewerkschaft „Solidarität” zivil
Ministerstwo Łączności (MŁ)	(the) Ministry of Communication (MŁ)	(das) Verkehrsministerium (MŁ)	obywatelstwo	citizenship	(die) Staatsangehörigkeit
Ministerstwo Obrony Narodowej (MON)	(the) Ministry of National Defence (MON)	(das) Verteidigungsministerium (MON)	ocena potrzeb infrastruktury transportowej (TINA)	transport infrastructure needs assessment (TINA)	(die) Beurteilung der Bedürfnisse der Infrastruktur des Verkehrswesens (TINA)
Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (MOŚNiL)	(the) Ministry for the Protection of Environment, and of Natural Resources and Forestry (MOŚNiL)	(das) Ministerium für Umwelt, Natursressourcen und Forstwirtschaft (MOŚNiL)	odprawa celna	custom examination	(die) Zollabfertigung
Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej (MPIPS)	(the) Ministry of Labor and Social Policy (MPIPS)	(das) Ministerium für Arbeit und Soziales (MPIPS)	ogół obywateli	citizenry	(die) Bevölkerung, (das) Volk
			okręg wyborczy	constituency	(der) Wahlkreis
			organy administracji geodezyjnej <i>pl</i>	(the) land survey authorities <i>pl</i>	(die) Landvermessungsorgane
			Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR)	(the) Center of Agricultural Advice (ODR)	(das) Zentrum für Landwirtschaftliche Beratung (ODR)
			państwo	state	(der) Staat
			Państwowa Agencja Atomistyki	(the) State Atomic Energy Agency	(die) Staatliche Agentur für Atomenergie

Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA	(the) State Agency for Foreign Investments Ltd	(die) Staatliche Agentur für Ausländische Investitionen AG	Polska Agencja Prasowa (PAP)	(the) Polish Press Agency (PAP)	(die) Polnische Presseagentur (PAP)
Państwowa Agencja Radiokomunikacji	(the) State Agency for Radio Communication	(die) Staatliche Agentur für das Rundfunkwesen	Polska Akademia Nauk (PAN)	(the) Polish Academy of Sciences (PAN)	(die) Polnische Wissenschafts-akademie (PAN)
Państwowa Inspekcja Pracy (PIP)	(the) State Labor Inspectorate (PIP)	(die) Staatliche Inspektion für Arbeit (PIP)	Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA	(the) Polish Securities Mill Ltd	(die) Polnische Wertpapier-anstalt AG
Państwowa Inspekcja Telekomunikacyjna i Poczta	(the) State Inspectorate for Telecommunications and Postal Services	(die) Staatliche Inspektion für Post- und Telekommunikationswesen	Polski Fundusz Gwarancyjny SA	(the) Polish Guarantee Fund Ltd	(der) Polnische Garantiefond AG
Państwowa Komisja Wyborcza	(the) State Electoral Commission	(die) Staatliche Wahlkommission	Polski Komitet Normalizacyjny	(the) Polish Committee of Standardization	(das) Polnische Angleichungs-komitee
Państwowa Straż Pożarna	(the) State Fire Brigade	(die) Staatliche Feuerwehr	Polski Komitet Olimpijski (PKOl)	(the) Polish Olympic Committee (PKOl)	(das) Polnische Olympische Komitee (PKOl)
Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”	(the) State Public Utility Enterprise 'Polish Post'	(das) Staatliche Unternehmen für das Gemeinwohl „die Polnische Post“	Polski Związek Piłki Nożnej (PZPN)	(the) Polish Soccer Association (PZPN)	(der) Polnische Fußballverband (PZPN)
państwowy	state, national, central, governmental	staatlich, national	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji	(the) Polish Center for Testing and Certification	(das) Polnische Untersuchungs- und Zertifizierungszentrum
Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski (PIN-IŚ), Opole	(the) Governmental Research Institute - Silesian Institute (PIN-IŚ), Opole	(das) Staatliche Wissenschaftliche Institut - Schlesisches Institut (PIN - IŚ), Oppeln	Polskie Koleje Państwowe (PKP)	(the) Polish Railways (PKP)	(die) Staatliche Polnische Eisenbahngesellschaft (PKP)
Państwowy System Odniesień Przestrzennych (PSOP)	(the) Polish System of Points of Reference (PSOP)	(das) Staatliche System räumlicher Bezugspunkte (PSOP)	Polskie Linie Lotnicze LOT SA	(the) LOT Polish Airlines Ltd	(die) Polnische Fluglinie LOT AG
Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń	(the) State Office of Insurance Supervision	(das) Staatliche Amt für die Aufsicht über das Versicherungswesen	posterunek celny	custom house, customs	(das) Zollhaus, (das) Zollamt
Pełnomocnik do Spraw Realizacji Programu (PAO)	(the) Program Authorizing Officer (PAO)	(der) Beauftragte für Fragen der Umsetzung von Programmen (PAO)	Premier Tadeusz Mazowiecki	Prime Minister Tadeusz Mazowiecki	(der) Premierminister Tadeusz Mazowiecki
Pełnomocnik Rządu do Spraw Obsługi Środków Pomocowych Pochodzących z Unii Europejskiej (NAO)	(the) National Authorizing Officer (NAO)	(der) Regierungsbeauftragte in Sachen EU-Fördermittel (NAO)	Prezes Rady Ministrów	(the) Chairman of the Council of Ministers (i.e., Prime Minister)	(der) Vorsitzende des Minister-rates
Pełnomocnik Wojewody Opol-skiego do Spraw Integracji Europejskiej	(the) Plenipotentiary on European Integration to the Opole Voivode	(der) Beauftragte des Opperler Woiwoden für Fragen der Europäischen Integration	Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	(the) President of the Republic of Poland	(der) Präsident der Republik Polen
podmiot publiczny	public entity	(die) öffentliche Stelle	Prezydium Sejmu	(the) Presidium of the Seym	(das) Sejmpräsidium
Policja	(the) Police	(die) Polizei	Prezydium Senatu	(the) Presidium of the Senate	(das) Senatspräsidium
Polska Agencja Informacyjna SA	(the) Polish Information Agency Ltd	(die) Polnische Informations-agentur AG	projekt ustawy	bill	(der) Gesetzentwurf
			przekształcenie strukturalne	structural (re)adjustment	(der) Strukturwandel
			przemysł schyłkowy	industry in decline	(die) untergehende Industrie
			przemysł upadający	industry in decline	(die) sterbende Industrie
			QUANGO, pseudo-organizacja	QUANGO, Quasi NGO	(die) QUANGO, (die) Pseudo-Nichtregierungsorganisation
			rozporządzenie	decision	(die) Verordnung
			Rada Główna Szkolnictwa Wyzszego	(the) Polish Council of Higher Education	(der) Zentralrat für das Hoch-schulwesens
			Rada Ministrów	(the) Council of Ministers	(der) Ministerrat
			roślina prawnie chroniona	legally protected plant	(die) geschützte Pflanze
			rozporządzenie	decision	(die) Verordnung

Rządowe Centrum Studiów Strategicznych (RCSS) rządowy Rzecznik Interesu Publicznego	(the) Government Center for Strategic Studies (RCSS) government, governmental (the) Public Interest Spokesperson	(das) Regierungszentrum für strategische Studien (RCSS) Adjektiv vom Hauptwort Regierung (der) Sprecher für Fragen öffentlicher Interessen	Urząd Dozoru Technicznego Urząd Generalnego Konserwatora Zabytków Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast	(the) Office of Technical Supervision (the) Office of the Chief Conservator of Monuments (the) Office of Housing and Urban Development	(das) Amt für Technische Aufsicht (das) Hauptamt für Denkmalschutz (das) Amt für Wohnungswesen und Stadtentwicklung
Rzecznik Praw Obywatelskich	(the) Ombudsman	(der) Ombudsmann / (der) Bürgerbeauftragte	Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi	(the) Office for Supervision of the Pension Funds	(das) Amt zur Überwachung von Rentenversicherungen
Rzeczpospolita Polska (RP) Sąd Najwyższy Sejm	(the) Republic of Poland (the) Supreme Court (the) Sejm, lower chamber of the Polish Parliament	(die) Republik Polen (das) Höchste Gericht (der) Sejm, (eine der beiden Kammern im polnischen Parlamentarismus)	Urząd Nadzoru Ubezpieczeń Społecznych Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Urząd Ochrony Państwa (UOP) Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej	(the) Health Insurance Supervision Office (the) Office for the Protection of Competition and Consumers (the) State Security Office (UOP) (the) Polish Patent Office	(das) Amt zur Überwachung der Krankenversicherungen (das) Amt für Verbraucherschutz (das) Amt für Staatssicherheit (UOP) (das) Polnische Patentamt
Senat	(the) Senate, higher chamber of the Polish Parliament	(der) Senat, (eine der beiden Kammern im polnischen Parlamentarismus)	Urząd Regulacji Energetyki urzędnik urzędnik służby cywilnej ustawa Wicewojewoda Wojewoda	(the) Energy Regulatory Authority officer, clerk civil servant act Vice-Voivode, Deputy Voivode Voivode, governor of the Polish region (voivodeship), appointed by the central government	(das) Energieregulierungsamt (der) Beamte (der) Verwaltungsangestellte (das) Gesetz (der) Vizewoiewode (der) Woiwode (eingesetzter oberster Aufsichtsbeamter der Woiwodschaft)
sesja plenarna Sejmiku	plenary session of the Sejmik	(die) Plenarsitzung des Regionalparlaments/Sejmiks	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)	(the) Voivodeship Fund of Environment Protection and Water Management (WFOŚiGW)	(der) Woiwodschaftsfond für Umwelt- und Wasserwirtschaftsschutz (WFOŚiGW)
Służba Bezpieczeństwa (SB) służba geodezyjna i kartograficzna	(the) Security Force (SB) land survey and cartographic service	(der) Polnische Sicherheitsdienst (SB) (der) Landvermessungs- und kartographische Dienst	Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego Wojewódzki Konserwator Przyrody Wojewódzki Konserwator Zabytków Wojewódzki Kurator Oświaty	(the) Voivodeship Inspector of Land Survey Control (the) Voivodeship Conservator of Natural Environment (the) Voivodeship Conservator of Monuments (the) Voivodeship School Superintendent	(der) Woiwodschaftsinspektor der Landvermessungsaufsicht (der) Woiwodschaftsbeauftragte für Naturschutz (der) Woiwodschaftsdenkmalschutzkonservator (der) Bildungskurator der Woiwodschaft
Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	(the) Union of the Democratic Left (SLD)	(die) Union der Demokratischen Linken (SLD)	Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Wojewódzki Urząd Statystyczny (WUS)	(the) Voivodeship Fund of Environment Protection and Water Management (WFOŚiGW) (the) Voivodeship Inspector of Land Survey Control (the) Voivodeship Conservator of Natural Environment (the) Voivodeship Conservator of Monuments (the) Voivodeship School Superintendent (the) Voivodeship Documentation Center of Land Survey and Cartography (the) Voivodeship Office of Statistics (WUS)	(der) Woiwodschaftsfond für Umwelt- und Wasserwirtschaftsschutz (WFOŚiGW) (der) Woiwodschaftsinspektor der Landvermessungsaufsicht (der) Woiwodschaftsbeauftragte für Naturschutz (der) Woiwodschaftsdenkmalschutzkonservator (der) Bildungskurator der Woiwodschaft (das) Woiwodschaftszentrum für die Dokumentation der Geodäsie und Kartographie (das) Woiwodschaftsamt für Statistik (WUS)
Specjalny Program Przygotowawczy do Funduszy Strukturalnych (SPP)	(the) Special Preparatory Program (SPP)	(das) Sonderprogramm zu den Strukturfonds (SPP)			
Stowarzyszenie Konserwatywno-Liberalne (SKL)	(the) Conservative-Liberal Association (SKL)	(die) Konservativ-Liberale Vereinigung (SKL)			
strategia strategia rozwoju lokalnego strategia rozwoju regionalnego strefa przygraniczna tajemnica państwowa tajemnica służbowa tajemnica specjalnego znaczenia	strategy local development strategy regional development strategy border zone state secret office secret top secret	(die) Strategie (die) lokale Entwicklungsstrategie (die) Regionalentwicklungsstrategie (das) grenznahe Gebiet (das) Staatsgeheimnis (das) Amtsgeheimnis (die) Sache höchster Geheimhaltung			
Trybunał Konstytucyjny Urząd Celny Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	(the) Constitutional Tribunal (the) Customs, Custom Office (the) Office for War Veterans and Victims of Political Repression	(das) Verfassungsgericht (das) Zollamt (das) Amt für Kriegsveteranen und Kriegsgeschädigte			

Wojewódzkie Kuratorium Oświaty	(the) Voivodeship School Administration	(das) Woiwodschaftsbildungskuratorium
Wojsko Ochrony Pogranicza (WOP)	(the) Border Guards (WOP)	(der) Grenzschutz (WOP)
Wojsko Polskie (WP) wojskowa służba zastępcza wydział	(the) Polish Army (WP) alternative military service department (in the Voivode's Office)	(die) Polnische Armee (WP) (der) Zivildienst (die) Abteilung (im Woiwod- schaftsamt)
Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)	(the) Office of Social Security (ZUS)	(die) Sozialversicherungsanstalt (ZUS)
Zarząd Dróg Wojewódzkich (ZDW)	(the) Administration of the Voivodeship Roads	(das) Amt für Straßen der Woiwodschaft
zasada de minimis zasady pomocy państwa <i>pl</i>	de minimis rule state aid provisions <i>pl</i>	(das) De-minimis-Prinzip (die) Grundsätze für den Erhalt staatlicher Hilfen <i>pl</i> .
Zastępca Pełnomocnika do Spraw Realizacji Programu	Deputy PAO	(der) stellvertretende Beauftragte für die Durchführung des Programms
zdolność administracyjna zdolność instytucjonalna zespół zadaniowy	administrative capacity institutional capacity task force	(die) Amtsfähigkeit (die) institutionelle Fähigkeit (die) Arbeitsgruppe / (die) Son- dereinheit / (die) Sonderar- beitsgruppe / (die) Spezialeinheit, (die) Task Force-Gruppe

Polityka i integracja europejska

Politics and European Integration

Politik und europäische Integration

acquis communautaire (dorobek prawny Wspólnot Europejskich)	acquis communautaire	(das) Europäische Recht
Adriatyk	(the) Adriatic (Sea)	(die) Adria
Agencja Platnicza (PA)	(the) Paying Agency (PA)	(die) Zahlungsagentur (PA)
akcesja	accession	(der) Beitritt
akcja afirmacyjna	Affirmative action	(die) zustimmende Tätigkeit
Akcja Wyborcza Solidarność (AWS)	(the) Solidarity Caucus (AWS)	(die) Wahlaktion Solidarität/ Solidarność (AWS)
akredytacja	accreditation	(die) Akkreditierung
alianci <i>pl</i>	(the) allies <i>pl</i>	(die) Alliierten
alokacja	allocation	(die) Allokation
aneks	annex	(der) Anhang
aprosymacja	approximation	(der) Näherungswert, (die) Approximation
autorytaryzm	authoritarianism	(der) Autoritarismus
badanie stanu środowiska naturalnego	environmental screening	(die) Umweltuntersuchung
bezpieczeństwo	security	(die) Sicherheit
bezstronność	impartiality	unparteiisch (sein)
biuro poselskie	MP office, Office of the Member of the Parliament	(das) Abgeordnetenbüro
biuro senatorskie	senatorial Office, office of the Senator	(das) Senatorenbüro
centralistyczny	centralist	zentralistisch
centralizacja	centralization	(die) Zentralisierung

Centrum Dokumentacji Europejskiej (CDE)	(the) European Documentation Center (EDC)	(das) Europäisches Dokumentationszentrum (EDZ)	Dyrekcja Generalna do Spraw Rozszerzenia UE (w ramach Komisji Europejskiej)	(the) Directorate General for Enlargement	(die) Generaldirektion Erweiterung (im Rahmen der Europäischen Kommission)
cudzoziemiec	foreigner	(der) Ausländer	Dyrekcja Generalna do Spraw Stosunków Zewnętrznych (w ramach Komisji Europejskiej)	(the) Directorate General for External Relations	(die) Generaldirektion Außenbeziehungen (im Rahmen der Europäischen Kommission)
cywilny	civil	zivil	Dyrekcja Generalna do Spraw Zatrudnienia (w ramach Komisji Europejskiej)	(the) Directorate General for Employment	(die) Generaldirektion Beschäftigung und Soziales (im Rahmen der Europäischen Kommission)
Czeska Partia Socjalno-Demokratyczna (»SSD)	(the) Czech Social Democratic Party (»SSD)	(die) Tschechische Sozialdemokratische Partei (»SSD)	dyrektywa	directive	(die) Direktive
decentralizacja	decentralization	(die) Dezentralisierung	Działania Innowacyjne (w Funduszach Strukturalnych)	(the) Innovative Measures (within the Structural Funds)	(die) innovativen Maßnahmen (innerhalb von Strukturfonds)
decyzja	decision	(die) Entscheidung	działanie (w Funduszach Strukturalnych)	measure (within the Structural Funds)	(die) Maßnahme (innerhalb von Strukturfonds)
dekonzcentracja	deconcentration	(die) Dekonzentration	ECU	ECU (European Currency Unit)	(die) Europäische Währungsunion (ECU)
dekret	decree	(der) Erlass, (die) Verfügung	efekt katalityczny (w rozumieniu Phare)	catalytic effect	(der) katalytische Effekt (innerhalb des Programms Phare)
demokracja	democracy	(die) Demokratie	Euro	(the) Euro	(der) Euro
demonstracja	demonstration	(die) Präsentation, (die) Demonstration	Euro-Info (centrum informacji europejskiej dla małych i średnich przedsiębiorstw)	(the) Euro-Info	(das) Europäisches Informationszentrum (für kleine und Mittelständige Unternehmen)
despotyzm	despotism	(der) Despotismus	Europa Środkowa	Central Europe	(das) Mitteleuropa
Deutscher Freundschaftskreis (DFK)	(DFK), the basic territorial organizational unit of the German minority in Poland, from which the Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim (Socio-Cultural Society of Germans in Opole Silesia) is composed	(DFK), Ortsverband der Deutschen Minderheit in Polen, sind im Opperland zur „Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen (SKGD) im Opperland Schlesien“ zusammengeschlossen)	Europa Środkowo-Wschodnia	East-Central Europe	(das) Ostmitteleuropa
dieta (środki wypłacane pracownikowi w czasie oddelegowania, delegacji)	allowance, per diem	(die) Reisekostenpauschale (schließt alle Aufwendungen im Zusammenhang der Dienstreise ein)	Europa Wschodnia	Eastern Europe	(das) Osteuropa
dobro ogółu	common good	(das) Allgemeinwohl	Europa Zachodnia	Western Europe	(das) Westeuropa
dokumenty Funduszy Strukturalnych	(EU) Structural Funds documents	(die) Unterlagen des EU-Strukturfonds	Europejska Karta Języków Regionalnych i Mniejszościowych	(the) European Charter for Regional or Minority Languages	(die) Europäische Charta für Regional- und Minderheitensprachen
Dom Europejski, Opole	(the) European House, Poland	(das) Europahaus, Opperland	Europejska Konwencja Praw Człowieka	(the) European Convention on Human Rights	(die) Europäische Menschenrechtskonvention
Doradca Przedakcesyjny (PAA)	(the) Pre-Accession Adviser (PAA)	(der) Beitrittsberater (PAA)	Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego (ESDP)	(the) European Spatial Development Perspective (ESDP)	(das) Europäische Raumentwicklungskonzept (EUREK)
dostosowanie	approximation	(die) Anpassung, (die) Angleichung	Europejski Bank Centralny	(the) European Central Bank	(die) Europäische Zentralbank (EZB)
dostosowanie do norm i standardów UE	alignment with the EU norms and standards	(die) Anpassung an EU-Standards bzw. EU-Normen	Europejski Bank Inwestycyjny (EIB)	(the) European Investment Bank (EIB)	(die) Europäische Investitionsbank (EIB)
dyktatura	dictatorship	(die) Diktatur	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	(the) European Bank of Reconstruction and Development (EBRD)	(die) Europäische Bank für Wiederaufbau und Entwicklung (EBWE)
Dyrekcja Generalna do Spraw Polityki Regionalnej (w ramach Komisji Europejskiej)	(the) Directorate General for Regional Development (DG Regio)	(die) Generaldirektion Regionalpolitik (im Rahmen der Europäischen Kommission)			

Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EAGGF)	(the) European Agriculture Guidance and Guarantee Fund (EAGGF)	(der) Europäische Ausrichtungs- und Garantiefond für Landwirtschaft (EAGFL)	instytucje unijne <i>pl</i> Jednolity Akt Europejski (SEA)	EU institutions <i>pl</i> (the) Single European Act (SEA)	(die) Unionsinstitutionen <i>pl</i> (die) Einheitliche Europäische Akte (EEA)
Europejskie Stowarzyszenie Agencji Rozwoju Regionalnego (EURADA)	(the) European Association of Regional Development Agencies (EURADA)	(der) Europäische Dachverband für Regionalentwicklungsagenturen (EURADA)	Jednolity Dokument Programowy (SPD)	(the) Single Programming Document (SPD)	(das) Einheitsdokument für Programme
Europejskie Stowarzyszenie Szkół Planowania (AESOP)	(the) Association of European Schools of Planning (AESOP)	(der) Europäische Schulverband für Raumforschung und Landesplanung (AESOP)	Jednostka Finansująco-Kontraktująca (JFK lub CFCU)	(the) Central Financing and Contracting Unit (CFCU)	(die) Zahlstelle
			Jednostka Wdrażająca (IA)	(the) Implementing Agency (IA)	(die) Einführungsagentur (IA)
			Jednostka Zarządzająca (PMU)	(the) Project Management Unit (PMU)	(das) Projektmanagement
Europol	Europol	Europol	junta	junta	(die) Junta
euroregion	euroregion	(die) Euroregion	kadencja	term (in office)	(die) Legislaturperiode
faszizm	fascism	(der) Faschismus	kamień węgielny	cornerstone	(der) Eckstein
feminizm	feminism	(der) Feminismus	kohezja	cohesion	(die) Kohäsion
Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (FIFG)	(the) Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG)	(das) Finanzinstrument für die Ausrichtung der Fischerei (FIAF)	Komisja Europejska	(the) European Commission	(die) Europäische Kommission
fiszka, karta projektowa, czyli standardowy wniosek aplikacyjny prezentujący projekt	fiche, application form	(das) Standardformular für Applikationsprojekte (stellt ein Projekt vor)	Komitet Ekonomiczno-Społeczny	(the) Economic-Social Committee (ECOSOC)	(die) Fachkommission für Wirtschaft und Sozialpolitik (ECOS)
Fundusz Kohezyjny	(the) Cohesion Fund	(der) Kohäsionsfond	Komitet Regionów	(the) Committee of the Regions (COR)	(der) Ausschuss der Regionen (AdR)
Fundusz Spójności	(the) Cohesion Fund	(der) Kohäsionsfond	Komitet Zarządzający (Sterujący) Programem Phare	(the) Phare Management (Steering) Committee	(die) Phare-Programmverwaltung
Fundusz Strukturalny	(the) Structural Fund	(der) Strukturfond	kompleks militarno-przemysłowy	military-industrial complex	(der) Militär- und Industriekomplex
globalizacja	globalization	(die) Globalisierung	komunizm	communism	(der) Kommunismus
globalny	global	global	konserwatyzm	conservatism	(der) Konservatismus
Grupa Wyszehradzka	(the) Visegrad Group, cooperation forum of the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia	(die) Visegrad-Staaten (Tschechien, Ungarn, Polen und die Slowakei)	Konwencja Ramowa o Ochronie Mniejszości Narodowych	(the) Framework Convention for the Protection of National Minorities	(die) Rahmenkonvention zum Schutz Nationaler Minderheiten
GUUAM (grupa współpracy i bezpieczeństwa - Gruzja, Ukraina, Uzbekistan, Azerbejdżan, Mołdowa)	GUUAM (the cooperation and mutual security group - Georgia, Ukraine, Uzbekistan, Azerbaijan and Moldova)	(die) GUUAM-Gruppe für Sicherheit und Zusammenarbeit (bestehend aus Georgien, der Ukraine, Usbekistan, Aserbajdschan und Moldawien)	korupcja	corruption	(die) Korruption
Inicjatywa Unii Europejskiej (CI)	(the) Community Initiative (CI)	(die) Gemeinschaftsinitiative	kraj kandydacki	candidate country, ~state	(das) Beitrittsland
Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej (ISPA)	(the) Instrument for Structural Policies for Preaccession (ISPA)	(das) Strukturpolitische Instrument zur Vorbereitung auf den EU-Beitritt (ISPA)	kraj kandydujący do UE	candidate country, ~state	(das) EU-Beitrittsland
			kryteria kopenhaskie <i>pl</i>	(the) Copenhagen criteria <i>pl</i>	(die) Kopenhagener Kriterien <i>pl</i>
			kwalifikowanie się regionów lub innych obszarów do ubiegania się o wsparcie, np. z Funduszy Strukturalnych	eligibility of regions, areas, for instance, within the Structural Funds	(die) Erfüllung von Kriterien durch Regionen oder andere territoriale Einheiten im Hinblick auf die Förderung z.B. aus den Strukturfonds
Institucja zarządzająca (w Funduszach Strukturalnych)	(the) Managing Authority	(die) Verwaltungsinstitution (innerhalb von Strukturfonds)	liberalizm	liberalism	(der) Liberalismus
instytucje Unii Europejskiej <i>pl</i>	EU institutions <i>pl</i>	(die) EU-Institutionen <i>pl</i>	linia Odry i Nysy	(the) Oder-Neisse Line	(die) Oder-Neiße-Linie
			manifestacja	demonstration	(die) Kundgebung

Memorandum Finansowe misja pokojowa Mniejszość Niemiecka (MN)	(the) Financing Memorandum peace mission (the) German Minority (MN), the shorthand synonym for the Socio-Cultural Society of Ger- mans in Opole Silesia (TSKN)	(das) Finanzmemorandum (die) Friedensmission (die) Deutsche Minderheit (MN), Abkürzung für die Sozial-Kul- turelle Gesellschaft der Deut- schen im Oppelner Land (SKGD)	ocena wpływu na środowisko ogłoszenie o zbieraniu projek- tów aplikacji (na granty z Funduszy Strukturalnych)	EIA - environmental impact assessment call for proposals	(die) Beurteilung von Einflüssen auf die Umwelt (die) Verlautbarung über die Zusammenstellung von Appli- kationsprojekten (für Zuwen- dungen des Strukturfonds)
Morze Czarne Morze Północne Morze Śródziemne nacjonalizm nakładanie się na siebie działań (programów)	(the) Black Sea (the) North Sea (the) Mediterranean (Sea) nationalism overlapping	(das) Schwarze Meer (die) Nordsee (das) Mittelmeer (der) Nationalismus (die) Überlappung (der Aktivi- täten im Rahmen eines Programms)	Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) okręg wyborczy ONZ opinia opinia publiczna organizacja nadzorująca Organizacja Współpracy Gospo- darczej i Rozwoju (OECD)	(the) Polish Alliance of Trade Unions (OPZZ) constituency (the) UN opinion public opinion umbrella organization (the) Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)	(das) Polnische Gewerkschaft- sübereinkommen (OPZZ) (der) Wahlbezirk (die) UNO (die) Meinung (die) öffentliche Meinung (die) Schirmorganisation (die) Organisation für nachhal- tige wirtschaftliche Zusammen- arbeit und Entwicklung (OECD)
narodowość Narodowy Fundusz (środków z UE) Narodowy Program Przygotowa- nia do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC) narodowy socjalizm naród NATO (Sojusz Północnoatlantyki)	nationality (the) National Fund (NF) (the) National Program for the Adoption of the Acquis (NPAA)	(die) Nationalität (der) Nationalfond (NF) (das) Nationale Programm zur Vorbereitung auf den EU-Beitritt	oś rozwoju Państwa Osi <i>pl</i> Państwo Członkowskie państwo narodowe państwo prawa państwo wykluczone ze społecz- ności międzynarodowej	development axis (<i>pl</i> axes) (the) Axis States <i>pl</i> Member State nation-state rule of law pariah state	(die) Entwicklungsachse (der) Achsenmächte <i>pl</i> (die) Mitgliedsstaaten (die) Nationalstaaten (der) Rechtsstaat (die) aus der internationalen Gemeinschaft ausgeschlos- senen Staaten
nazizm niebezpieczeństwo Niemcy (naród) Niemiec Niemka niepodległość nieprawidłowość niezawisłość	nazism danger (the) Germans (a) German (man) (a) German woman independence irregularity independence	(der) Nazismus (die) Gefahr (die) Deutschen (als Volk) (der) Deutsche (männlich) (die) Deutsche (weiblich) (die) Unabhängigkeit (die) Unkorrektheit (die) Unabhängigkeit, (die) Selbstständigkeit	państwo zbójnicze Parlament Europejski (EP) Partia Komunistyczna Czech i Moraw (KS»M) Partia Socjaldemokratyczna Niemiec (SPD) Partnerstwo dla Członkostwa Partnerstwo dla Samorządu Terytorialnego (LGPP) Phare - Program Spójność Gospodarcza i Społeczna (Phare ESC) plan rozwoju (w Funduszach Strukturalnych)	rogue state (the) European Parliament (EP) (the) Communist Party of Bohe- mia and Moravia (KS»M) (the) Social Democratic Party of Germany (SPD) (the) Accession Partnership (the) Local Government Partner- ship Program (LGPP) Phare Economic and Social Cohesion Program (Phare ESC)	(der) Schurkenstaat (das) Europaparlament (EP) (die) Kommunistische Partei Böhmen und Mährens (KS»M) (die) Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD) (die) Beitrittspartnerschaft (die) Partnerschaft für Territoriale Selbstverwaltung Phare - (das) Programm für wirtschaftliche und soziale Kohäsion (der) Entwicklungsplan (im Struk- turfond)
numer projektu nadawany przez Komisję Europejską NUTS - Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do celów Statystycznych	desiree number NUTS - the Nomenclature of Territorial Units for Statistics	(die) Projektnummer, die von der Europäischen Kommission vergeben wird NUTS - (die) gemeinsame Klassi- fikation der Gebietsbezeich- nungen für die Statistik			

Podkomitet Monitorujący Program Phare (Podkomitet JMC)	(the) Phare Monitoring Subcommittee	(das) Unterkomitee zum Monitoring des Phare-Programms	program wieloletni	multi-annual program	(das) mehrjährige Programm
podstawa	basis, framework	(die) Grundlage, (die) Basis	program wielonarodowy	multi-country program	(das) multinationale Programm
Podstawy Wsparcia Wspólnoty	(the) Community Support Framework (CSF)	(der) Gemeinschaftliche Förderrahmen (CSF)	Program Współpracy Przygranicznej (CBC)	(the) Phare Crossborder Cooperation program (CBC)	(das) Programm für grenzüberschreitende Kooperation
pokój	peace	(der) Frieden	program wstępny	indicative program	(der) Programmvorschlag
Polska i Węgry: Pomoc dla Restrukturyzacji Gospodarek (PHARE)	(the) Poland and Hungary: Action for Restructuring of Economies (PHARE)	PHARE - (die) Wirtschaftshilfe für die Republik Ungarn und die Volksrepublik Polen	programowanie (w Funduszach Strukturalnych)	programming (within the Structural Funds)	(die) Programmplanung (innerhalb der Strukturfonds)
Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL)	(the) People's Republic of Poland (PRL)	(die) Volksrepublik Polen (die Abkürzung VRP war nur in der DDR üblich)	projekt bliźniaczy	twinning project	(das) Zwillingsprogramm
Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	(the) Polish Peasant Party (PSL)	(die) Polnische Bauernpartei (PSL)	projekt indywidualny (w rozumieniu Funduszy Strukturalnych)	major project	(das) individuelle Projekt (aus Sicht der Strukturfonds)
pomoc doradcza (techniczna)	technical assistance	(die) Beratungshilfe	protest	protest	(der) Protest
pomoc dwustronna	bilateral assistance	(die) bilaterale Hilfe	przedakcesyjny	preaccession	vor dem EU-Beitritt
pomocniczość	subsidiarity	(die) Subsidiarität	Przedakcesyjny Instrument Wsparcia dla Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (SAPARD)	(the) Support for Preaccession Measures for Agriculture and Rural Development (SAPARD)	(das) Heranführungsinstrument „Sonderaktion zur Vorbereitung auf den Beitritt in den Bereichen Landwirtschaft und ländliche Entwicklung“ (SAPARD)
populizm	populism	(der) Populismus	Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce (Ambasada Unii)	(the) Delegation of the European Commission in Poland (EU Embassy)	(die) Vertretung der Europäischen Kommission in Polen
Prawa Człowieka <i>pl</i>	Human Rights (HRs) <i>pl</i>	(die) Menschenrechte <i>pl</i>	przegład	screening	(die) Übersicht
prawo wspólnotowe (prawo europejskie)	community law (European law)	(das) Gemeinschaftsrecht, (das) Europäische Recht	przegład prawa	law screening	(die) Zusammenstellung von Rechtsgrundlagen
prawo wtórne Unii Europejskiej	EU secondary law	(das) sekundäre EU-Recht	przejrzystość	transparency	(die) Transparenz
Prezydencja Unii Europejskiej	(the) Presidency of the European Union, the EU Presidency	(die) Präsidentschaft der Europäischen Union	przekupstwo	bribing	(die) Korruption
prioritytet	priority	(die) Priorität	przepisy Wspólnoty (wspólnotowe)	(the) Community rules	(die) Vorschriften der Gemeinschaft
prioritytetowe traktowanie polityki równości praw kobiet i mężczyzn	gender mainstreaming	(das) Gemeinschaftsprogramm für Chancengleichheit von Frauen und Männern	przdział środków	allocation	(die) Mittelzuweisung
program	program	(das) Programm	przystąpienie	accession	(der) Beitritt
program horyzontalny (w Funduszach Strukturalnych i Phare)	horizontal program (within the Structural Funds and Phare)	(das) horizontale Programm (in Strukturfonds und Phare)	Rada Europejska	(the) European Council	(der) Europäische Rat
program indykatywny	indicative program	(das) Indikativprogramm (Programm bei Gemeinschaftsinitiativen)	Rada Europy (CoE)	(the) Council of Europe (CoE)	(der) Europarat
program operacyjny	(the) operational program (OP)	(das) Operationsprogramm	Rada Unii Europejskiej (dawniej Rada Ministrów)	(the) Council of the European Union (formerly the Council of Ministers)	(der) Rat der Europäischen Union (der frühere Ministerrat)
program regionalny (w Funduszach Strukturalnych)	regional program (within the Structural Funds)	(das) Regionalprogramm (in Strukturfonds)	Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)	(the) Council of Mutual Economic Assistance (CMEA), Comecon	(der) Rat für Gegenseitige Wirtschaftshilfe (RGW), Comecon
program restrukturyzacji regionu	regional restructuring program	(das) Umstrukturierungsprogramm für Regionen	Ramowy Plan Wsparcia (CFS)	(the) Community Support Framework (CSF)	(der) Rahmenplan für Entwicklungshilfe
			ramy <i>pl</i>	framework	(die) Rahmenbedingungen

ramy instytucjonalne <i>pl</i> referendum	institutional framework referendum	(der) institutionellen Rahmen (das) Referendum	strefa wolnego handlu struktura	free trade area structure, framework	(die) Freihandelszone (die) Struktur
Regionalny Komitet Monitoru- jący (w programie Phare ESC)	(the) Regional Monitoring Com- mittee (within Phare ESC)	(das) Regionalkomitee zur Kon- trolle des Programmfortganges (im Rahmen des Programms Phare ESC)	struktury euro-atlantyczne struktury europejskie suwerenność	(the) Euro-Atlantic structures (the) European structures sovereignty	(die) euroatlantischen Strukturen (die) europäischen Strukturen (die) Souveränität mitteleuropäisch
Republika Czeska	(the) Czech Republic	(die) Tschechische Republik, (das) Tschechien	środkowoeuropejski Środkowoeuropejski Obszar Wolnego Handlu (CEFTA)	Central European (the) Central European Free Trade Area (CEFTA)	(die) EFTA, (die) Europäische Freihandelsassoziation)
restrukturyzacja	restructurization	(die) Umstrukturierung	Światowa Baza Danych o Zaso- bach Naturalnych (GRID)	(the) Global Resource Informa- tion Database (GRID)	(das) globale Gradnetz für Bodenschätze (GRID)
rezerwat przyrody	sanctuary, reserve	(das) Naturschutzgebiet	Światowa Organizacja Handlu (WTO)	(the) World Trade Organization (WTO)	(die) Welthandelsorganisation (WTO)
rozporządzenie	regulation	(die) Verordnung	światowy	global, world, worldwide	global
równość szans	equal opportunity	(die) Chancengleichheit	tablica informacyjna (o projekcie umieszczona w miejscu jego realizacji)	commemorative plaque, site billboard	(die) Informationstafel (am Projektstandort)
ruch zielonych	ecologism	(die) ökologische Bewegung	tablica pamiątkowa	commemorative plaque	(die) Gedenktafel
scentralizowany	centralized	zentralisiert	TAIEX - Biuro Wymiany Informa- cji o Pomocy Technicznej (jed- nostka Komisji Europejskiej)	TAIEX - Technical Assistance Information Exchange Office	TAIEX - (das) Amt für Informa- tionsaustausch über techni- sche Hilfe
screening	screening	(das) Screening	totalitaryzm	totalitarianism	(der) Totalitarismus
sojaldemokracja	social democracy	(die) Sozialdemokratie	transeuropejskie sieci transpor- towe (TENS)	(the) Trans-European Networks (TENS)	(die) transeuropäischen Verkehrs-Netzwerke (TENS) <i>pl.</i>
Socjalistyczna Partia Jedności Niemiec (SED)	(the) Socialist Unity Party of Germany (SED)	(die) Sozialistische Einheitspartei Deutschlands (SED)	transparencja	transparency	(die) Transparenz
sojalizm	socialism	(der) Sozialismus	transza (środków finansowych na konto programu)	lot	(die) Tranche (die Finanzmittel für ein Programmkonto)
spełnianie niezbędnych warun- ków do ubiegania się o wsparcie, np. z Funduszy Strukturalnych	eligibility of regions, areas, for instance, within the Struc- tural Funds	(die) Erfüllung der Vorausset- zungen für die Beantragung einer Hilfe, z.B. im Struktur- fond	tyrania	tyranny	(die) Tyrannei
społeczeństwo obywatelskie	civil society	(die) Zivilgesellschaft	uczciwość	honesty, righteousness	(die) Ehrlichkeit
społeczeństwo otwarte	open society	(die) offene Gesellschaft	Układ o Stowarzyszeniu (Układ Europejski)	(the) Association (Europe) Agreement	(der) Vertrag über die EU
spójność	cohesion	(die) Kohäsion	Układ Warszawski	(the) Warsaw Treaty	(der) Warschauer Pakt
Spójność Gospodarcza i Społeczna (ECS)	Economic and Social Cohesion (ESC)	(die) wirtschaftliche und soziale Kohäsion (ESC)	umowa	agreement	(der) Vertrag
sprawiedliwość	justice	(die) Justiz	Umowa Finansowania (w Phare i ISPA)	(the) Financing Agreement	(der) EG-Vertrag als Grundlage für Phare- und ISPA Programme
Sprawy Wewnętrzne i Wymiar Sprawiedliwości (III Filar)	Domestic Affairs and Justice (III Pillar)	(die) Justiz und Innenangelegen- heiten	umowa ramowa	framework agreement	(der) Rahmenbeschluss
Stany Zjednoczone (USA)	(the) United States (USA)	(die) Vereinigten Nationen (USA)	umowa twinningowa (bliźniacza)	twinning covenant	(der) Zwillingsvertrag
Stowarzyszenie Badań Regionalnych (RSA)	(the) Regional Science Associa- tion (RSA)	(die) Regionale Gesellschaft für wissenschaftliche Untersuchungen (RSA)	Umowa z Schengen	(the) Schengen Agreement	(das) Schengener Abkommen
Stowarzyszenie Studiów Regionalnych (RSA)	(the) Regional Studies Associa- tion (RSA)	(die) Gesellschaft für Regional- studien	unia celna	customs union	(die) Zollunion
strajk	strike	(der) Streik			

Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (CDU)	(the) Christian-Democratic Union (CDU)	(die) Christlich Demokratische Union (CDU)	Wolna Partia Demokratyczna (FDP)	(the) Free Democratic Party (FDP)	(die) Freie Demokratische Partei (FDP)
Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna-Czeska Partia Ludowa (KDU-»SL)	(the) Christian Democratic Union-Czech Peasant Party (KDU-»SL)	(die) Christlich-Demokratische Union - Tschechische Volkspartei (KDU-»SL)	wolność słowa	freedom of speech	(die) Freiheit der Gedanken, (die) Pressefreiheit
Unia Chrześcijańsko-Spoleczna (CSU)	(the) Christian-Social Union (CSU)	(die) Christlich-Soziale Union (CSU)	wschodnioeuropejski	East European	osteuropäisch
Unia Gospodarcza i Walutowa	(the) Economic and Monetary Union (EMU)	(die) Wirtschafts- und Währungsunion	Wspólna Polityka Rolna (CAP)	(the) Common Agricultural Policy (CAP)	(die) gemeinsame Agrarpolitik
Unia Pracy (UP)	(the) Labor Union (UP)	(die) Arbeitsunion (UP), polnische Partei	Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa (II Filar)	(the) Common Foreign and Security Policy (II Pillar)	(die) gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik
Unia Wolności (UW)	(the) Freedom Union	(die) Freiheitsunion (UW)	Wspólnota Niepodległych Państw (WNP)	(the) Commonwealth of Independent States (CIS)	(die) Gemeinschaft Unabhängiger Staaten (GUS)
uprawnienie do ubiegania się o wsparcie, np. z Funduszy Strukturalnych	eligibility of regions, areas, for instance, within the Structural Funds	(die) Befugnis zur Beantragung von Mitteln z.B. aus Struktur-fonds	Wspólnoty Europejskie	(the) European Communities	(die) Europäischen Gemeinschaften (EG)
utrzymywanie pokoju	peace keeping	(der) Friedenserhalt	Wspólny Komitet Monitorujący (JMC)	(the) Joint Monitoring Committee (JMC)	(das) Gemeinsame Monitoring-Komitee
uzupełniający dokument programowy	Program Complement	(das) Ergänzungsdokument für ein Programm	Wspólny Rynek	(the) Common Market, Single Market	(der) Gemeinsame Markt (der EU)
uzupełnienie	addendum (<i>pl</i> addenda)	(die) Ergänzung	Współpraca Przygraniczna (CBC)	Cross Border Cooperation (CBC)	(die) grenznahe Zusammenarbeit
według oceny i uznania (np. Komisji)	at (the Commission's) discretion	nach Beurteilung (z.B. der Kommission)	współpraca z głosem doradczym	advisory cooperation	(die) Zusammenarbeit mit beratender Stimme
wielki projekt (w rozumieniu Funduszy Strukturalnych)	major project	(das) Großprojekt (im Sinne der Strukturfons)	wstąpienie	accession	(der) Beitritt
władza (administracja)	(the) authorities <i>pl</i>	(die) Verwaltung	wybory parlamentarne <i>pl</i>	parliamentary elections <i>pl</i>	(die) Parlamentswahl
władza (siła polityczna i wpływy państwa lub władcy)	power	(die) politische Macht	wybory prezydenckie <i>pl</i>	presidential election	(die) Präsidentschaftswahl
władza sądownicza	judiciary	(die) Macht der Judikative	zachodnioeuropejski	West European	westeuropäisch
władza ustawodawcza	legislative	(die) Legislative	zagrożenie	danger	(die) Gefahr
władza wykonawcza	executive	(die) Exekutive	Zakres Obowiązków (TOR)	(the) Terms of Reference (TOR)	(das) Paket zu erfüllender Pflichten
władze centralne <i>pl</i>	(the) central authorities <i>pl</i>	(die) zentrale Verwaltung	zalecenie	recommendation	(die) Anordnung
władze lokalne (gminne i powiatowe) <i>pl</i>	(the) local (gmina and powiat) authorities <i>pl</i>	(die) örtliche Verwaltung (bei Gemeinden), (die) Kreisverwaltung (bei Landkreisen)	załącznik	annex	(der) Anhang
władze regionalne <i>pl</i>	(the) regional authorities <i>pl</i>	(die) Regionalverwaltung	zaprowadzanie pokoju	peace making	(die) Friedensstiftung (als Tätigkeit)
wojewódzki program operacyjny (dla Phare ESC)	voivodeship operational program (within Phare ESC)	(das) Operativprogramm der Woiwodschaft (für das Phare-Programm)	zasada dodatkowości	principle of additionality	(das) Zusatzprinzip
wojna z terroryzmem	war on terrorism	(die) Terrorbekämpfung	zasada koncentracji	principle of concentration	(das) Prinzip der Konzentration / Bündelung
			zasada partnerstwa	principle of partnership	(das) Prinzip der Partnerschaft
			zasada programowania	principle of programming	(das) Prinzip zur Entwicklung und Durchführung von Programmen

zasada subsydiarności zatwierdzenie	principle of subsidiarity endorsement, approval	(das) Subsidiaritätsprinzip (die) Bestätigung, (die) Einwilligung
zdecentralizowany zgodność zgodność z normami UE	decentralized compliance compliance with the EU norms	dezentralisiert (die) Übereinstimmung (die) Übereinstimmung mit den EU-Normen
zgodność z zasadami pomocy publicznej Zgromadzenie Regionów Europy (ZRE/AER) zimna wojna Związek Chrześcijańsko-Narodo- wy (ZChN) Związek Socjalistycznych Repu- blik Sowieckich (ZSRS)	compliance with state aid provisions (the) Assembly of the European Regions (AER) (the) Cold War (the) Christian-National Union (ZChN) (the) Union of Soviet Socialist Republics (USSR)	(die) Übereinstimmung mit den Prinzipien öffentlicher Hilfen (die) Versammlung der Regionen Europas (VRE) (der) kalte Krieg (die) Christlich-Nationale Union (ZChN) (die) Union der sozialistischen Sowjetrepubliken (UdSSR), (die) Sowjetunion
zwolennik rozwiązań militarnych	dove	(der) Anhänger militärischer Lösungen
zwolennik rozwiązań pokojowych	hawk	(der) Anhänger friedlicher Lösungen
żelazna kurtyna	(the) Iron Curtain	(der) eiserne Vorhang

Gospodarka

The Economy

Ökonomie

absolwent	graduate	(der) Absolvent
agencja rozwoju lokalnego	local development agency	(die) Agentur für Lokalentwick- lung
agencja rozwoju regionalnego	regional development agency	(die) Agentur für Regionalent- wicklung
agencja wykonawcza	implementing agency	(die) Vollzugsagentur
akceptacja płatności	approval of payment	(die) Zahlungsakzeptanz
akcjonariusz	shareholder	(der) Aktionär
amortyzacja i zmiana wartości nie finansowych aktywów	depreciation and value adjust- ments on non-financial assets	(die) Abschreibung und Wertände- rung nichtfinanzieller Aktiva
analiza ekonomiczna	economic analysis	(die) betriebswirtschaftliche Analyse
analiza finansowa	financial analysis	(die) Finanzanalyse
analiza kosztów i korzyści (CBA)	(the) Cost-Benefit Analysis (CBA)	(die) Kosten-Nutzenanalyse (CBA)
analiza skuteczności	cost effectiveness analysis	(die) Effizienzanalyse
analiza SWOT	SWOT analysis	(die) SWOT-Analyse (Stärken- Schwächen- bzw. Chancen- Risiken-Analyse)
analiza wrażliwości	sensitivity analysis	(die) Volatilitätsanalyse
aneks	annex	(der) Anhang
anulowanie wcześniej zarezer- wowanych środków	decommitment	(die) Annullierung bereitgestell- ter Mittel
audit	audit	(die) Wirtschaftsprüfung
BAT - najlepsza dostępna tech- nologia	BAT - the Best Available Tech- nology	BAT - die beste aller zugängli- chen Technologien

benchmarking (porównywanie z najlepszymi)	benchmarking	(das) Benchmarking (der Vergleich mit den Besten)	cena rozrachunkowa	accounting (shadow) price	(der) Verrechnungspreis
beneficjent	beneficiary	(der) Begünstigte	cena rynkowa	market price	(der) Marktpreis
beneficjent dotacji	grant beneficiary	(der) Zuschussbegünstigte	cena stała	constant price	(der) Festpreis
bezpośredni beneficjent	direct beneficiary	(der) unmittelbar Begünstigte	centrum (obszaru rozwoju)	core (of the development area)	(der) Kern (des Entwicklungsbereiches)
bezpośrednie przyznanie (dotacji)	direct award (of a grant), direct agreement	(die) unmittelbare Bewilligung (des Zuschusses)	centrum decyzyjne	decision-making center	(das) Entscheidungszentrum
bezrobotna	unemployed woman	(die) Arbeitslose	cluster, sieć współpracy podmiotów gospodarczych	cluster	(der) Cluster, (das) Unternehmensnetzwerk
bezrobotni	the unemployed	(die) Arbeitslosen	do	custom duty	(der) Zoll
bezrobotny	1. unemployed person; 2. unemployed man	(der) Arbeitslose	cykl życia projektu	project life cycle	(der) Projektzyklus
biegły rewident	auditor	(der) Revident, (der) sachkundige Prüfer	czas wykonania	time for completion	(die) Realisierungsphase
bilans	balance sheet	(die) Bilanz	część zamówienia	lot	(der) Teil der Bestellung
bilans płatniczy	balance of payments	(die) Zahlungsbilanz	czynnik ryzyka	risk (factor)	(der) Risikofaktor
bilans zasobów wodnych	water (resources) budget	(die) Wasserbestandsbilanz	darczyńca	donor	(der) Spender
biznes	business	(das) Geschäft	data opracowania	date of drafting	(das) Bearbeitungsdatum
biznes plan	business plan	(der) Businessplan	data wygaśnięcia (programu)	expiry date (of the program)	(das) Datum des Ablaufs (des/eines Programms)
brutto	gross	brutto	dawca (pomocy)	donor	(der) Helfer
budowanie na osiągnięciach	building on the basis of achievements	basierend auf Ergebnissen	degradacja środowiska	degradation of natural environment	(die) Umweltverschmutzung
budżet projektu	project funding package	(das) Projektbudget	dokumentacja przetargowa	tender dossier	(die) Ausschreibungsdokumentation
cel	aim, goal, objective	(das) Ziel, (der) Zweck	dokumentacja techniczna	technical documentation	(die) technischen Unterlagen
cel bezpośredni	immediate objective	(das) unmittelbare Ziel, (der) unmittelbare Zweck	donor (dawca pomocy, darczyńca, donator)	donor	(der) Spender (finanziell: der Geldgeber, der Zuwendungsgeber bei beantragten Mitteln)
cel horyzontalny	horizontal objective	(das) horizontale Ziel	doradca	advisor	(der) Berater
cel ogólny (generalny)	general objective	(das) oberste Ziel	doradca edukacyjny	educational advisor	(der) Bildungsberater
cel operacyjny	operational objective	(das) operative Ziel	doradca finansowy	financial advisor	(der) Finanzberater
cel regionalny	regional objective	(das) regionale Ziel	doradca prawny	legal advisor	(der) Rechtsberater
cel szczegółowy	immediate objective, specific objective	(das) detaillierte Ziel	doradca zawodowy	vocational advisor	(der) Berufsberater
cel szerszy	wider objective	(das) breitere Ziel	dostawca usług	service provider	(der) Dienstleistungsberater
cena	price	(der) Preis	dostęp	access	(der) Zugang
cena bieżąca	current price	(der) gängige Preis	dostępność	accessibility	(die) Zugänglichkeit
cena graniczna	border price	(das) Preislimit	dostosowanie	adjustment	(die) Anpassung
cena kontraktowa	contract price	(der) Vertragspreis	dotacja	grant in aid	(der) Zuschuss
cena nominalna	nominal price	(der) nominale Preis	dumping	dumping	(das) Dumping
cena realna	real price	(der) reale Preis	dyskontowanie przepływów pieniężnych	ash flow discounting	(die) Abzinsung des Cashflusses (der Cashflow)

działalność informacyjna	information activity	(die) Informationsdienstleistung	faktura	invoice	(die) Rechnung
działalność pozarolnicza	non-agricultural activity	(die) nichtlandwirtschaftliche Tätigkeit	finansowa stopa wzrostu	financial rate of return (FRR)	(die) Finanzwachstumsrate
działalność promocyjna	promotion activity	(das) Bewerben (einer Dienstleistung oder eines Produktes)	finansowa wartość bieżąca (FNPV)	financial net present value (FNPV)	(der) finanzielle Zeitwert (FNPV)
działalność wydawnicza	publishing activity	(die) publizistische Tätigkeit	firma	business	(die) Firma
działanie	activity, measure	(die) Tätigkeit, (die) Aktivität	formularz aplikacyjny	application form	(das) Applikationsformblatt
działanie optymalne	(the) best practice	(das) beste Vorgehen	funkcja obszaru	function of the area, (the) area's function, a function a given area is used for or performs	(die) Bereichsfunktion
działanie związane z projektem	linked activity	(die) Projektstätigkeit	główny księgowy	chief accountant	(der) Hauptbuchhalter
działka (budowlana)	(construction) plot	(die) Parzelle	gospodarka odpadami	waste management	(die) Abfallwirtschaft
efekt dodatkowy	additional effect	(der) Zusatzeffekt	gospodarka przestrzenna	spatial development, town and country development	(die) Raumplanung
efekt negatywny	adverse effect	(die) negative Wirkung	gospodarka wodna	water management	(die) Wasserwirtschaft
efekt niekorzystny	adverse effect	(die) Nebeneffekt	grant	grant	(die) Zuwendung
efekt nieoczekiwany	unexpected effect	(der) unerwartete Effekt	grant globalny	global grant	(die) globale Zuwendung
efekt odwrotny od oczekiwanego	adverse effect	(die) entgegengesetzte Wirkung	grunty niewykorzystane rolniczo <i>pl</i>	underdeveloped land	(die) landwirtschaftlich nicht genutzten Flächen <i>pl</i> .
efekt selekcji („zbieranie śmietanki“)	skimming-off effect	(der) Optimierungseffekt	grunty opuszczone <i>pl</i>	derelict land	(die) verlassenen Ländereien <i>pl</i> .
efekt transgraniczny	cross-border impact	(die) grenzüberschreitende Wirkung	grunty rolne <i>pl</i>	arable land	(die) Ländereien, (die) landwirtschaftlichen Grundstücke <i>pl</i> .
efekt uboczny	by-effect, side effect	(die) Nebenwirkung	grunty zdegradowane <i>pl</i>	degraded land	(die) degradierten Grundstücke <i>pl</i> .
efekt zastępowania (substytucji)	substitution effect	(die) Ersatzwirkung	grunty zdewastowane <i>pl</i>	devastated land	(die) verwüsteten Grundstücke <i>pl</i> , (die) Wüstungen <i>pl</i> .
efekt zewnętrzny	external effect	(die) Außenwirkung	grzywna celna	custom fine	(die) Geldbuße aufgrund eines Zollvergehens
efektywność	efficiency	(die) Effizienz	harmonogram	schedule, timetable	(der) Arbeitsplan
ekologia	ecology	(die) Ökologie	harmonogram kontraktowania i płatności	contracting and disbursement schedule	(der) Vertrags- und Zahlungsplan
ekonomiczna stopa wzrostu	economic rate of return (ERR)	(das) Wachstum der Wirtschaftsrate	harmonogram realizacji	implementation schedule	(der) Realisierungsplan
ekonomiczna wartość bieżąca netto (ENPV)	economic net present value (ENPV)	(der) laufende Bruttowirtschaftswert (ENPV)	harmonogram realizacji (np. inwestycji)	time schedule	(der) Realisierungsplan (z.B. einer Investition)
ekosystem	ecosystem	(das) Ökosystem	harmonogram wdrażania	implementation schedule	(der) Implementierungsplan
ekspert	expert	(der) Experte	harmonogram wydatkowania	disbursement schedule	(der) Ausführungsplan
ekspert długookresowy	long-term expert	(der) Langzeitexperte	harmonogram zobowiązań (kontraktowania) i wydatkowania środków finansowych	(the) Commitment and Disbursement Schedule	(der) Schulden-, Vertrags- und Ausgabenplan der Finanzmittel
ekspert krótkookresowy	short-term expert	(der) Kurzzeitexperte	horyzontalny	horizontal	horizontal
ekspert niezależny	free-lance expert	(der) unabhängige Experte			
ekspert wewnętrzny	in-house expert	(der) interne Experte			
ekspert zewnętrzny	external expert	(der) externe Experte			
elastyczność	flexibility, adaptability	(die) Flexibilität, (die) Elastizität			
Elita Opolskich Eksporterów	(the) competition Top Exporters of the Opole Voivodeship	(die) Elite der Opperlner Experten			
erozja gleb	soil erosion	(die) Bodenerosion			
ewaluacja	evaluation	(die) Evaluation			
ewidencja gruntów i budynków	registry of land and real estate	(die) Evidenz der Grundstücke und Gebäude			

implementacja	implementation	(die) Vertragserfüllung	Kodeks postępowania administracyjnego (kpa)	(the) Code of Administrative Procedure (kpa)	(die) Verwaltungsordnung
informatyczna baza danych	computerized data base	(die) Computerdatenbank	Kodeks postępowania cywilnego (kpc)	(the) Code of Civil Procedure (kpc)	(die) Zivilprozessordnung
infrastruktura społeczna	social infrastructure	(die) Sozialinfrastruktur	Kodeks postępowania karnego (kpk)	(the) Code of Penal Procedure (kpk)	(das) Strafgesetzbuch
infrastruktura techniczna	technical infrastructure	(die) technische Infrastruktur	Kodeks pracy (kp)	(the) Labor Code (kp)	(das) Arbeitsgesetzbuch
inkubator przedsiębiorczości	business incubator	(der) Business Incubator	komitet monitorujący	monitoring committee	(der) Aufsichtsausschuss
inna praca zarobkowa	other gainful job	(die) andere Erwerbsquelle	komitet sterujący	steering committee	(das) Führungskomitee
instrukcja obsługi	servicing manual	(die) Bedienungsanweisung	komplementarność	complementarity	(die) Komplementarität
instrument	instrument, measure	(das) Instrument	komunalna oczyszczalnia ścieków	communal water treatment plant	(die) kommunale Kläranlage
instrument pożyczkowy	lending (loan) instrument	(das) Leihinstrument	konto odsetkowe	interest account	(das) Zinskonto
Instytucja Kontraktująca	(the) Contracting Authority	(die) Vertragsinstitution	konto oprocentowane	interest-bearing account	(das) Abzinskonto
instytucja otoczenia biznesu	business environment institution	(die) Institution zur Geschäftsförderung	kontrakt	contract	(der) Vertrag
instytucja wspierająca przedsiębiorczość	business support organization	(die) geschäftsunterstützende Institution	kontrakt łączony	mixed contract	(der) Bindungsvertrag
interes	business	(das) Geschäft	kontrakt mieszany	mixed contract	(der) Mischvertrag
internet	(the) internet	(das) Internet	kontrakt na dostawy	supply contract	(der) Zulieferungsvertrag
inwestycja	investment	(die) Investition	kontrakt na pomoc doradczą	technical assistance contract	(der) Beratungshilfevertrag
inwestycja infrastrukturalna	infrastructure investment	(die) Infrastrukturinvestition	kontrakt na roboty budowlane	works contract	(der) Bauarbeitsvertrag
inwestycja materialna	tangible investment	(die) materielle Investition	kontrakt na usługi	service contract	(der) Dienstleistungsvertrag
inwestycja na bazie istniejącej infrastruktury	brownfield investment	(die) Investition auf Basis der bestehenden Infrastruktur	kontrakt obmiarowy	unit-price contract	(der) Einheitspreisvertrag
inwestycja niematerialna	intangible investment	(die) nichtmaterielle Investition	kontrakt ramowy	framework contract	(der) Rahmenvertrag
inwestycja od podstaw	greenfield investment	(die) Basisinvestition	kontrakt ryczałtowy	lump sum contract	(der) Pauschalvertrag
inżynieria finansowa	financial engineering	(das) Finanzingenieurswesen	kontrakt w oparciu o stawkę (honorarium)	fee-based contract	(der) Honorarvertrag
izba gospodarcza	chamber of commerce	(die) Wirtschaftskammer	kontraktowanie	contracting	(die) Vertragsvereinbarung
Jednostka Zamawiająca	(the) Contracting Authority	(der) Auftraggeber	kontrola (finansowa)	audit	(die) Kontrolle
Jesienne Targi Usług Medycznych, Opole	(the) Autumn Fair of Medical Services, Opole	(die) Herbstmesse für medizinische Dienstleistungen, Oppeln	kontrola finansowa	financial control	(die) Finanzprüfung
kamień milowy (ważna data w realizacji) projektu	milestone of a project	(der) Meilenstein (wichtiges Datum) beim Projekt	kontrola przeprowadzona na miejscu realizacji projektu	check on site, on-site visit	(die) Vorortkontrolle (im Ort der Projektdurchführung)
karta projektu	standard summary project fiche	(das) Projektblatt	kontrola zarządcza	managerial control	(die) Führungskontrolle
kataster	cadafter	(das/der) Kataster	końcowy beneficjent	final beneficiary	(der) Finalbegünstigte
kataster gruntowy	cadastral survey	(das) Grundbuch	korporacja otwarta (w Stanach Zjednoczonych)	PLC - public limited company	(die) offene Korporation (in den USA)
kataster wodny	water cadafter	(das) Gewässergrundbuch	kosztorys	breakdown of prices	(der) Kostenvoranschlag
kierunki polityki przestrzennej <i>pl</i>	directions of the spatial development policy <i>pl</i>	(die) Stoßrichtungen der Raumpolitik	koszty „utopione” <i>pl</i>	sunk costs <i>pl</i>	(die) „versenkten” Kosten
know-how	know-how	(das) Know-how	koszty alternatywne <i>pl</i>	opportunity costs <i>pl</i>	(die) alternativen Kosten
Kodeks handlowy (kh)	(the) Commerce Code (kh)	(das) Handelsgesetzbuch	koszty bezpośrednie <i>pl</i>	direct costs <i>pl</i>	(die) Direktkosten

koszty i korzyści <i>pl</i>	costs and benefits <i>pl</i>	(die) Kosten und Nutzen	monitor	monitor	(der) Monitor
koszty kwalifikowalne <i>pl</i>	eligible costs <i>pl</i>	(die) Qualifizierungskosten	monitoring	monitoring	(das) Monitoring
koszty nie podlegające zwrotowi <i>pl</i>	non-reimbursable costs <i>pl</i>	(die) nicht zurückzuzahlenden Kosten	monitorować	(to) monitor	(das) Monitoring (betreiben)
koszty operacyjne <i>pl</i>	operational costs <i>pl</i>	(die) Betriebsaufwendungen	montaż finansowy	financial engineering	(die) Finanzmontage
koszty <i>pl</i>	costs <i>pl</i>	(die) Kosten	nadużycie finansowe	fraud	(der) finanzielle Missbrauch
koszty podlegające zwrotowi <i>pl</i>	reimbursable costs <i>pl</i>	(die) Rückgabekosten	najkorzystniejsza oferta przetargowa	(the) most advantageous tender, ~bid, ~offer	(das) günstigste Ausschreibungsangebot
koszty pośrednie <i>pl</i>	indirect costs <i>pl</i>	(die) Gemeinkosten	najlepsze wzory	(the) best practice	(die) besten Muster
koszty pracowników (zatrudnienia) <i>pl</i>	staff costs <i>pl</i>	(die) Arbeitskosten	Najlepszy Produkt Opolszczyzny	(the) competition The Best Product of the Opole Voivodeship	(das) beste Produkt der Oppelner Woiwodschaft
koszty utrzymania <i>pl</i>	maintenance costs <i>pl</i>	(die) Lebenshaltungskosten	najniższe wynagrodzenie	minimum salary	(der) Mindestlohn
krajowy przetarg nieograniczony	local open procedure	(die) landesweit unbegrenzte Ausschreibung	nakłady <i>pl</i>	inputs <i>pl</i>	(der) Aufwand, (die) Auflage
krajowy przetarg otwarty	local open procedure	(die) öffentliche Ausschreibung	narosłe odsetki <i>pl</i>	interest accrued	(der) Zinsgewinn
kredyt celny	custom credit	(der) Zollkredit	nie wydatkować (pieniędzy, środków) w całości	(to) underspend	(die) finanziellen Mittel nicht vollständig verwenden
kryterium	criterion (<i>pl</i> criteria)	(das) Kriterium	niekorzystne oddziaływanie (np. na środowisko)	adverse impact (for instance, on the environment)	(die) ungünstige Einwirkung (z.B. auf die Umwelt)
kryterium inwestycyjne	investment criterion	(das) Investitionskriterium	nieprawidłowość finansowa o dużej skali	fraud	(die) finanzielle Unregelmäßigkeit von großer Auswirkung (Bedeutung), (die) Defraudation
księga rejestrowa	register book	(das) Registerbuch	niestandardowy aspekt (procedura) zawierania kontraktu	non-standard aspect (procedure)	(die) nichtstandardmäßige Prozedur einer Vertragsvereinbarung
księga wieczysta	land and mortgage register	(das) Grundbuch	obowiązujące specyfikacje <i>pl</i>	mandatory specification	(die) gültigen Spezifikationen
kuroniówka	dole	(das) „Stempelgeld“	obowiązujące wymaganie	mandatory requirement	(die) derzeit bestehenden Vorgaben
kwota przeznaczona na działania specjalne lub dodatkowe (rezerwa)	contingencies <i>pl</i>	(der) Reservebetrag für Sonderaufgaben	ocena	appraisal	(die) Beurteilung, (die) Bewertung
kwoty zatrzymane <i>pl</i>	retention money	(der) Retentionsbetrag	ocena częściowa	interim evaluation	(die) Teilauswertung
lokalny przetarg nieograniczony	local open procedure	(die) lokale unbegrenzte Ausschreibung	ocena gospodarcza i finansowa	economic and financial appraisal	(die) Wirtschafts- und Finanzbeurteilung
lokalny przetarg otwarty	local open procedure	(die) lokale öffentliche Ausschreibung	ocena końcowa	ex post evaluation, final evaluation	(die) Endauswertung
macierz projektu	logframe matrix	(die) Projektmatrix	ocena pośrednia	interim evaluation	(das) Zwischenergebnis
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa (MŚP) <i>pl</i>	Small and Medium Enterprises (SMEs) <i>pl</i>	kleine und mittelständische Unternehmen	ocena w połowie okresu programowania	mid-term evaluation	(die) Zwischenevaluierung
marginalizacja	marginalization	(die) Marginalisierung	ocena w toku	interim evaluation	(die) Zwischenauswertung
marketing regionalny	regional marketing	(das) Regionalmarketing	ocena wielokryteriowa	multicriteria evaluation	(die) auf verschiedenen Kriterien beruhende Beurteilung
miara	measure	(das) Maß	ocena wstępna (ex ante)	ex ante evaluation	(die) Eingangsevaluation
międzynarodowy przetarg nieograniczony	international open tender	(die) internationale öffentliche Ausschreibung	ochrona	protection	(der) Schutz
Międzywojewódzka Izba Gospodarcza „Śląsk”	(the) Inter-Voivodeship Commerce Chamber ‘Silesia’	(die) Interwoiwodschafts-Wirtschaftskammer „Schlesien” (Eigenname - gemeint ist: “die woiwodschaftsübergreifende”)	ochrona inwestycji	protection of investment	(der) Investitionsschutz

ochrona praw własności	protection of property rights	(der) Schutz des Rechts auf Eigentum	okres planowania	planning period	(die) Planungszeit
ochrona przed nieuczciwą konkurencją	protection against unfair competition	(der) Schutz vor unlauterem Wettbewerb	okres utrzymania, czyli czas wyznaczony w kontrakcie na ukończenie robót i usunięcie usterek przez wykonawcę	maintenance period	(die) Zeit der Vertragsrealisierung (die Zeit, die man im Vertrag für die Beendigung der Arbeiten und Beseitigung der Fehler durch den Hersteller setzt)
ochrona rozszerzona przez niektóre przepisy	protection extended under the relevant rights	(die) Schutzmaßnahmen <i>pl.</i> (die durch andere Gesetze ausgestaltet sind)	okres wydatkowania	disbursement period	(die) Zeit, in der finanziell investiert wird
ochrona własności intelektualnej	protection of intellectual property	(der) Schutz des geistigen Eigentums	operacja	operation, an activity or program undertaken by the end recipient of structural aid	(die) Handlung, (die) Operation
oczyszczalnia ścieków	water treatment plant	(die) Kläranlage	opis	description	(die) Beschreibung
odbiorca pomocy	beneficiary	(der) Hilfeempfänger, (der) Zuwendungsempfänger	opłata celna	custom duty	(die) Zollgebühr
oddziaływanie (np. projektu)	impact	(die) Einwirkung (z.B. auf ein Projekt)	opłata za autostradę	toll	(die) Maut
odpady komunalne <i>pl</i>	refuse (municipal ~, gmina ~)	(die) kommunalen Abfälle <i>pl.</i>	opłaty celne <i>pl</i>	custom fees, charges <i>pl</i>	(die) Zollgebühren <i>pl.</i>
odpady przemysłowe <i>pl</i>	industrial waste	(die) industriellen Abfälle <i>pl.</i>	Opolska Izba Gospodarcza	(the) Opole Commerce Chamber	(die) Wirtschaftskammer der Woiwodschaft Oppeln
odpowiednia staranność	due diligence	(die) angemessene Sorgfalt	Opolski Sejmik Samorządu Gospodarczego (OSSG)	(the) Opole Union of Economic Self-Government (OSSG)	(das) Selbstverwaltungsgremium der Wirtschaft der Woiwodschaft Oppeln (OSSG)
odpowiednie zatrudnienie	suitable employment	(die) angemessene Einstellung	Opolskie Targi Budownictwa „Mój Dom”	(the) Opole Construction Fair ‘My Home’	(die) Baumesse der Woiwodschaft Oppeln „Mein Haus”
odpowiedzialność (np. finansowa)	accountability	(die) Verantwortung (z.B. finanzielle)	Opolskie Targi Mebli i Wyposażenia Wnętrz	(the) Opole Fair of Furniture and Interior Decoration	(die) Opperler Messe für Möbel und Innenausstattung
odsetki <i>pl</i>	interest	(die) Zinsen	osoba mająca duży udział w danym przedsięwzięciu	stakeholder	(die) treibende Kraft (innerhalb einer Maßnahme)
odsetki zapłacone <i>pl</i>	interest paid	(die) getilgten Zinsen	ostateczny termin (składania ofert, dokonywania płatności itp.)	deadline	(die) Deadline
odszkodowanie	damages	(der) Schadensersatz	oszacowanie (np. potrzeb, postępu, zgodności)	assessment	(die) Schätzung (z.B. der Bedürfnisse, der Fortschritte, der Übereinstimmungen)
odszkodowanie umowne (za nie wywiązanie się z umowy)	liquidated damages	(die) Konventionalstrafe	oszacowanie strat	damage assessment	(die) Schadensabschätzung
oferent	tenderer, offerer	(der) Anbieter	Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości	(the) Center for the Support of Entrepreneurship	(das) Zentrum für Unternehmensförderung
oferta	offer, proposal, bid	(die) Offerte, (das) Angebot	otwarty przetarg międzynarodowy	international open procedure	(die) öffentliche internationale Ausschreibung
oferta (przetargowa)	bid	(das) Ausschreibungsangebot	park naukowo-przemysłowy	science and industry park	(der) Wissenschafts- und Industriepark
oferta finansowa	financial offer	(das) finanzielle Angebot	partia zamówienia	lot	(die) Bestellmenge
oferta przetargowa	tender	(das) Ausschreibungsangebot			
oferta techniczna	technical offer	(das) technische Angebot			
ogłosić przetarg na wykonanie	(to) invite tenders for a piece of work	(etwas zur Durchführung) ausschreiben			
Ogólnopolskie Targi Ekologii, Żywności Ekologicznej i Medycyny Naturalnej „Blżej Natury”	(the) Polish Fair of Ecology, Ecological Foodstuffs and of Natural Medicine ‘Closer to Nature’	(die) Polnische Messe für Ökologie, biologische Ernährung und natürliche Medizin „Näher der Natur”			
Ogólnopolskie Targi Turystyki, Sportu i Wypoczynku	(the) Polish Fair of Tourism, Sports and Recreation	(die) Polnische Messe für Tourismus, Sport und Erholung			

pionowy	vertical	vertikal	powiązania komunikacyjne <i>pl</i>	communication network	(die) Verkehrsverbindungen
PKB - produkt krajowy brutto	GDP - gross domestic product	(das) Bruttoinlandsprodukt	powierzanie pewnych ubocznych	outsourcing	(das) Outsourcing
PKB per capita (na jednego mieszkańca)	GDP per capita	(das) Bruttoinlandsprodukt pro Kopf / per capita	zadań firmy instytucjom zewnętrznym (podwykonawcom)		
PKB według parytetu siły nabywczej	GDP according to PPP (purchasing power parity)	(das) Bruttoinlandsprodukt nach Kaufkraftparität	powierzyć realizację kontraktu	(to) award a contract	jemanden mit der Vertragsausführung betrauen
plac	square	(der) Platz	powszechne towarzystwo emerytalne	universal old age pension society	(die) Rentenversicherungsanstalt
plac budowy	construction site	(der) Bauplatz	poziom życia	living standard	(der) Lebensstandard
Plan rozwoju gminy	(the) Development Master Plan of the Gmina	(der) Gemeindeentwicklungsplan	poziomy	horizontal	horizontal
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa	(the) Spatial Development Master Plan of the Voivodeship	(der) Raumbewirtschaftungsplan der Woiwodschaft	pożyczka szkoleniowa	training loan	(das) Bildungsdarlehn
planowanie przestrzenne	spatial planning	(die) Raumplanung	praca na akord	job work	(die) Akkordarbeit
płatność	payment	(die) Fälligkeit	prace geodezyjne	land survey work	(die) Landvermessungsarbeiten
płatność z dołu	payment in arrears	(der) Zahlungsrückstand	pracodawca	employer	(der) Arbeitgeber
płatność z góry	payment in advance	(der) Zahlungsvorschuss	prawo geodezyjne i kartograficzne	law on land surveying and cartography	(das) Landvermessungs- und kartographische Recht
PNB - produkt narodowy brutto	GNP - gross national product	(das) Bruttozocialprodukt	Prezes	President	(der) Vorsitzende, (der) Präsident
podmiot uprawniony	authorized entity, enterprise or institution authorized to carry out a task envisaged in the Voivodeship Contract	(das) autorisierte Rechtssubjekt			(abhängig von der Organisationsform)
podstawowe informacje <i>pl</i>	basic information	(die) Grundinformationen	procedura negocjacyjna	negotiated procedure	(die) Verhandlungsmodalitäten <i>pl</i> .
podwykonawca	subcontractor	(der) Subunternehmer	procedura przetargowa	tender procedure	(die) Ausschreibungsmodalitäten <i>pl</i> .
polityka przestrzenna (rozwoju przestrzennego)	spatial development policy	(die) Raumplanungspolitik	procedura wylaniania kontraktora	contract award procedure	(die) Modalitäten zur Auswahl des/der Vertragspartner/s
polityka regionalna	regional policy	(die) Regionalpolitik	procedura zawarcia kontraktu	contract award procedure	(die) Vertragsabschlussmodalitäten
polityka strukturalna	structural policy	(die) Strukturpolitik	Program „Odnowa Wsi”	(the) Program 'Renewal of the Countryside'	(das) Dorferneuerungsprogramm
pomoc	assistance	(die) Hilfe	Program dla Odry 2006	(the) Program for the Development of the Oder 2006	(das) Programm „Oder 2006”
pomoc doradcza	technical assistance	(die) Beratungshilfe	Program Regionalny Ochrony Środowiska (PROŚ)	(the) Regional Program of Environment Protection (PROŚ)	(das) Regionale Umweltschutzprogramm (PROŚ)
pomoc w rozumieniu Funduszy Strukturalnych	assistance within the Structural Funds	(die) Entwicklungshilfe bei Strukturfonds	program specjalny	special program	(das) Sonderprogramm
pomoc w uruchomieniu działalności gospodarczej	start-up aid	(die) Starthilfe für Unternehmer	Program Wojewódzki	(the) Voivodeship Program, document that translates the broad development goals of the Strategy of Regional Development into a set of specific tasks to be carried out.	(das) Woiwodschaftsprogramm (fasst Ziele regionaler Entwicklungsstrategien zu einem Aktionsprogramm für zwei bis drei Jahre zusammen, während die regionale
postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego	procurement procedure	(das) Verfahren zur Beteiligung an öffentlichen Aufträgen <i>pl</i> .			
pośredni beneficjent	indirect beneficiary	(der) indirekte Nutznießer			
pośredniczenie w przekazywaniu środków finansowych	on-lending	(die) Vermittlung bei der zur Verfügungstellung finanzieller Mittel			

	The Voivodeship Program spans two to three years, while the Strategy of Regional Development ten or more years	Entwicklungsstrategie auf zehn Jahre oder mehr angelegt ist)	raport końcowy raport oddziaływania (projektu lub programu na otoczenie)	final report impact report	(der) Abschlussbericht (der) auf das Projekt oder die Umgebung einwirkende Bericht
programowanie za pomocą celów (stosowane w programie Phare)	PBO - programming by objectives	(die) Programmplanung und -durchführung unter Beachtung der Zielvorgaben (beim Programm Phare)	raport okresowy raport postępu prac raport wpływu raport wpływu (projektu lub programu na otoczenie)	interim report progress report impact report impact report	(der) Zwischenbericht (der) Arbeitsfortschrittsbericht (der) Wirkungsbericht (der) Wirkungsbericht (auf das Projekt oder die Umgebung)
projekt techniczny projekt wsparcia inwestycyjnego	design, technical design investment support project	(die) technische Zeichnung (der) Plan zur Unterstützung von Investitionen	raport wstępny raport zaawansowania projektu raport zamknięcia rata płatności	inception report progress report closure report instalment of payment	(der) Anfangsbericht (der) Projektfortschrittsbericht (der) Abschlussbericht (die) Zahlungsrate
projekt wybudowania obiektu z oddaniem „pod klucz” projektant promocja regionu próg (np. rentowności) próg rentowności przeciętne wynagrodzenie przedmiar robót	turnkey project designer promotion of the region threshold break-even point mean salary bills of quantity	(das) Projekt für ein schlüsselfertiges Gebäude (der) Designer (die) Werbung für die Region (die) Schwelle (die) Rentabilitätsschwelle (der) Durchschnittslohn (die) Aufstellung eines dezidierten Kostenvoranschlags bzw. eines Projektkostenvoranschlags mit Begründung	Realizacja (programu) realizować projekt redukcja zatrudnienia Regionalny Fundusz Inwestycyjny (RFI) Regionalny Komitet Sterujący (RSC) regulamin organizacyjny rezultat roboty publiczne <i>pl</i>	implementation (to) carry out a project staff reduction, downsizing (the) Regional Investment Fund (RFI) (the) Regional Steering Committee (RSC) organizational rules <i>pl</i> result public works <i>pl</i> , the unemployed are provided with jobs by a self-government or other public institutions	(die) Realisierung (des Programms) ein Projekt umsetzen (der) Arbeitsplatzabbau (der) Regionale Investitionsfond (RFI) (das) regionale Leitungskomitee (das) Organisationsregelwerk (das) Resultat (die) öffentlichen Arbeiten <i>pl</i> .
przedsięwzięcie przemysłowa oczyszczalnia ścieków przepływy pieniężne <i>pl</i> przetarg przetarg nieograniczony przetarg ograniczony przetarg otwarty przygotować (projekt) przynosić rezultat przynosić zysk publiczna spółka akcyjna z ograniczoną odpowiedzialnością rachunek (denominowany) w EUR raport	measure industrial water treatment plant cash flow ajudication by tender open tender, ~procedure restricted tender, ~procedure open tender, ~procedure (to) draw (a project) (to) yield an effect (to) yield profit PLC - public limited company account denominated in EUR report	(das) Vorhaben (die) Kläranlage für industrielle Abwässer (der) Kassenzufluss, (der) Cashflow (die) Ausschreibung (das) unbegrenzte Ausschreibung (die) begrenzte Ausschreibung (die) offene Ausschreibung (ein Projekt) vorbereiten Ergebnisse erzielen/zeitigen Gewinn bringen (die) öffentliche Aktiengesellschaft mit beschränkter Haftung (die) (denominierte) Rechnung in EUR (der) Bericht	rok finansowy rolnicza przestrzeń produkcyjna rozbieżność ceny globalnej rozpoczęcie działalności gospodarczej rozwój zasobów ludzkich (kapitału ludzkiego) rozwój zrównoważony rynek	financial year area of agricultural production breakdown of the overall price business start-up human resources development (HRD) sustainable development market	(das) Finanzjahr (die) landwirtschaftliche Produktionsfläche (die) Zusammenbruch des Weltmarktpreises (das) Gründungsdatum (des Unternehmens) (die) Entwicklung der Humanressourcen (des menschlichen Kapitals) (die) ausgewogene Entwicklung (der) Markt (bezogen auf die Wirtschaft)

rynek miejski	market square	(der) Ring (rechteckiger Markt- platz der in ostelbischen Gebie- ten im Zuge der deutschen Ost- kolonisation angelegt wurde)	ślepy kosztorys	bills of quantity <i>pl</i>	(der) „über den Daumen ge- peilte“ Kostenvoranschlag
rynek pracy Rynek Śląski Sp. z o. o.	employment market, labor ~ (the) Silesian Market Co. Ltd.	(der) Arbeitsmarkt (die) „Rynek Śląski-GmbH“ (Schlesischer Markt GmbH)	środek środek łagodzący środki (np. do realizacji projektu)	measure mitigation measure means (required to do the project) <i>pl</i>	(das) Mittel (das) Linderungsmittel (die) Mittel (z.B. zur Projekt- umsetzung)
rysunek techniczny seria (produktu) sieć informatyczna sieć osadnicza	technical design lot network settlement network, network of localities	(die) technische Zeichnung (die) Produktionsserie (das) Informationsnetzwerk (das) Siedlungsnetzwerk	środki pomocowe <i>pl</i> świadectwo odbioru końcowego tabela bilansowa targ targi	aid sg, structural funds <i>pl</i> final acceptance certificate balance sheet market fair	(die) Strukturfonds <i>pl</i> . (das) Endabnahmezeugnis (die) Bilanztabelle (der) Wochenmarkt (die) Messe
Sieć Współpracy Między Przed- siębiorstwami (BC-NET)	(the) Business Cooperation Network (BC-NET)	(das) Netzwerk für die Zusam- menarbeit von Unternehmen (BC-NET)	Targi Gospodarcze Przedsiębior- czości i Rzemiosła „Inter Region“ Targi Telekomunikacji i Techniki Biurowej „Micro-Tech“	(the) Economic Fair of Entrepre- neurship and Craftsmanship 'Inter Region' (the) Fair of Telecommunications and Office Equipment 'Micro- Tech'	(die) Wirtschafts-, Unternehmer- und Handwerksmesse „Inter Region“ (die) Telekommunikations- und Bürotechnikmesse „Micro- Tech“
skuteczność spadek gospodarczy	effectiveness economic decline	(die) Effizienz (der) Wirtschaftsrückgang, (der) Abschwung	trwałość (projektu) uczciwa konkurencja udogodnienie	sustainability of a project fair competition facility	(die) Projektnachhaltigkeit (die) faire Konkurrenz (die) Vergünstigung, (die) Verbesserung
specyfikacja specyfikacja techniczna sprzeniewierzenie dużej sumy pieniędzy sprzęt	specification technical specification embezzlement equipment	(die) Spezifizierung (die) technische Spezifizierung (die) Veruntreuung eines großen Geldbetrages (die) Ausstattung, (die) Geräte <i>pl.</i> , (das) Equipment	udokumentowane zasoby wodne <i>pl</i> udziałowiec w spółce umowa umowa ramowa	actual water resources <i>pl</i> shareholder contract framework agreement, ~contract	(die) nachgewiesenen Wasser- ressourcen (der) Gesellschafter (der) Vertrag, (die) Vereinbarung (der) Rahmenvertrag, (die) Rahmenvereinbarung
standardowa fiszka streszczenia projektu stopa życiowa strata straty <i>pl</i> Strona Kontraktu struktura wydatków studium wykonalności supermarket SWOT	standard summary project fiche living standard damage damage Contracting Party expenditure profile feasibility study shopping mall SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)	(die) standardisierte Projektkurz- beschreibung (der) Lebensstandard (der) Verlust (die) Verluste <i>pl</i> . (der) Vertragspartner (die) Ausgabenstruktur (die) Ausführbarkeitsuntersuchung (der) Supermarkt SWOT (siehe auch „analiza SWOT“)	uproszczona procedura przetar- gowa urządzenia (maszyny, urządzenia wbudowane na stałe w reali- zowany projekt) <i>pl</i> urzędnik celny ustalenia dotyczące realizacji <i>pl</i>	simplified procedure plant custom officer implementation arrangements <i>pl</i>	(die) vereinfachten Ausschrei- bungsmodalitäten <i>pl</i> . (die) Anlagen (Maschinen, fest eingebaute Geräte bei der Projektumsetzung) (der) Zollbeamte (die) Vereinbarungen zur Aus- führung
synergia szacunek kosztów ścieki	synergy cost estimation sewage	(die) Synergie (die) Kostenschätzung (die) Abwässer <i>pl</i> .	utracone korzyści <i>pl</i> uwarunkowania i kolejność (najważniejszych) działań	opportunity costs <i>pl</i> conditionality and sequencing	(der) entgangene Nutzen / (die) Alternativkosten (die) Voraussetzungen und die Reihenfolge (der wichtig- sten) Tätigkeiten

uwarunkowania zagospodarowania <i>pl</i>	development conditions <i>pl</i>	(die) Bewirtschaftungskonditionen	wplyw (np. projektu)	impact	(der) Einfluss (auf das Projekt)
uzasadnienie	justification	(die) Begründung	wskaźnik	indicator	(die) Kennziffer, (die) Kennzahl
uzupełnianie się	complementarity	sich ergänzen	wskaźnik „wejścia”	baseline indicator	(die) Eingangskennziffer
użyteczność (programu w zaspokojeniu potrzeb grupy docelowej)	utility	(die) Nutzbarkeit (des Programms im Hinblick auf den Zielgruppenbedarf)	wskaźnik dokładny	precise indicator	(die) genaue Kennziffer
użytki rolne <i>pl</i>	agricultural land (under cultivation)	(die) Nutzböden <i>pl</i> .	wskaźnik kluczowy	key indicator	(die) Schlüsselkennziffer
w drodze przetargu	by tender	durch die Ausschreibung	wskaźnik kwantyfikowalny	quantified indicator	(die) Quantitätskennziffer
w drodze przetargu nieograniczonego	by unlimited tender	durch die öffentliche Ausschreibung	wskaźnik mierzalny	measurable indicator	(die) messbare Kennziffer
wahania w stanie produktów <i>pl</i>	variation in stock	(die) Produktionsschwankungen	wskaźnik o najważniejszym znaczeniu	key indicator	(die) Kennziffer der höchsten Priorität
waloryzacja	valorization	(die) Geldaufwertung	wskaźnik obiektywnie werfikalny	objectively verified indicator (OVI)	(die) objektiv überprüfbare Kennziffer
wartość bieżąca (zaktualizowana, bieżąca) netto (NPV)	net present value (NPV)	(der) Zeitwert (netto)	wskaźnik osiągnięć	indicator of achievement	(die) Erfolgskennziffer
wartość dodana	value added	(der) Mehrwert	wskaźnik produktu	output indicator	(die) Produktkennziffer
warunki <i>pl</i>	conditions <i>pl</i>	(die) Bedingungen <i>pl</i> .	wskaźnik rezultatu	result indicator	(die) Ergebniskennziffer
warunki ogólne <i>pl</i>	general conditions <i>pl</i>	(die) allgemeinen Bedingungen <i>pl</i> .	wskaźnik wkładu	input (resource) indicator	(die) Inputkennziffer
warunki szczegółowe <i>pl</i>	special conditions <i>pl</i>	(die) Sonderbedingungen <i>pl</i> .	wskaźnik wpływu (oddziaływania)	impact indicator	(die) Einflusskennziffer
wdrażać (projekt)	(to) implement (a project)	(das Projekt) einführen / implementieren	wsparcie	assistance	(die) Zuwendung, (die) Förderung, (die) Unterstützung
wdrażanie	implementation	(die) Einführung, (die) Implementierung	wsparcie inwestycyjne	investment support	(die) Investitionsförderung
wertykalny	vertical	vertikal	wsparcie z programu Phare	Phare assistance	(die) Phare-Zuwendung
Wewnętrzna Stopa Zwrotu (IRR)	(the) Internal Rate of Return (IRR)	(der) Interne Rückgabensatz	wspieranie rozwoju regionalnego	support for regional development, regional development support	(die) Regionalentwicklungsförderung
Wicedyrektor	Vice-Director, Deputy Director, Deputy Manager	(der) stellvertretende Direktor	współfinansowanie	co-financing, financial engineering	(die) Co-Finanzierung
wielkość projektu	project size	(die) Projektgröße	wstępne studium wykonalności	pre-feasibility study	(die) Vorprüfung der Ausführbarkeit
wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	multidirectional development of the countryside	(die) multifunktionelle Dorfentwicklung	wydatek	expenditure	(die) Ausgabe
wniosek	application form	(der) Antrag	wydatkować (pieniądze, środki) ponad przyznany limit	(to) overspend	(die) Verwendung (von finanziellen Mitteln) über das Limit hinaus
wniosek aplikacyjny	standard summary project fiche	(der) standardisierte Applikationsantrag	wydatkowanie	disbursement	(die) Verwendungen <i>pl.</i> , (die) Ausgaben <i>pl</i> .
wniosek o refundację kosztów	payment claim form	(der) Kostenentschädigungsantrag	wydatkowanie dotacji	disbursement of a grant	(die) Zuwendungsverwendung
wniosek o wypłatę	payment application	(der) Auszahlungsantrag	wykonawca	contractor	(der) Hersteller, (der) Projektausführende
wody podziemne <i>pl</i>	underground water	(das) Grundwasser	wykonawca kontraktu usługowego	service provider	(der) Dienstleistende / Vertragsausführende
wody powierzchniowe <i>pl</i>	surface water	(die) Oberflächengewässer			

wykup przedsiębiorstw przez kadrę kierowniczą (MBO)	management buy-out (MBO)	(der) Rückkauf des Unternehmens durch einen Führungskader	zasoby przyrody <i>pl</i>	natural environment resources <i>pl</i>	(die) Naturgüter <i>pl</i> .
wynik	output	(das) Ergebnis, (der) Output	zasoby wodne <i>pl</i>	water resources <i>pl</i>	(die) Wasserressourcen <i>pl</i> .
wyraźne rozgraniczenie (rozróżnienie) pomiędzy dwoma programami	demarcation between two programs	(die) klare Differenzierung zwischen zwei Programmen	zatrudnienie	employment	jemanden einstellen
wytoczne dla składających wnioski (aplikantów) <i>pl</i>	guidelines for applications <i>pl</i>	(die) Modalitäten für die Antragstellung <i>pl</i> .	zawarcie kontraktu (potocznie)	commitments <i>pl</i>	(die) Vertragsschließung
wywoływać (powodować) efekt (w ramach projektu)	(to) trigger an effect (within a project)	Impulse auslösen (im Rahmen eines Projekts)	zawieranie kontraktu	contracting	einen Vertrag schließen
wzrost gospodarczy	economic growth	(der) Wirtschaftsaufschwung	zbiiorowisko roślinne	phytocoenosis, plant community	(die) Pflanzung
zabezpieczenie (np. kredytu)	collateral	(die) Sicherung (z.B. eines Kredits)	zdolność (produkcji)	capacity	(die) Produktionsfähigkeit
zadanie	task	(die) Aufgabe	zdolność absorpcyjna	absorption capacity	(die) Absorbierbarkeit
zagospodarowanie odpadów	waste management, waste disposal	(die) Abfallverwertung	zdolność dostosowania lub przystosowania się	adaptability	(die) Anpassungsfähigkeit
zagospodarowanie terenu	land development	(die) Flächenbewirtschaftung	Zespół Obsługi do Spraw Obsługi Funduszu Świadczeń Pracowniczych	(the) Team for Servicing the Fund of the Guaranteed Fringe Benefits for Employees	(die) Servicegruppe zur Betreuung der Sozialversicherungstöpfe
zakład produkcyjny	plant	(der) Herstellungsbetrieb	zespół przyrodniczo-krajobrazowy	plant and landscape society	(das) Natur- und Landschaftsensemble
załącznik	annex	(der) Anhang	zmniejszanie skali zatrudnienia w firmie	downsizing	(die) Minderung der Belegschaftszahl
założenie	assumption	(die) Annahme, (die) Gründung (z.B. eines Unternehmens)	zniekształcenie (równej) konkurencji	distortion of competition	(die) Unterminierung des Wettbewerbs (eingependelter Wettbewerbsstrukturen)
zamawiać	(to) order	bestellen, beauftragen	zobowiązanie	commitment	(die) Verpflichtung
zamawiający	orderer	(der) Besteller	zrównoważony rozwój regionalny	sustainable regional development	(die) stetig Regionalentwicklung
Zamawiający	(the) Contracting Authority	(der) Auftraggeber	zwalnianie ludzi z pracy	downsizing, lay-off	jemanden entlassen, jemandem kündigen
zamknięcie rachunku	clearance of the account	(der) Rechnungsabschluss	zwrot środków	refund, repay	(die) Mittelersatzung
zamówienia publiczne <i>pl</i>	procurement	(die) öffentlichen Aufträge	zysk lub strata z działalności	profit or loss on activities	(der) Gewinn oder Verlust im Unternehmen
zamówienie publiczne	procurement order, act of procurement	(der) öffentliche Auftrag	zysk operacyjny	operating profit	(der) operative Gewinn
zanieczyszczenie wody	water pollution	(die) Wasserverunreinigung	zyski operacyjne <i>pl</i>	operating income	(die) operativen Gewinne
zarządzanie przez cele (MBO)	Management by Objectives (MBO)	(das) MbO (dynamische System, dass versucht das unternehmerische Wachstums- und Gewinnstreben mit dem Leistungs- und Selbstentfaltungswillen der Führungskräfte und Mitarbeiter zu integrieren)	źródło informacji	source of information	(die) Informationsquelle
zasilek dla bezrobotnych	unemployment benefit	(das) Arbeitslosengeld, (die) Arbeitslosenunterstützung			
zasoby energii odnawialnej <i>pl</i>	non-exhaustible energy resources <i>pl</i>	(die) Ressourcen erneuerbarer Energie <i>pl</i> .			

Kultura

Culture

Kultur

Bal Żółto-Niebieski, Opole	(the) Yellow-Blue Ball, Opole	(der) Gelb-Blau Oppelner Ball (gelb-blau sind die Farben Oberschlesiens und mithin der Woiwodschaft Oppeln)
Biesiada Śląska, Popielów Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach- Opolu	(the) Silesian Feast, Popielów (the) Central Museum of POWs in Łambinowice and Opole	(das) Schlesische Fest, Poppelau (das) Zentrale Museum der Kriegs- gefangenen des Arbeitslagers Lamsdorf-Oppeln
Dni Elsnerowskie, Grodków Dni Muzyki Pasyjnej, Opole	(the) Elsner Days, Grodków (the) Days of Passion Music, Opole	(die) Elsner-Tage in Grottkau (die) Tage der Passionsmusik, Oppeln
Dni Xaverianum, Opole dobra kultury <i>pl</i> Dobrodzieńskie Święto Poezji, Dobrodzień	(the) Xaverianum Days, Opole heritage (the) Dobrodzień Holiday of Poetry, Dobrodzień	(die) Xaverianum-Tage, Oppeln (die) Kulturgüter <i>pl</i> . (das) Guttentager Poesiefest, Guttentag
dom kultury Dziekan dziekanat	house of culture Dean (the) Dean's Office	(das) Kulturhaus (der) Dekan (das) Dekanat
Festiwal Chórów i Zespołów Śpiewaczych Mniejszości Nie- mieckiej, Walce	(the) Festival of Choirs and Sin- ger Groups of the German Minority, Walce	(das) Festival der Chöre und Gesanggruppen der Deutschen Minderheit, Walzen
Festiwal Kołęd i Pastorałek, Nysa	(the) Festival of Carols and Chri- stmas Songs, Nysa	(das) Festival der Weihnachtslie- der und Pastorale, Neiße
Festiwal Kompozytorów Śląskich, Opole	(the) Festival of Silesian Compo- sers, Opole	(das) Festival Schlesischer Komponisten, Oppeln

Festiwal Mniejszości Niemieckiej, Izbicko	(the) Festival of the German Minority, Izbicko	(das) Festival der Deutschen Minderheit, Stubendorf	Międzynarodowe Spotkania Młodych, Wolczyn	(the) International Meeting of the Youth, Wolczyn	(das) Internationale Jugendtreffen, Konstadt
Festiwal Piosenki Angielskiej „Face the Music”, Brzeg	(the) Festival of the English Song 'Face the Music', Brzeg	(das) Festival des englischen Liedes „Face the Music”, Brieg	Międzynarodowe Spotkania Zespołów Ludowych, Kędzierzyn-Koźle	(the) International Meeting of Folk Groups, Kędzierzyn-Koźle	(das) Internationale Treffen der Folkloregruppen, Kandrzin-Cosel
Festiwal Piosenki Religijnej, Opole	(the) Festival of the Religious Song, Opole	(das) Festival des religiösen Liedes, Oppeln	Międzynarodowy Festiwal Chórów Szkół Muzycznych, Głubczyce	(the) International Festival of Music Schools' Choirs, Głubczyce	(das) Internationale Chorfestival der Musikschulen, Leobschütz
Festiwal Śląski im. Ludwika van Beethovena, miejscowości Śląska Opolskiego	(the) Ludwig van Beethoven Silesian Festival, various localities in Opole Silesia	(das) Ludwig-van-Beethoven-Schlesienfestival, in verschiedenen Ortschaften des Oppelner Landes	Międzynarodowy Festiwal Filmów Nieprofesjonalnych, Kędzierzyn-Koźle	(the) International Festival of Amateur Films, Kędzierzyn-Koźle	(das) Internationale Leihen-Filmfestival, Kandrzin-Cosel
Festiwal Twórczości Artystycznej Dzieci, Grodków	(the) Festival of Art Created by Children, Grodków	(das) Festival der Kinderkunst, Grottkau	Międzynarodowy Festiwal Młodych Pianistów, Głubczyce	(the) International Festival of Young Pianists, Głubczyce	(das) Internationale Jugendpianistenfestival, Leobschütz
Interdyscyplinarny Plener Artystyczny „Glucholazy”, Glucholazy	(the) Interdisciplinary Plein-Air of Art 'Glucholazy', Glucholazy	(das) Interdisziplinäre Freilichtkunsttreffen „Glucholazy”, Ziegenhals	Międzynarodowy Konkurs Saksofonowy, Opole	(the) International Saxophone Competition, Opole	(der) Internationale Saxophonwettbewerb, Oppeln
Jarmark Wielkanocny, Opole - Bierkowice	(the) Easter Shopping Fair, Opole - Bierkowice	(der) Ostermarkt, Freilichtmuseum Oppeln-Birkowitz	Międzynarodowy Najazd Poetów na Zamek Piastów Śląskich, Brzeg	(the) Poets' International Foray into the Castle of the Silesian Piasts, Brzeg	(die) Internationale Belagerung des Schlosses der Schlesischen Piasten durch Lyriker, Brieg
Konkurs Literacki „Krajobrazy - słowa”, Kędzierzyn-Koźle	(the) Writing Competition 'Landscapes - Words', Kędzierzyn-Koźle	(der) Literaturwettbewerb „Wortlandschaften”, Kandrzin-Cosel	Międzynarodowy Plener „Spotkania Malarskie Odra”, Kędzierzyn-Koźle	(the) International Plein-Air 'The Odra Painting Meetings', Kędzierzyn-Koźle	(das) Internationale Freilichtkunsttreffen „das Malertreffen Oder”, Kandrzin-Cosel
Konkurs na Amatorską Twórczość Artystyczną, Namysłów	(the) Competition of Amateur Art, Namysłów	(der) Wettbewerb für Leihenkunst, Namslau	Międzynarodowy Plener Malarski „Moszna - Zamek”, Moszna	(the) International Painting Plein-Air 'Moszna - Castle', Moszna	(der) Internationale Freilichtkunstworkshop „Schloss Moschen”, Moschen
Konkurs Plastyczny „Majówka w Skansenie Mistrz - Uczeń”, Opole - Bierkowice	(the) Painting Competition 'The Picnic at the Museum of the Opole Countryside: The Master and the Pupil', Opole - Bierkowice	(der) Wettbewerb für Bildende Kunst „das Meister- und Schülermaifest im Freilichtmuseum”, Oppeln-Birkowitz	Międzynarodowy Plener Malarski, Opole	(the) International Meeting of Plein-Air Painting, Opole	(das) Internationale Malertreffen, Oppeln
Konkurs Recytatorski im. J. Eichendorffa, Prudnik	(the) J. Eichendorff Declamatory Competition, Prudnik	(der) J. von Eichendorff-Rezitationswettbewerb, Neustadt O.S.	Międzywojewódzki Konkurs Plastyki Obrzędowej, Rudniki	(the) Intervoideship Competition of Ritual Art, Rudniki	(der) Woiwodschaftsübergreifende Wettbewerb der rituellen Kunst, Rudnik
Konkurs Recytatorski Poezji Śląskiej „Młodzież recytuje śląską poezję”, Gogolin	(the) Declamatory Competition of Silesian Poetry 'The Youth are Reciting Silesian Poetry', Gogolin	(der) Rezitationswettbewerb der Schlesischen Lyrik „Jugend trägt schlesische Gedichte vor”, Gogolin	Młodzież Recytuje Poezję Śląską, Biała	(the) Youth Are Reciting Silesian Poetry, Biała	Jugend rezitiert Schlesische Lyrik, Zülz
Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej, Opole	(the) National Festival of the Polish Song, Opole	(das) Nationale Festival des Polnischen Liedes, Oppeln	Młodzieżowy Konkurs Literacki „In der Sprache des Herzens” - „W języku serca”, Gogolin	(the) International Youth Literary Competition 'In der Sprache des Herzens' - 'In the Language of the Heart', Gogolin	(der) Jugendwettbewerb für Lyrik „In der Sprache des Herzens” - „W języku serca”, Gogolin
Lato Kwiatów, Otmuchów	(the) Summer Exhibition of Flowers, Otmuchów	(der) Blumensommer, Otmachau	Muzeum Czynu Powstańczego, Leśnica	(the) Museum of the Insurrectionists' Deed of Valor, Leśnica	(das) Museum der Aufständischen Tat, Leschnitz
Letni Kurs Muzyczny, Glucholazy	(the) Summer Course of Music, Glucholazy	(der) Sommermusikurs, Ziegenhals	Muzeum Diecezjalne, Opole	(the) Diocesan Museum, Opole	(das) Diözesanmuseum, Oppeln

Muzeum im. Jana Dzierżona w Kluczborku	(the) Jan Dzierżon Museum in Kluczbork	(das) Johannes-Dzierzon-Museum in Kreuzburg	Ogólnopolskie Konfrontacje Poetyckie „SYFON czyli ciąg dalszy nastąpi”, Brzeg	(the) Polish Poetic Competition ‘SIPHON or To Be Continued’, Brzeg	(das) Nationale Poesiefestival „SYFON - es wird fortgesetzt”, Brieg
Muzeum im. Józefa Elsnera w Grodkowie	(the) Józef Elsner Museum in Grodków	(das) Joseph-Elsner-Museum in Grottkau	Ogólnopolskie Malarskie Spotkania, Kędzierzyn-Koźle	(the) Polish Painting Meeting, Kędzierzyn-Koźle	(das) Nationale Malertreffen, Kandrzin-Cosel
Muzeum Jana Cybisa, Opole	(the) Museum of Jan Cybis, Opole	(das) Jan-Cybis-Museum, Oppeln	Ogólnopolskie Prezentacje Muzyczne „Terepaczków”, Paczków	(the) Polish Music Productions ‘Terepaczków’, Paczków	(die) Nationale „Terepaczków” Musikpräsentation, Patschkau
Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu	(the) Museum of the Silesian Piasts in Brzeg	(das) Museum der Schlesischen Piasten in Brieg	Ogólnopolskie Spotkania Młodych Poetów, Brzeg	(the) Polish Meeting of Young Poets, Brzeg	(die) Polnische Begegnung junger Poeten, Brieg
Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu	(the) Museum of Opole Silesia in Opole	(das) Museum des Oppelner Schlesiens	Ogólnopolskie Spotkania Teatrów Alternatywnych, Opole	(the) Polish Meeting of Alternative Theaters, Opole	(das) Polnische Treffen Alternativer Theater, Oppeln
Muzeum Wsi Opolskiej, Opole-Bierkowice	(the) Museum of the Opole Countryside, Opole-Bierkowice	(das) Freilichtmuseum des Dorfes des Oppelner Landes, Birkowitz-Oppeln	Ogólnopolskie Spotkanie Zespołów Artystycznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Źródło”, Dobrodzień	(the) Polish Meeting of Artist Groups of the National and Ethnic Minorities ‘The Spring’, Dobrodzień	(das) Polnische Festival der Künstlergruppen nationaler Minderheiten „die Quelle”, Guttentag
Muzeum Ziemi Prudnickiej, Prudnik	(the) Museum of the Prudnik Land, Prudnik	(das) Museum des Neustädter Landes, Neustadt O.S.	Ogólnopolskie Warsztaty Wokalne dla Młodzieży, Opole	(the) Polish Singing Workshop for the Youth, Opole	(der) Nationale Jugendgesang-workshop, Oppeln
Muzyczne Święto Kwitnących Azalii, Moszna	(the) Music Holiday of the Blooming Azalea, Moszna	(das) Musikfest der blühenden Azaleen, Moschen	Opolskie Dni Oratoryjne, Opole	(the) Opole Oratorio Days, Opole	(die) Oppelner Oratorientage, Oppeln
ochrona dóbr kultury	protection of cultural heritage	(der) Denkmalschutz	Opolskie Konfrontacje Teatralne „Klasyka Polska”, Opole	(the) Opole Theater Competition ‘Polish Classics’, Opole	(das) Oppelner Theaterfestival „Polnische Klassik”, Oppeln
Ogólnopolski Festiwal Filmów Niezależnych „Przez Czerń Film Festiwal”, Opole	(the) Polish Festival of Independent Films ‘The Through Black Film Festival’, Opole	(das) Nationale Festival unabhängiger Filme „Durchs Schwarze”, Oppeln	Opolskie Święto Pieśni Ludowej, Gogolin	(the) Opole Holiday of the Folk Song, Gogolin	(das) Oppelner Fest des Volksliedes, Gogolin
Ogólnopolski Festiwal Małych Form Literackich i Plastycznych, Kluczbork	(the) Polish Festival of Small Literary and Art Forms, Kluczbork	(das) Nationale Festival der literarischen und bildenden Kleinkunst, Kreuzburg	Otwarty Konkurs Fotograficzny „Zabytki drewniane architektury wiejskiej Opolszczyzny”	(the) Open Photography Competition ‘The Monuments of Wooden Architecture of the Opole Countryside’	(der) Fotowettbewerb „Denkmäler der Oppelner Holzarchitektur”
Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek, Opole	(the) Polish Festival of Doll Theaters, Opole	(das) Nationale Festival der Puppentheater, Oppeln	pałac	palace	(der) Palast, (das) Palais (Palais bei Gebäuden des 18. und 19. Jahrhunderts)
Ogólnopolski Plener Malarski, Lewin Brzeski	(the) Polish Meeting of Plein-Air Painting, Lewin Brzeski	(der) Nationale Malertreffen, Löwen	Państwowa Filharmonia im. Józefa Elsnera w Opolu	????????????????????????????	(die) Joseph-Elsner-Philharmonie in Oppeln
Ogólnopolski Przegląd Piosenki Nowej, Olesno	(the) Polish Review Festival of the New Song, Olesno	(das) Nationale Festival des Neuen Liedes, Rosenberg	Piękna Wieś Opolska	(the) competition The Most Beautiful Village of the Opole Voivodeship	(das) Schöne Dorf der Woiwodschaft Oppeln
Ogólnopolski Przegląd Piosenki Turystycznej i Poezji Śpiewanej „Wrzosowisko”, Kędzierzyn-Koźle	(the) Polish Review Festival of the Tourist Song and Sung Poetry ‘Heatherfield’, Kędzierzyn-Koźle	(das) Nationale Festival des Wander- und Kunstliedes „Heidekraut”, Kandrzin-Cosel	Plener Malarski Plastyków Nieprofesjonalnych, Olesno	(the) Plein-Air Painting Meeting of Amateur Artists, Olesno	(das) Freilichtmalertreffen für Leihenkünstler, Rosenberg
Ogólnopolski Przegląd Piosenki Żeglarskiej i Poezji Morskiej „Szantki”, Kędzierzyn-Koźle	(the) Polish Review of the Sailing and Maritime Song ‘Shanties’, Kędzierzyn-Koźle	(das) Nationale Festival des Seemannsliedes „Shanties”, Kandrzin-Cosel			
Ogólnopolskie Forum Teatrów Dziecięcych, Opole	(the) Polish Competition of Children Theaters, Opole	(das) Nationale Forum der Kindertheater, Oppeln			

Plener Malarski, Paczków	(the) Plein-Air Painting Meeting, Paczków	(das) Freilichtmalertreffen, Patschkau	Święto Młodzieży, Góra Św. Anny	(the) Youth Holiday, Góra Św. Anny	(das) Jugendtreffen, Annaberg
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK)	(the) Polish Associations of Tourists and Country-Lovers (PTTK)	(der) Polnische Touristisch-Landeskundliche Verband (PTTK)	Wojewódzki Dziecięcy Festiwal Piosenki, Korfantów	(the) Voivodeship Children Festival of the Song, Korfantów	(das) Liederfestival der Kinder aus der Woiwodschaft Oppeln, Friedland O.S.
Przegląd Orkiestr i Kapel Mniejszości Niemieckiej, Leśnica	(the) Review Festival of Orchestras and Music Bands of the German Minority, Leśnica	(das) Festival der Orchester und Musikgruppen der Deutschen Minderheit, Leschnitz	Teatr im. Jana Kochanowskiego, Opole	???????????????	(das) Jan-Kochanowski_Theater in Oppeln
Przegląd Teatrów Szkolnych „Scena”, Opole	(the) Review Festival of School Theaters 'The Stage', Opole	(das) Festival der Schultheater „Szene”, Oppeln	Wojewódzki Festiwal Teatrów Szkolnych, Olesno	(the) Voivodeship Festival of School Theaters, Olesno	(das) Festival der Schultheatergruppen, Rosenberg
Przegląd Zespołów Artystycznych Nieprzetartego Szlaku, Grodków	(the) Review Festival of Artist Groups of the Untrodden Route, Grodków	(das) Festival der Künstlergruppen des unbetretenen Pfades, Grottkau	Wojewódzki Konkurs Młodych Talentów „...I ty bądź poetą”, Byczyna	(the) Voivodeship Competition of Young Talents '...and You Will Be a Poet Too', Byczyna	(der) Wettbewerb für junge Talente der Woiwodschaft Oppeln „...auch du sei ein Poet”, Pitschen
Przegląd Zespołów Dziecięcych i Młodzieżowych Mniejszości Niemieckiej, Leśnica	(the) Review Festival of Children and Youth Groups of the German Minority, Leśnica	(das) Kinder- und Jugendmusikgruppenfestival der Deutschen Minderheit, Leschnitz	Wojewódzki Przegląd Amatorskiej Twórczości Artystycznej „Wiatraki”, Opole	(the) Voivodeship Review Festival of Amateur Art 'Windmills', Opole	(das) Festival der Leihenkunst der Woiwodschaft Oppeln „die Windmühlen”, Oppeln
Przegląd Zespołów Kołędniczych i Kołędujących, Grodków	(the) Review Festival of Caroling and Carol-Singing Groups, Grodków	(das) Festival des Weihnachtssliedgutes, Grottkau	Wojewódzki Przegląd Teatrów Szkolnych, Olesno	Voivodeship Review Festival of School Theaters, Olesno	(der) Schultheaterwettbewerb der Woiwodschaft Oppeln, Rosenberg
Regionalny Przegląd Grup Obrzędowych „Wodzenie Niedźwiedzia”, Tarnów Opolski	(the) Regional Review Festival of Ritual Groups 'Dancing with the Bear', Tarnów Opolski	(das) Regionale Festival der „Bärentreiber“- Brauchtumsgruppen, Tarnau	Wojewódzki Przegląd Zespołów Kołędniczych „Herody”, Lewin Brzeski	(the) Voivodeship Review Festival of Caroling Groups 'Herody', Lewin Brzeski	(das) Festival der Sternsänger „Herodes” (im Deutschen nur im Singular), Löwen
Regionalny Turniej Historyczny „Przeszłość oraz Zwyczaje Ludowe Śląska Opolskiego”, Opole	(the) Regional Historical Competition 'The Past and Folk Customs of Opole Silesia', Opole	(der) Regionale Geschichtswettbewerb „die Vergangenheit und das Volksbrauchtum des Oppelner Landes”, Oppeln	Wojewódzki Przegląd Zespołów Tanecznych „Płasowadła”, Ozimek	(the) Voivodeship Review Festival of Dancing Groups 'Płasowadła', Ozimek	(das) Tanzgruppenfestival „Płasowadła”, Malapané
Rewia Zespołów Muzycznych, Olesno	(the) Revue of Music Groups, Olesno	(die) Musikgruppenrevue, Rosenberg	Wojewódzkie Spotkania Amatorskich Teatrów Dramatycznych, Publicystycznych, Poezji i Kabaretów „Proscenium”, Nysa	(the) Voivodeship Meeting of Amateur Dramatic and Current Affairs Theaters as well as of Poetry and Cabarets 'Proscenium', Nysa	(das) Treffen der Leihentheatergruppen, -Publizisten, -Poeten und -Kabarettisten „Proscenium”, Neißé
Salon Jesienny - wystawa dorobku opolskiego środowiska artystycznego, Opole	(the) Autumn Salon: The Exhibition of the Achievements of the Opole Artist Milieu, Opole	(der) Herbstsalon - die Kunstausstellung Oppelner Künstler, Oppeln	zabytek	monument	(das) Architekturdenkmal
Spotkanie Młodych Filatelistów, Głuchołazy	(the) Meeting of Young Philatelists, Głuchołazy	(das) Jugendphilatelietreffen, Ziegenhals	zamek	castle	(das) Schloss
Spotkanie Muzyków Jazzowych Województwa Południowej Polski, Rudniki	(the) Jazz Jamboree of the Southern Polish Voivodeships, Rudniki	(das) Jazzmusikertreffen der südpolnischen Woiwodschaften, Rudnik	Zimowa Giełda Piosenki, Opole	(the) Winter Festival of the Song, Opole	(das) Winterfestival des Liedes, Oppeln
Studencka Wiosna Kulturalna „Piastonia”, Opole	(the) Student Cultural Spring 'Piastonia', Opole	(der) Studentenkulturfrühling „Piastonien”, Oppeln	Związek Harcerstwa Polskiego (ZHP)	(the) Polish Scouts' Union (ZHP)	(der) Polnische Pfadfinderverband (ZHP)
Światowy Zjazd Mieszkańców Śląska Opolskiego	(the) Worldwide Meeting of the Inhabitants of Opole Silesia	(das) Welttreffen der Oberschlesier des Oppelner Landes			

Geodezja i geografia

Land Surveying and Geography

Geodäsie und Geografie

arkusz	sheet	(das) Blatt
Geograficzny System Informacji (GIS)	(the) Geographic Information System (GIS)	(das) Geographische Informationssystem (GIS)
godło mapy	sign of the map	(die) Legende
katalog punktów odniesień	points-of-reference catalog	(der) Bezugspunktekatalog
Krajowy System Informacji o Terenie (KSIT)	(the) Polish Land Information System (KSIT)	(das) Polnische Landinformationssystem (KSIT)
mapa (naziemnej, nadziemnej, podziemnej) sieci uzbrojenia terenu	map of the (ground, overground, underground) territorial development network	(die) Karte des (überirdischen, unterirdischen, ebenerdigen) Geländeerschließungsnetzes
mapa administracyjna	administrative (division) map	(die) Verwaltungskarte
mapa analogowa	analog map	(die) herkömmliche Landkarte
mapa cyfrowa	digital map	(die) digitale Landkarte
mapa glebowo-rolnicza	agricultural soil map	(die) Böden- und Landwirtschaftskarte
mapa hydrograficzna	hydrographic map	(die) Wassernetzkarte
mapa numeryczna	numerical map	(die) numerische Karte
mapa satelitarna	satellite map	(die) Satellitenkarte
mapa sozologiczna	environmental map	(die) Umweltkarte
mapa tematyczna	subject map	(die) thematische Karte
mapa topograficzna	topographic map	(die) topographische Karte
mapa użytkowania ziemi	land use map	(die) Bodennutzungskarte
mapa wektorowa	vectorial map	(die) Vektorkarte
opracowanie fotogrametryczne	photogrammetric study	(die) fotografische Bearbeitung

rzeźba terenu	(topographic) profile	(die) Topographie
uprawnienia zawodowe z zakresu geodezji i kartografii <i>pl</i>	land survey and cartography professional qualifications <i>pl</i>	(die) Arbeitsberechtigung im Bereich der Geodäsie und Kartographie
współrzędna geodezyjna	geodesic coordinate	(die) Landvermessungskordinate
współrzędna geograficzna	geographic coordinate	(die) geographische Koordinate
wykaz rodzajów materiałów stanowiących tajemnicę państwową lub służbową w dziedzinie geodezji	list of the kinds of materials that constitute state secret in the field of land survey	(die) Liste, die ein Staats- oder anderes Amtsgeheimnis im Bereich der Geodäsie beinhaltet
zdjęcie lotnicze	air photograph	(das) Luftbild
zdjęcie satelitarne	satellite photograph	(das) Sattellitenbild
zgłoszenie prac geodezyjnych i kartograficznych	notice of land survey and cartographic work	(die) Ankündigung von Landvermessungsarbeiten und kartografischen Vorhaben

Administracja kościelna i religia

Ecclesiastical Administration and Religion

Kirchliche Administration und Religie

Adwent	(the) Advent	(der) Advent
agnostyk	agnostic	(der) Agnostiker
anioł	angel	(der) Engel
archidiecezja	archdiocese	(das) Erzbistum
Arcybiskup	Archbishop	(der) Erzbischof
ateista	atheist	(der) Atheist
Autokefaliczny Kościół Prawosławny Serbii	(the) Autocephalic Orthodox Church of Serbia	(die) Autokephalische Orthodoxe Kirche Serbiens
Awesta	(the) Avesta	(das) Avesta
bazylika	basilic, basilica	(die) Basilika
Betlejem	Bethlehem	(das) Bethlehem
Biblia	(the) Bible	(die) Bibel
Bierzmowanie	Confirmation	(die) Firmung
Biskup	Bishop	(der) Bischof
Biskup Pomocniczy	Suffragan Bishop	(der) Suffragan
biskupstwo	bishopric, i.e., 1. the office of the bishop; 2. diocese	(das) Bistum, (die) Diözese
bliźni	neighbor	(der) Nächste
bogini	goddess	(die) Göttin
Boże Ciało	Corpus Christi	(der) Leib Christi
Bóg	God	(der) Gott
bóstwo	godhead	(die) Gottheit, (der) Götze
bóżnica	Synagogue	(die) Synagoge, (das) Gotteshaus
bracia (zakonni) <i>pl</i>	brethren <i>pl</i>	(die) Ordensbrüder

Buddysta	Buddhist	(der) Buddhist	Episkopat	(the) Episcopate	(das) Episkopat
Buddyzm	Buddhism	(der) Buddhismus	eschatologia	eschatology	(die) Eschatologie
cerkiew	Orthodox church	(die) orthodoxe Kirche (das Gotteshaus)	etyczny	ethic	ethisch
cherubin	cherub (<i>pl</i> cherubim)	(der) Cherubim	etyka	ethics	(die) Ethik
choinka	Christmas tree	(der) Weihnachtsbaum (nord- deutsch), (der) Christbaum (süddeutsch)	Ewangelia	(the) Gospel	(das) Evangelium
chrzciciel	(to) baptize	taufen	ezoteryczny	esoteric	esoterisch
Chrzest	Baptism	(die) Taufe	Franciszkanie <i>pl</i>	(the) Franciscans <i>pl</i>	(die) Franziskaner <i>pl</i> .
Chrześcijanin	Christian	(der) Christ	Franciszkanin	(a) Franciscan	(der) Franziskaner
chrześcijański	Christian	christlich	franciszkański	Franciscan	franziskanisch (z.B. der Franzi- skanische Orden)
Chrześcijaństwo	Christianity	(das) Christentum	gnoza	gnosis	(die) Gnosis
cmentarz	cemetery	(der) Friedhof	grobowiec	tomb	(die) Gruft
czas Bożego Narodzenia	Yultide, Christmas	(die) Weihnachtszeit, (zu) Weihnachten	grób	grave	(das) Grab
czyściec	purgatory	(das) Fegefeuer, (das) Purgatorium	grzech	sin	(die) Sünde
dekanat	deanery	(das) Dekanat	grzech pierworodny	original sin	(die) Erbsünde
denominacja (jeden z odłamów protestanckich)	denomination	(die) Denomination (christliche Religionsgemeinschaft)	Hinduista	Hindu	(der) Hindu
diabeł	devil	(der) Teufel	Hinduizm	Hinduism	(der) Hinduismus
dialog ekumeniczny	ecumenical dialog	(der) ökumenische Dialog	ikonostas	iconostasis	(der) Ikonostas
diecezja	diocese, suffragan see	(die) Diözese	Islam	Islam	(der) Islam
Diecezja Opolska	(the) Opole Diocese	(die) Oppelner Diözese	jarmulka	yarmulka	(das) Käppchen
diecezjalny	diocesan	Adjektiv abgeleitet vom Nomen Diözese	Judaizm	Judaism	(der) Judaismus
dobra doczesne <i>pl</i>	worldly possessions <i>pl</i>	(die) weltlichen Güter <i>pl</i> .	Judaista	Judaist	(der) Anhänger des Judaismus
dobro	good	(die) Güte	kapituła katedralna	chapter	(das) Domkapitel
dobry uczynek	good work	(das) gute Werk	kaplica	chapel	(die) Kapelle
doczesność	worldliness	(das) Diesseits	kaplan	priest	(der) Priester
duch	spirit	(der) Geist	Kapłaństwo	Priesthood	(das) Priesteramt
Duch Święty	(the) Holy Spirit	(der) Heilige Geist	kardynał	cardinal	(der) Kardinal
duchowieństwo	clergy	(die) Geistlichkeit	katedra	cathedral	(der) Dom
duchowny	clergyman	(der) Geistliche	Katolikos	Catholicos	(der) Katholikos (Oberhaupt der armenischen Nationalkirche)
dusza	spirit	(die) Seele	Komunia Święta	Holy Communion	(die) Heilige Kommunion
Dziesięć Przykazań	(the) Ten Commandments	(die) Zehn Gebote	Konfirmacja	Confirmation	(die) Konfirmation
dzwonnica	bell tower	(der) Glockenturm	Konfucjanizm	Confucianism	(der) Konfuzianismus
ekumenizm	ecumenism	(die) Ökumene	Koran	(the) Koran	(der) Koran
			kościelny	beadle	kirchlich
			kościół (budynek)	church	(die) Kirche (das Gotteshaus)
			Kościół (organizacja wyznaniowa)	(the) Church	(die) Kirche (die Institution)

Kościół Ewangelicko-Augsburski (Luterański)	(the) Evangelical Church of the Augsburg Confession, popularly known as the Lutheran Church	(die) Evangelisch-Augsburgische Kirche	moralność	morality	(die) Moral
			Mormon	Mormon	(der) Mormone
			Msza Święta	Holy Mass	(die) Heilige Messe / (der) Gottesdienst
Kościół Grekokatolicki (Kościół Unicki)	(the) Greek Catholic Church (Uniate Church)	(die) Unierte Griechisch-Orthodoxe Kirche	Muzułmanin	Muslim	(der) Moslem
kościół pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny	(the) Holy Virgin Mary Church	(die) Kirche der Heiligen Jungfrau Maria	Najświętsza Maria Panna	Holy Virgin Mary	(die) heilige Jungfrau Maria
Kościół Prawosławny	(the) Orthodox Church	(die) Orthodoxe Kirche	Narodzenie Jezusa Chrystusa	(the) Nativity of Jesus Christ	(die) Geburt Jesu Christi
Kościół Rzymsko-Katolicki krypta	(the) Roman Catholic Church crypt	(die) Römisch-Katholische Kirche (die) Krypta	Nazarejczyk	Nazarathean	(der) Nazaräer
Ks. J. Adamski	Ft. J. Adamski	Pfarrer J. Adamski	niebo	(the) sky	(der) Himmel
ksiądz	priest	(der) Pfarrer	niebo (raj)	heaven	(das) himmlische Paradies
kult	cult	(der) Kult	niepokalane poczęcie	immaculate conception	(die) unbefleckte Empfängnis
kuria	curia	(die) Kurie (Sitz der päpstlichen Zentralbehörde)	Nowy Testament	(the) New Testament	(das) Neue Testament
			objawienie	revelation	(die) Offenbarung
			Obrzezanie	Circumcision	(die) Beschneidung
			Ojciec chrzestny	godfather	(der) Taufpate
			oltarz	altar	(der) Altar
			Opatrzność	Providence	(die) Vorsehung
kuria biskupia	diocesan curia	(die) Diözesanverwaltung	ordynariusz	ordinary, bishop	(der) Diözesanbischof
liturgia	liturgy	(die) Liturgie	Ordynariusz Opolski	(the) Opole Bishop	(der) Opperner Diözesanbischof
lud wybrany	chosen people	(das) auserwählte Volk	oświecenie	enlightenment	(die) Erleuchtung
Ludzkość	Humankind	(die) Menschheit	Pan Bóg	(the) Lord	(der) Herrgott
Luteranin	Lutheran	(der) Lutheraner	Papież	Pope	(der) Papst
luterański	Lutheran	lutherisch	parafia	parish	(die) Pfarrei, (die) Pfarrgemeinde
łaska boska	providence	(die) Gnade Gottes	parafianie <i>pl</i>	(the) faithful of the parish <i>pl</i>	(die) Gemeinde (Gesamtheit der Gemeindeglieder)
ławka (w kościele)	pew	(die) Kirchenbank			
Małżeństwo	Marriage	(die) Ehe	pastor	pastor	(der) Pastor
manicheizm	manicheism	(der) Manichäismus	Patriarcha	Patriarch	(der) Patriarch
matka chrzestna	godmother	(die) Taufpatin	patron święty	patron saint	(der) Schutzheilige
meczet	mosque	(die) Moschee	piekło	hell	(die) Hölle
mesjasz	messiah	(der) Messias	Pierwsza Komunia	First Communion	(die) Erste Heilige Kommunion
męczennik	martyr	(der) Märtyrer	Pięcioksiąg Mojżeszowy	(the) Pentateuch	(der) Pentateuch
męczeństwo	martyrdom	(das) Martyrium	Pismo Święte	(the) Holy Scripture	(die) Heilige Schrift
międzyreligijny	interreligious	interreligiös	pochówek	funeral	(das) Begräbnis
minaret	minaret	(das) Minarett	pogaństwo	paganism, heathenism	(das) Heidentum
ministrant	alter boy	(der) Messdiener	pogrzeb	burial	(die) Beerdigung
mistycyzm	mysticism	(die) Mystik	politeizm	polytheism	(der) Polytheismus
mit	myth	(der) Mythos	pop	pope	(der) Pope
mitologia	mythology	(die) Mythologie	Pralat	Prelate	(der) Prälat
mityczny	mythic	mythisch	prawo kanoniczne	canon law	(das) kanonische Recht
monoteizm	monotheism	(der) Monotheismus			

Prawosławni <i>pl</i>	Orthodox Christians, the Orthodox <i>pl</i>	(die) Mitglieder der griechisch-orthodoxen Kirche <i>pl</i> .	Tłusty Czwartek	Shrove Thursday	(die) Weiberfastnacht
prawosławny	Orthodox	griechisch-orthodox	Watykan	(the) Vatican	(der) Vatikan
proboszcz	pastor, parish-priest	(der) Pfarrer	wiara	faith	(der) Glaube
prorok	prophet	(der) Prophet	Wielki Piątek	Good Friday	(der) Karfreitag
Protestant	Protestant	(der) Protestant	Wielki Post	(the) Lent	(die) Fastenzeit (vor Ostern)
przedsiębiorca pogrzebowy	undertaker	(der) Leichenbestatter	wierni <i>pl</i>	the faithful <i>pl</i>	(die) Gläubigen <i>pl</i> .
rabi	rabbi	(der) Rabbi	wizja	vision	(die) Vision
raj	Paradise, Eden	(das) Paradies	wolna wola	free will	(der) freie Wille
religia	religion	(die) Religion	wyświęcenie	ordination	(die) Weihe
religia pierwotna	animism	(der) Animismus	wyznanie	confession	(die) Konfession
rozgrzeszenie	absolution	(die) Absolution	wyznanie wiary (credo)	creed	(das) Credo (das Glaubensbekenntnis)
ruch religijny	religious movement	(die) Religionsbewegung	Zakon Franciszkanów	(the) Order of the Franciscans	(der) Franziskanerorden
ryt	rite	(der) Ritus	zakonnica	nun	(die) Nonne
rytualny	ritual	rituell	zakonnik	monk	(der) Mönch
rytuał	ritual, rite	(das) Ritual	zakrycia	sacristy	(die) Sakristei
sakrament	sacrament	(das) Sakrament	zaświaty	hereafter	(das) Jenseits
sekta	sect	(die) Sekte	Zbawiciel	Savior	(der) Erlöser (der Heiland)
Spowiedź	Confession	(die) Beichte	zbawienie	salvation	(die) Erlösung
Stary Testament	(the) Old Testament	(das) Alte Testament	Zielonoświątkowiec	Pentecostal	(das) Mitglied der Pfingstkirche
Stolica Apostolska	(the) Holy See	(der) Apostolische Stuhl	Ziemia Święta	(the) Holy Land	(das) Heilige Land
Sufragan	Suffragan Bishop	(der) Suffragan	zło	evil	(das) Böse
Sunnizm	Sunnism	(die) Sunnahlehre	zły duch	evil spirit	(der) böse Geist
synagoga	synagogue	(die) Synagoge	zmarłychwstanie	resurrection	(die) Auferstehung
Szintoista	Shintoist	(der) Schintoist	Zoroastryzm	Zoroastrianism	(die) zoroastrische Lehre
Szintoizm	Shintoism	(der) Schintoismus	związek wyznaniowy	religious association	(die) Religionsgemeinschaft
Syzym	Shi'ism	(der) Schiismus	życie	life	(das) Leben
Szyta	Shi'ite	(der) Schiit	życie doczesne	life on earth	(das) Zeitliche
Sunnita	Sunni, Sunnite	(der) Sunnit	Królestwo Boże	(the) Kingdom of God	(das) Reich Gottes
śmierć	death	(der) Tod	Jeruzalem	Jerusalem	(das) Jerusalem
Świadek Jehowy	Jehovah Witness	(der) Zeuge Jehovas	Droga Krzyżowa	(the) Way of the Cross	(der) Kreuzweg
Święta Bożego Narodzenia	Christmas	(das) Weihnachtsfest, Weihnachten	nieszpory <i>pl</i>	vespers <i>pl</i>	(die) Vesperandacht
Święta Wielkiej Nocy	Easter	(das) Osterfest, Ostern	różaniec	rosary	(der) Rosenkranz
Święto Trzech Króli	Twelfth Day	(das) Dreikönigsfest	Talmud	(the) Talmud	(der) Talmud
święty	saint	heilig (in Verbindung mit einem Heiligennamen = Sankt, Kurzform = St.)	Zielone Świątki <i>pl</i>	Whitsuntide, Pentecost	(das) Pfingstfest, (das) Pfingsten
święty (osoba)	(a) saint	(der) Heilige	Niedziela Zielonych Świąt	Whit Sunday	(der) Pfingstsonntag
			Poniedziałek Zielonych Świąt	Whit Monday	(der) Pfingstmontag
			życie pozagrobowe	hereafter	(das) Jenseits

Dodatek historyczno-statystyczny

Dodatek historyczno-statystyczny

Historisch-statistischer Anhang

Powierzchnia i ludność

Area and Population

Größe und Einwohnerzahlen

Jednostka terytorialna Territorial Entity Gebietskörperschaft	Ludność Population Einwohner	Obszar (km2) Area (sq km) Größe in km2
Województwo Opolskie The Opole Voivodeship Woiwodschaft Oppeln	1 089 586	9 412
Powiaty Poviats Landkreise		
Brzeg	93 992	876
Głubczyce	53 510	673
Kędzierzyn-Koźle	110 235	625
Kluczbork	72 709	852
Krapkowice	73 698	442
Namysłów	44 491	748
Nysa	149 876	1 224

Olesno	71 904	974
Opole	139 646	1 587
Prudnik	63 229	571
Strzelce Opolskie	86 740	744

Gminy

Gminas

Gemeinden

Baborów	7 307	117
Biała	12 442	196
Bierawa	8 820	119
Branice	8 490	122
Byczyna	10 020	183
Chrzastowice	6 666	82
Cisek	7 027	71
Dąbrowa	9 376	131
Dobrodzień	11 370	163
Dobrzeń Wielki	14 279	91
Domaszowice	3 865	114
Głogówek	16 362	170
Głubczyce	25 208	294
Głucholazy	26 988	168
Gogolin	13 401	100
Gorzów Śląski	8 193	154
Grodków	20 206	286
Izbicko	5 673	85
Jemielnica	7 907	113
Kamiennik	3 888	89
Kędzierzyn-Koźle	70 239	123
Kietrz	12 505	140
Kluczbork	40 136	217
Kolonowskie	7 147	84
Komprachcice	11 098	56
Korfantów	10 209	180
Krapkowice	26 970	98
Lasowice Małe	7 547	211
Leśnica	9 381	95
Lewin Brzeski	13 804	159

Lubrza	4 795	83
Lubsza	8 484	213
Łambinowice	8 164	124
Łubniany	9 580	125
Murów	6 420	160
Namysłów	26 746	290
Niemodlin	14 063	183
Nysa	60 968	217
Olesno	19 995	241
Olszanka	5 231	???
Opole	129 553	96
Otmuchów	15 007	188
Ozimek	22 561	127
Paczków	14 145	80
Pakosławice	3 963	74
Pawłowiczki	9 095	154
Pokój	5 714	133
Polska Cerekiew	5 274	60
Popielów	8 754	176
Praszka	14 431	102
Prószków	10 099	121
Prudnik	30 630	122
Radłów	4 719	117
Reńska Wieś	9 780	98
Rudniki	8 804	101
Skoroszyce	6 547	104
Strzelce Opolskie	35 526	202
Strzeleczki	8 547	117
Świerczów	3 512	110
Tarnów Opolski	10 571	82
Tułowice	5 727	81
Turawa	10 452	172
Ujazd	6 908	83
Walce	6 476	69
Wilków	4 654	101
Wolczyn	15 006	240
Zawadzkie	14 171	82
Zdzieszowice	18 304	96
Zębowice	4 392	96

Ważniejsze miejscowości i obiekty geograficzne

Ważniejsze miejscowości i obiekty geograficzne

Ważniejsze miejscowości i obiekty geograficzne

Nazwa polska	Czasowa powojenna nazwa polska	Tradycyjna nazwa niemiecka	Zmieniona nazwa niemiecka	Nazwa czeska (morawska)
Polish name	Temporary postwar Polish name	Traditional German name	Changed German name	Czech (Moravian) name
Polnischer Name	Zeitweiliger polnischer Nachkriegs-name	Traditioneller deutscher Name	Deutscher Ortsname aufgrund einer Umbenennung ab 1933	Tschechischer bzw. (mährischer) Name

Stolica Województwa

The Capital of the Voivodeship
Woiwodschaftshauptstadt

Opole	Oppeln	Opolí
-------	--------	-------

Siedziby powiatów

The Administrative Seats of the Poviats
Kreisverwaltungssitze

Brzeg	Głubczyce	Głubczyce, Głupczyce	Leobschütz	Brieg	Heydebreck	Breh
Kędzierzyn-Koźle	Kędzierzyn-Koźle	Kandrzin, Cosel	Kandrzin, Kozlí	Brieg		Hlupcic, Hlubcice
Kluczbork	Kluczborek	Kreuzburg	Kluczborec			
Krapkowice	Chrapkowice	Krappitz	Krapkovice			
Namysłów		Namslau	Namyslov			
Olesno	Olešno	Rosenberg	Olešno			
Opole		Oppeln	Opolí			

Prudnik	Prądnik	Neustadt	Pradnik
Strzelce Opolskie	Strzelce, Strzelce Wielkie, Wielkie Strzelce	Groß Strehlitz	Strelce

Siedziby gmin

The Administrative Seats of the Gminas
Sitze der Gemeinde- bzw. Stadtverwaltungen

Baborów	Baworów, Zaborów	Bauerwitz	Bavorov, Baworow
Biała	Biała Prudnicka, Biała Prądnicka	Zülz	Belá
Bierawa	Birawa	Birawa	Birava, Birawa
Branice		Branitz	Branicze
Brzeg		Brieg	Breh
Byczyna		Pitschen	
Chrzęstowice	Chronsty, Chrąsty, Chrząsty	Chronstau	Kranz
Cisek	Ciski	Czissek	Friedenau
Dąbrowa	Dąbrówka, Dąbrowa Niemodlińska	Dambrau	
Dobrodzień		Guttentag	Dobrodzien
Dobrzeń Wielki		Groß Döbern	Döbern
Domaszowice	Nawroty, Zawrócona	Ritterswalde	
Głogówek		Oberglogau	Horní Hlohov
Głubczyce	Głubczyce, Głupczyce	Leobschütz	Hlupcic, Hlubcice
Głucholazy	Kozia Szyja	Ziegenhals	Hlucholazy
Gogolin		Gogolin	Gogolin
Gorzów Śląski		Landsberg	Gorzow
Grodków		Grottkau	Grodkov
Izbicko		Stubendorf	
Jemielnica	Imielnica	Himmelwitz	
Kamiennik		Kamnig	Steinhaus, Kamník

Kędzierzyn -Kozłe	Kędzierzyn, Kozłe	Kandrzin, Cosel	Heydebreck	Kandrzin, Kozłi	Rudniki	Eisenhammer		
Kietrz	Kietsz, Kierz	Katscher		Ketr, Krcze	Skoroszyce	Kubinów, Kopań, Mirków Śląski	Friedwalde	
Kluczbork	Kluczborek	Kreuzburg		Kluczborec	Strzelce Opolskie	Strzelce, Groß Strehlitz	Strelce	
Kolonowskie		Kolonnowska	Grafenweiler	Kollonowska		Strzelce Wielkie, Wielkie Strzelce		
Komprachcice		Comprachtschütz	Gumpertsdorf					
Korfantów	Fryład, Fryład	Friedland		Friedland	Strzeleczyki	Strzelce Małe, Klein Strehlitz	Male Strlecky	
Krapkowice	Chrapkowice	Krappitz		Krapkowice		Małe Strzelce, Strzeliczki		
Lasowice Wielkie		Groß Lassowitz	Schlosswalden					
Leśnica		Leschnitz	Bergstadt	Leśnice, Leźnica	Świerczów	Schwirz		
Lewin Brzeski		Löwen			Tarnów Opolski	Tarnau		
Lubrza	Nowa Naprawa	Leuber		Lubre		Tarnów Śląski		
Lubsza		Leubusch			Tułowice	Tyłowice	Tillowitz	
Łambinowice		Lamsdorf			Turawa	Turawa		
Murów		Murow	Hermannsthal		Ujazd	Ujazd Śląski, Ujazd Wielki	Ujest	Bischofstal
Namysłów		Namslau		Namyslov				
Niemodlin		Falkenberg		Nemodlín	Walce	Walcownia	Walzen	
Nysa	Nisa	Neiße		Nisa	Wilków		Willenau	
Olesno	Oleśno	Rosenberg		Oleśno	Wolczyn		Konstadt	Wolczyn
Olszanka		Alzenau			Zawadzkie	Zawadzki	Zawadzki	Andreashütte
Opole		Oppeln		Opolí	Zdzieszowice		Deschowitz	Odertal
Otmuchów		Ottmachau		Otmuchow	Zębowice		Zembowitz	Föhrendorf
Ozimek		Malapane						
Paczków		Patschkau		Packov				
Pakosławice	Bogdanowice, Słowniewice	Bösdorf						
Pawłowiczki	Pawłowice, Pawłowicki	Pawlowitz, Pawlowitzke	Gnadenfeld	Pavlovizna				
Pokój		Carlsruhe O.S.		Karlsruhe	Biała (rz) ¹	Biała	Zülzer Wasser	Bíla
Polska Cerekiew	Cerekiew Polska	Polnisch Neukirch	Groß Neukirch	Cerekev Polská	Bierawka (rz)	Birawka		Birawka
Popielów		Poppelau, Alt Poppelau			Biskupia Kopa (g) ²	Bischofskuppe		Biskupska Kupa
Praszka				Popelov	Brynica (rz)	Brünne		Brynica
Prószków	Pruszków	Proskau		Praszka	Chelń (g)	Chelń		
Prudnik	Prądnik	Neustadt		Pradnik	Czapka (g)	Hutberg		
Radłów		Radlau	Radelsdorf		Długota (g)	Langeberg		
Reńska Wieś	Renoltowice, Ryńska Wieś, Rajska Wieś	Reinschdorf		Ryńská-Ves	Głowa (g)	Hutberg		
					Góra Parkowa (Góra Chrobrego)	Holzberg		
					Góry Opawskie	Oppagebirge		Zlatohorská vrchovina

Ważniejsze obiekty geograficzne Województwa Opolskiego

The Significant Geographic Objects in the Opole Voivodeships

Andere bedeutende topografische Bezeichnungen in der Woiwodschaft Oppeln

Biała (rz) ¹	Biała	Zülzer Wasser	Bíla
Bierawka (rz)	Birawka		Birawka
Biskupia Kopa (g) ²	Bischofskuppe		Biskupska Kupa
Brynica (rz)	Brünne		Brynica
Chelń (g)	Chelń		
Czapka (g)	Hutberg		
Długota (g)	Langeberg		
Głowa (g)	Hutberg		
Góra Parkowa (Góra Chrobrego)	Holzberg		
Góry Opawskie	Oppagebirge		Zlatohorská vrchovina

¹(rz) - rzeka, river

²(g) - góra, mountain

Jezioro Nyskie		Neißer Staubecken	
Jezioro Otmuchowskie		Ottmachauer Staubecken	
Jezioro Turawskie		Turawa-Stausee	Hitlersee
Kanał Gliwicki			A.-Hitler-kanał
Kanał Kłodnicki (Stary Kanał)		Klodnitzkanal	
Kłodnica (rz)		Klodnitz	Kladnice
Krzyżówka (g)		Kreuzburg	
Mała Panew (rz)		Malapane	Malapanev
Nysa Kłodzka (rz)	Nisa Kłodzka	Glatzer Neiße	Kladská Nisa
Odra (rz)		Oder	Odra
Olszak (g)		Birkberg	
Opawa (rz)		Oppa	Opava
Osobloga (rz)		Hotzenplotz	Osoblaha
Przednia Kopa (g)		Vorderkoppe	
Psina (rz)	Cyna	Zinna, Czinna	Pstína, Psyna
Srebrna Kopa (g)		Silberkoppe	
Stobrawa (rz)		Stober	Stobrava
Stradunia (rz)		Straduna	Stradunka
Szyndzielowa Kopa (g)		Schinderkoppe	
Średnia Kopa (g)		Mittelkoppe	
Troja (rz)		Troja	Troja
Tylna Kopa (g)		Hinter-koppe	
Zamkowa Góra		Schloßberg	

Ważniejsze czeskie miejscowości i obiekty geograficzne

Ważniejsze czeskie miejscowości i obiekty geograficzne

Ważniejsze czeskie miejscowości i obiekty geograficzne

Nazwa czeska	Wcześniejsza	Tradycyjna	Nazwa polska
Czech name	tradycyjna	nazwa	Polish name
Tschechischer	nazwa czeska	niemiecka	Polnischer
Name	Former traditional	Traditional	Name
	Czech name	German name	
	Früherer	Traditioneller	
	traditioneller	deutscher	
	tschechischer	Name	
	Name		

Stolice krajów

Capitals of Krays
Hauptstädte der Länder

Olomouc	Olmütz	Olomuniec
Ostrava	Ostrau	Ostrawa

Siedziby okresów

The Administrative Seats of the Okreses
Kreisverwaltungssitze

Jeseník	Fryvaldov	Freiwaldau	Frywałd, Jesionik
Bruntál		Freudenthal	
Sumperk		Mährisch Schönberg	
Opava		Troppau	Opawa

Siedziby obecy

The Administrative Seats of the Obeces
Verwaltungssitze der Gemeinden

Adolfovice	Adelsdorf
Bartultovice	Bartelsdorf

Bílá Voda	Weißwasser	
Bílý Potok	Weißbach	
Ceská Ves	Bömischedorf	
Chuchelná	Kuchelna	
Domašov	Thomasdorf	
Filipovice	Philippsdorf	
Hlucín	Hultschin	Hluczyn
Horní Benesov	Bennich	Beneszów
Javorník	Jauernig, Jawornik	Jawornik
Jindřichov	Hennersdorf	Jedrychów
Karlova Studánka	Karlsbrunn	
Koberíce	Köberwitz	
Kravare	Deutsch Karwarn	
Krnov	Jägerndorf	Karniów
Lázně Jeseník	Gräfenberg	
Lípová Lázně	Bad Lindewiese	Lipowa
Mála Moravka	Kleinmohrau	
Mesto Albrechtice	Olbersdorf Stadt	Albrechtice
Mesto-Albrechtice	Olbersdorf	Olbrachcice
Mikulovice	Niklasdorf	
Osoblaha	Hotzenplotz	Osobloga
Ostruzná	Spornhau	
Petríkov	Petersin	
Písečná		Piaseczna
Píst'		
Ramzová	Ramsau	
Rejviz	Reihwiesen	Rejwiz
Rymarov	Römerstadt	
Sudice	Zauditz	
Velke Losiny	Groß-Ullersdorf	
Vidnava	Weidenau	Widnawa
Vrbno pod Pradem	Würbenthal	Werbno
Vysoká	Wysoka	
Zlate Hory	Zuckmantel	

Cukmantl

Ważniejsze obiekty geograficzne w przygranicznych okresach czeskich

The Significant Geographic Objects in the Czech Okreses Bordering on the Opole Voivodeship
Bedeutende geografische Bezeichnungen im Grenzgebiet Tschechiens zur Woiwodschaft Oppeln

Bela (rz) ¹	Biela	Biała (Gluchotaska)
Bílá Opava (rz)	Weiße Oppa	Biała Opawica
Biskupská Kupa (g) ²	Bischofskoppe	Biskupia Kopa
Cerná Opava (rz)	Schwarze Oppa	Czarna Opawica
Cesko	Böhmen	Czechy (zachodni region Republiki Czeskiej)
Cizina (rz)	Cziczina	
Desná (rz)	Teß	
Hlucinsko	Hultschiner Ländchen	Kraik (Śląsk) Hluczyński
Hruby Jeseník	(das) Altvatergebirge	
Hvozdnice (rz)	Hoßnitz	
Keprník (g)	Glaserberg	
Morava	Mähren	Morawy
Moravice (rz)	Mohra	Morawica
Odra (rz)	Oder	Odra
Opava (rz)	Oppa	Opawa
Opavsko	Sudetenschlesien, Westschlesien	Śląsk Opawski
Orlík (g)	Urlichkuppe	
Praded (g)	Altvater	Pradziad
Prudník (rz)	Prudnik	Prudnik
Rychlebské Hory	Reichensteiner Gebirge	Góry Złote
Solná hora (g)	Salzberg	
Strední Opava (rz)	Mittlere Oppa	
Tesínsko	Teschener Schlesien, Ostschlesien	Śląsk Cieszyński
Vidnávka (rz)	Weidenau	Widna
Zlatý Potok (rz)	Goldbach	

¹(rz) - rzeka, river

²(g) - góra, mountain

Władze Regionu

The Authorities of the Region

Die Regierenden der Oppelner Region

1. Rejencja Oppeln (Opolska), 1815-1945

The Oppeln (Opole) Regency, 1815-1945
Regierungsbezirk Oppeln, 1815/16-1945

Prezydenci

Presidents

Regierungspräsidenten

Karl Heinrich Fabian Graf von Reichenbach	1816-1820
Theodor Gottlieb von Hippel	1823-1835
Erdmann Graf von Pückler-Limpurg	1835-1858
Dr. Georg von Viebahn	1858-1871
Robert Eduard von Hagemeister	1871-1877
Friedrich Karl August Ludwig Konstantin Freiherr von Quadt und Hüchtenbruck	1878-1881
Dr. Robert Graf von Zedlitz-Trützschler	1881-1886
Traugott Adalbert Ernst Graf von Baudissin	1886-1888
Dr. Joseph von Bitter	1888-1898
Friedrich Ludwig Elisa von Moltke	1898-1900
Hans Franz Max von Pohl	1900
Ernst Holtz	1901-1907
Friedrich Ernst von Schwerin	1908-1915
Oskar Gustav Rudolf Hergt	1916-1917
Walther von Miquel	1917-1919
Joseph Bitta	1919-1921
Dr. Roland Heinrich Wilhelm Brauweiler	1921-1923
Dr. Alfons Prosek	1923-1929
Dr. Hans Lukaschek	1929-1933
Artur Schmidt	1933-1940
Albrecht Schmelt	1941-1944
Dr. Mehlhorn	1944-1945

2. Prowincja Górnśląska, 1919-1945

The Province of Upper Silesia 1919-1945
Provinz Oberschlesien 1919-1945

1919-1938 ze stolicą w Oppeln (Opolu), w jej skład wchodziła Rejencja Oppeln (Opolska); 1941-1945 ze stolicą w Kattowitz (Katowicach), w jej skład wchodziły Rejencja Oppeln (Opolska) i Rejencja Kattowitz (Katowicka).	1919-1938 with the capital at Oppeln (Opole), the province comprised the Oppeln (Opole) Regency; 1941-1945 with the capital at Kattowitz (Katowice), the province comprised the Oppeln (Opole) Regency and the Kattowitz (Katowice) Regency.	1919-38 mit Sitz in Oppeln - schloss den gesamten Regierungsbezirk Oppeln ein. 1941-1945 war Kattowitz Sitz der Provinzregierung, während die Provinz Oberschlesien nun in die Regierungsbezirke Oppeln und Kattowitz aufgeteilt war.
--	--	---

Nadprezydenci

Oberpresidents

Oberpräsidenten

Joseph Bitta	1919-1922
Dr. Alfons Proseke	1923-1929
Dr. Hans Lukaschek	1929-1933
Helmuth Brückner	1933-1934
Josef Wagner	1935-1938
Gauleiter Fritz Bracht	1941-1945

3. Województwo Opolskie (administracja rządowo-samorządowa), 1950-1974

The Opole Voivodeship (governmental-cum-self-governmental administration), 1950-1974
Woiwodschaft Oppeln (mit Elementen der Selbstverwaltung), 1950-74

Przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej

Presidents of the Presidium of the Voivodeship National Council

Vorsitzende des Präsidiums des Woiwodschaftsnationalrats

Szczepan Jurzak	1950-1952
Jan Mrocheń	1953-1956
Ryszard Hajduk	1957
Józef Buziński	1958-1971
Józef Masny	1973
Andrzej Żabiński	1974

4. Województwo Opolskie (administracja rządowa), od 1975

The Opole Voivodeship (governmental administration), since 1975

Woiwodschaft Oppeln (ohne Elemente der Selbstverwaltung) ab 1975

Wojewodowie

Voivodes

Woiwoden

Józef Masny	1975-1979
Henryk Stachowiak	1980-1981
Zbigniew Mikołajewicz	1981-1983
Kazimierz Dzierżon	1984-1990
Ryszard Zembaczyński	1990-1998
Adam Pęziół	1999-2001
Leszek Pogan	2001-2003
Elżbieta Rutkowska	2003-

5. Województwo Opolskie (administracja samorządowa), od 1999

The Opole Voivodeship (self-governmental administration), since 1999

Woiwodschaft Oppeln (Selbstverwaltungsstruktur), ab 1999

Marszałkowie

Marshals

Marschalls

Dr Stanisław Jałowiecki	1999-2001
Ryszard Galla	2001- 2003
Grzegorz Kubat	2003

Kościelne władze Regionu

The Ecclesiastical Authorities of the Region

Katholische Autoritäten der Region

1. Administratura Apostolska Śląska Opolskiego, 1945-1972

The Apostolic Administration of Opole Silesia, 1945-1972

Apostolische Administratur des Oppelner 1945-1972

Administratorzy

Administrators

Administratoren

Ft dr Bolesław Kominek	1945-1951
Ft Emil Kubierzycki	de facto 1951-1956
Biskup (Bishop) Franciszek Jop	de jure 1951-1972, de facto 1956-1972

2. Diecezja Opolska, od 1972

The Opole Diocese, since 1972

Oppelner Diözese, ab 1972

Biskupi

Bishops

Bischöfe

Franciszek Jop	1972-1976
Alfons Nossol	1977- Arcybiskup ad personam od (since) 1999

Podziały historyczne

The Historical Divisions

Historische Zeitabschnitte

Obszar Województwa Opolskiego odpowiada głównie Księstwu Oppeln (Opolskiemu), ale także Księstwu Ratibor (Raciborskiemu), Księstwu Cosel-Beuthen (Kozielesko-Bytomskiemu), Księstwu Strehlitz (Strzeleckiemu), Księstwu Falkenberg (Niemodlińskiemu) i biskupiemu Księstwu Neiße (Nyskiemu).

The territory of the Opole Voivodeship corresponds mainly to the Oppeln (Opole) Duchy, but also to the Ratibor (Racibórz) Duchy, the Cosel-Beuthen (Kozle-Bytom) Duchy, the Strehlitz (Strzelce) Duchy, the Falkenberg (Niemodlin) Duchy and the ecclesiastical Neiße (Nysa) Principality.

Das Gebiet der Woiwodschaft Oppeln gehörte hauptsächlich zum Herzogtum Oppeln, in Teilen jedoch auch zum Herzogtum Ratibor (Racibórz), zum Herzogtum Cosel-Beuthen (Kozle-Bytom), zum Herzogtum Groß Strehlitz (Strzelce), zum Herzogtum Falkenberg (Niemodlin) und zum Bistum Neiße (Nysa).

1. Opolanie, 500-990

The Opolanians, 500-990

Opolanen, 500-990

2. Księstwo Oppeln (Opolskie)

The Oppeln (Opole) Duchy

Das Herzogtum Oppeln

Piastowie / The House of Piast / Dynastie der schlesischen Piasten

Bolesław I / Boleslaus I.	1163-1197
Jarosław / Jaroslaus	1198-1201
Mieszko I	1202-1211
Kazimierz I / Kasimir I.	1211-1230
Mieszko II	1211-1246
Władysław I / Wladislaus I.	1246-1281
Bolesław I / Boleslaus I.	1281-1313
Bolesław (Bolko) II / Boleslaus (Bolko) II.	1313-1356
Władysław II / Wladislaus II.	1356-1401
Bolko III	1366-1382
Henryk / Heinrich	-1394

Jan Kropidło / Johann Kropidlo	-1421
Bolesław (Bolko) IV / Boleslaus (Bolko) IV.	- 1437
Jan / Johann	-1439
Bernard / Bernhard	-1455
Bolesław (Bolko) V / Boleslaus (Bolko) V.	-1460
Mikołaj I / Nikolaus I.	-1476
Mikołaj II / Nikolaus II.	1476-1497
Jan (Dobry) / Johann	1476-1532

Własność Korony Czeskiej / The property of the Czech Crown / unter der Krone Böhmens

Habsburgowie / The Habsburgs / (die) Habsburger	1532-1550
Królowa Węgier / The Hungarian Queen Isabella / unter der ungarischen Königin Isabella	1551-1557
Habsburgowie / the Habsburgs / (die) Habsburger	1558-1597
Książę Transylwanii / The Prince of Transylvania / unter dem Prinz von Siebenbürgen Sigismund Bathory	1598
Habsburgowie / The Habsburgs / (die) Habsburger	1599-1621
Książę Transylwanii / The Prince of Transylvania / unter dem Prinzen von Siebenbürgen Gabriel Bethlen	1622-1623
Habsburgowie / The Habsburgs / (die) Habsburger	1624-1644
Król Polski / The King of Poland Władysław IV / (der) König von Polen	1645-1648
Król Polski / The King of Poland Jan Kazimierz II / (der) König von Polen Johann II. Kasimir	1648-1666
Habsburgowie / The Habsburgs / (die) Habsburger	1667-1740

W roku 1740 większość Śląska wraz z całością obszaru dzisiejszego Województwa Opolskiego została przyłączona do Prus.

W latach 1741-1815 obszar Województwa Opolskiego pokrywał się w całości lub w części z powiatami: Oppeln (Opole), Namslau (Namysłów), Kreuzburg (Kluczbork), Rosenberg (Olesno), Brieg (Brzeg), Falkenberg (Niemodlin), Grottkau (Grodków), Neiße (Nysa), Neustadt (Prudnik), Leobschütz (Głubczyce), Cosel (Kozle), Ratibor (Racibórz), Gleiwitz (Gliwice), Strehlitz (Strzelce).

In 1740 most of Silesia together with all the territory of the present-day Opole Voivodeship was incorporated into Prussia. In the period 1741-1815 the territory of the Opole Voivodeship corresponded to the following counties: Oppeln (Opole), Namslau (Namysłów), Kreuzburg (Kluczbork), Rosenberg (Olesno), Brieg (Brzeg), Falkenberg (Niemodlin), Grottkau (Grodków), Neiße (Nysa), Neustadt (Prudnik), Leobschütz (Głubczyce), Cosel (Kozle), Ratibor (Racibórz), Gleiwitz (Gliwice), Strehlitz (Strzelce).

Im Jahre 1740 wurde fast ganz Schlesien einschließlich des gesamten Gebiets der heutigen Woiwodschaft Oppeln ein Teil Preußens. In den Jahren 1741-1815 bestand dieses Gebiet aus den Landkreisen: Oppeln (Opole), Namslau (Namysłów), Kreuzburg (Kluczbork), Rosenberg (Olesno), Brieg (Brzeg), Falkenberg (Niemodlin), Grottkau (Grodków), Neiße (Nysa), Neustadt (Prudnik), Leobschütz (Głubczyce), Cosel (Kozle), Ratibor (Racibórz), Gleiwitz (Gliwice) Strehlitz (Strzelce).

Obszar Regionu w strukturach wyższego rzędu

The Territory of the Region as Included in Higher Political Structures

Das Gebiet der Region als Teil großräumiger politischer Strukturen

<p>1. Struktury przedpaństwowe,
a) Scytowie - VI-IV w. pne
b) Celtowie - III w. pne - III w. ne
c) Wandalowie, 250-400
d) Słowianie, 400/500</p> <p>2. Cesarstwo Attyli, 430-450
3. Chanał Awarski, 560-610</p> <p>4. Państwo Samona, 623-658
5. Państwo Wielkomorawskie, 870-906
6. Księstwo Czeskie, 907-990</p> <p>7. Księstwo Polski, 990-1138</p> <p>8. Księstwo Śląska, 1138-1163</p> <p>9. Okres niezależnych księstw śląskich, 1163-1327</p> <p>10. Księstwa śląskie częścią Królestwa Czech, 1327-1348</p> <p>11. Księstwa śląskie częścią ziem Korony Czeskiej, 1348-1740 de facto, 1340-1918 de jure</p> | <p>1. Pre-state structures
a) Scythians - 6th-4th cc. BC
b) Celts - 3rd c. BC - 3rd c.
c) Vandals, 250-400
d) Slavs, 400/500</p> <p>2. The Empire of Attila, 430-450
3. The Avar Khanate, 560-610</p> <p>4. Samo's Realm, 623-658
5. The Greater Moravian Empire, 870-906
6. The Principality of Bohemia, 907-990
7. The Principality of Poland, 990-1138
8. The Principality of Silesia, 1138-1163
9. The period of independent Silesian duchies, 1163-1327
10. The Silesian duchies incorporated in the Kingdom of Bohemia, 1327-1348
11. The Silesian duchies incorporated into the lands of the Czech Crown, 1348-1740 de facto, 1340-1918 de jure</p> | <p>1. Vorstaatliche Strukturen
a) (die) Skythen, 6. Jh.-4. Jh. v. Chr.
b) (die) Kelten, 3. Jh. v. Chr.-3. Jh. n. Chr.
c) (die) Wandalen, 250-400
d) Slawen, 400/500</p> <p>2. (das) Reich des Attila, 430-450
3. (das) Chanał der Awaren, 560-610
4. (das) Reich des Samo, 623-658
5. (das) Großmährische Reich, 870-906
6. (das) Herzogtum Böhmen, 907-990
7. (das) Herzogtum Polen, 990-1138
8. (das) Herzogtum Schlesien, 1138-63
9. (die) Zeit selbstständiger schlesischer Herzogtümer, 1163-1327
10. (die) Zeit der in das Königreich Böhmen inkorporierten schlesischen Herzogtümer, 1327-48
11. (die) Zeit der in die Krone Böhmens inkorporierten schlesischen Herzogtümer 1348-1740 de facto, 1340-1918 de jure</p> | <p>12. Wraz z Królestwem Czech i ziemiami Korony Czeskiej księstwa śląskie wchodzą w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego, 1327-1806</p> <p>13. Śląsk w unii personalnej z Królestwem Węgier, 1474-1491
14. Śląsk częścią ziem dziedzicznych Habsburgów, 1526-1740
15. Śląsk częścią Królestwa Prus, 1740-1946
a) w Prusach Śląsk jest zorganizowany jako Prowincja Śląska, 1741-1919
b) prowincja ta jest podzielona na dwie kamery. Kamera Breslau (Wrocław), zawiera obszar Województwa Opolskiego, 1741-1815
c) w latach 1815-1919 Prowincja Śląska jest podzielona na trzy rejencje, w tym Rejencję Oppeln (Opolską)</p> <p>16. Prusy wraz ze Śląskiem w Związku Niemieckim, 1815-1866
17. Prusy wraz ze Śląskiem w Niemieckim Związku Celnym, 1834-1867
18. Prusy wraz ze Śląskiem w Związku Północnoniemieckim, 1866-1871</p> | <p>12. Together with the Kingdom of Bohemia and the lands of the Czech Crown the Silesian duchies are part of the Holy Roman Empire, 1327-1806</p> <p>13. Silesia in the personal union with the Kingdom of Hungary, 1474-1491
14. Silesia is part of the hereditary lands of the Habsburgs, 1526-1740
15. Silesia is part of the Kingdom of Prussia, 1740-1946
a) In Prussia Silesia is overhauled into the Province of Silesia, 1741-1919
b) This province is divided into two districts. The Breslau (Wrocław) District comprises the territory of the present-day Opole Voivodeship, 1741-1815
c) In the period 1815-1919 the Province of Silesia is divided into three regencies including the Oppeln (Opole) Regency</p> <p>16. Prussia together with Silesia in the German Confederation, 1815-1866
17. Prussia together with Silesia in the German Customs Union, 1834-1867
18. Prussia together with Silesia in the North German Union, 1866-1871</p> | <p>12. Zusammen mit dem Königreich Böhmen und den Ländern der böhmischen Krone und somit auch der schlesischen Herzogtümer als Teil des Heiligen Römischen Reiches 1327-1806</p> <p>13. Schlesien in Personalunion mit dem Königreich Ungarn 1474-91
14. Schlesien als Teil der von den Habsburgern geerbten Länder, 1526-1740
15. Schlesien als Teil des Königreichs Preußen 1740-1945
a) unter Preußen bestand 1741-1919 die Provinz Schlesien
b) die Provinz ist in zwei „Kriegs- und Domänenkammern“ aufgeteilt. Die Breslauer Kammer umfasste das Gebiet der heutigen Woiwodschaft vollständig 1741-1815
c) in den Jahren 1815-1919 war die Provinz Schlesien in drei Regierungsbezirke aufgegliedert, darunter der Regierungsbezirk Oppeln</p> <p>16. Preußen mit Schlesien als Teil des Deutschen Bundes, 1815-66
17. Preußen mit Schlesien im Deutschen Zollverein, 1834-67
18. Preußen mit Schlesien als Teil des Norddeutschen Bundes, 1866-71</p> |
|--|---|--|--|---|---|

- 19.** Prusy wraz ze Śląskiem stają się jednym z państw składowych Cesarstwa Niemieckiego, 1871-1918
- 20.** Prusy wraz ze Śląskiem stają się jednym z krajów związkowych Republiki Niemieckiej, 1918-1933
- 21.** Większość Górnego Śląska, a w tym wschodnia połowa obszaru Województwa Opolskiego, przechodzi pod administrację Ligi Narodów jako Górnośląski Obszar Plebiscytowy, 1919-1922 (de facto wojska alianckie przybyły na Górny Śląsk w lutym 1920). Na Obszarze Plebiscytowym pod nadzorem Ligi Narodów obowiązuje polsko-niemiecka Konwencja Genewska, 1922-1937
- 22.** Podział Górnego Śląska między Polską a Niemcami. Obszar obecnego Województwa Opolskiego pozostaje w granicach Niemiec, 1922
- 23.** Okres Trzeciej Rzeszy, 1933-1945
- 24.** Dualistyczna administracja polsko-sowiecka na terenie przedwojennego Województwa Śląskiego oraz okupacja sowiecka na obszarze międzywojennej Prowincji Górnośląskiej, styczeń/marzec-sierpień 1945
- 19.** Prusia together with Silesia becomes one of the constitutive states of the German Empire, 1871-1918
- 20.** Prussia together with Silesia becomes one of the Länder of the German Republic, 1918-1933
- 21.** Most of Upper Silesia including the eastern half of the present-day Opole Voivodeship under the jurisdiction of the League of Nations as the Upper Silesian Plebiscite Area, 1919-1922 (de facto the Allied forces arrived in Upper Silesia in February 1920). The League of Nations administers the Plebiscite Area where the Polish-German Geneva Convention obtains, 1922-1937
- 22.** The division of Upper Silesia between Poland and Germany. The territory of the present-day Opole Voivodeship remains in Germany, 1922
- 23.** The period of the Third Reich, 1933-1945
- 24.** Dual Polish-Soviet administration at the territory of the prewar Silesian Voivodeship and Soviet occupation at the territory of the interwar Province of Upper Silesia, January/March-August 1945
- 19.** Preußen mit Schlesien als Teil Deutschen Kaiserreichs, 1871-1918
- 20.** Preußen mit Schlesien wird eines der Länder des Deutschen Reiches (Republik) 1918-33 (de jure bis 1945)
- 21.** Der Großteil Oberschlesiens stand ohne westliche Gebiete der heutigen Woiwodschaft Oppeln unter der Verwaltung des Völkerbundes als Oberschlesisches Abstimmungsgebiet 1919-22, de facto besetzten Alliierte Streitkräfte im Februar 1920 das Abstimmungsgebiet). Im unter Aufsicht des Völkerbundes stehenden Abstimmungsgebiets gilt die Genfer Konvention, 1922-37
- 22.** 1922 erfolgte die Teilung Oberschlesiens zwischen Polen und Deutschland, wobei das Gebiet der heutigen Woiwodschaft Oppeln vollständig deutsch blieb
- 23.** (das) Dritte Reich 1933-45
- 24.** Dualismus einer polnisch-sowjetischen Verwaltung auf dem Gebiet der polnischen Vorkriegswoiwodschaft Schlesien und gleichzeitig sowjetische Besetzung der deutschen Provinz Oberschlesien der Zwischenkriegszeit, Januar/März-August 1945
- 25.** Całość Górnego Śląska i większość Dolnego Śląska przyłączona do Polski, 1945
- 26.** Śląsk częścią wschodnich ziem niemieckich pod tymczasową administracją Polski i ZSRR, 1945-1991
- 27.** Obszar Województwa Opolskiego w ramach tzw. Województwa Śląsko-Dąbrowskiego, 1945-1950
- 28.** Polska wraz ze Śląskiem w bloku sowieckim (ostatnie wojska sowieckie/radzieckie opuściły terytorium RP w 1993), 1947-1989
- 29.** Polska wraz ze Śląskiem w RWPG, 1949-1991
- 30.** Województwo Opolskie w PRL, 1952-1989
- 31.** Polska wraz z Województwem Opolskim w Układzie Warszawskim, 1955-1991
- 32.** Województwo Opolskie w Rzeczypospolitej Polskiej, 1989-
- 33.** Polska wraz z Województwem Opolskim członkiem stowarzyszonym Wspólnoty Europejskiej, 1991-2004
- 34.** Polska wraz z Województwem Opolskim w NATO, 1999-
- 35.** Polska wraz z Województwem Opolskim w Unii Europejskiej, 2004-
- 25.** The whole of Upper Silesia and most of Lower Silesia incorporated into Poland, 1945
- 26.** Silesia as part of the east German territories under the temporary Polish and Soviet administration, 1945-1991
- 27.** The territory of the present-day Opole Voivodeship within the borders of the so-called Silesian-Dąbrowa Voivodeship, 1945-1950
- 28.** Poland with Silesia in the Soviet bloc (the last Soviet/Russian troops left the territory of the Republic of Poland in 1993), 1947-1989
- 29.** Poland with Silesia in the Comecon, 1949-1991
- 30.** The Opole Voivodeship in the People's Republic of Poland, 1952-1989
- 31.** Poland with the Opole Voivodeship in the Warsaw Pact, 1955-1991
- 32.** The Opole Voivodeship in the Republic of Poland, 1989-
- 33.** Poland with the Opole Voivodeship is an associated member of the European Community, 1991-2004
- 34.** Poland with the Opole Voivodeship in NATO, 1999-
- 35.** Poland with the Opole Voivodeship in the European Union, 2004-
- 25.** das gesamte Oberschlesien und der Großteil Niederschlesiens sind Teil Polens, 1945-
- 26.** Schlesien als Teil der unter polnischer und sowjetischer Verwaltung stehenden Ostgebiete Deutschlands, 1945-91
- 27.** Das Gebiet der heutigen Woiwodschaft Oppeln als Teil der so genannten Woiwodschaft Schlesien-Dąbrowa, 1945-50
- 28.** Polen unter Einschluss Schlesiens als Teil des Ostblocks (die letzten sowjetischen Truppen verließen die Republik Polen 1993), 1947-89
- 29.** Polen unter Einschluss Schlesiens als Teil des RGW, 1949-91
- 30.** Die Woiwodschaft Oppeln als Teil der Volksrepublik Polen, 1952-89
- 31.** Polen unter Einschluss der Woiwodschaft Oppeln im Warschauer Pakt, 1955-91
- 32.** Die Woiwodschaft Oppeln als Teil der Republik Polen, 1989-
- 33.** Polen unter Einschluss der Woiwodschaft Oppeln als Anwärter auf die Mitgliedschaft in der Europäischen Union, 1991-2004
- 34.** Polen unter Einschluss der Woiwodschaft Oppeln Mitglied der NATO, 1999-
- 35.** Polen unter Einschluss der Woiwodschaft Oppeln als Teil der Europäischen Union 2004-

Obszar Regionu w kościelnych strukturach wyższego rzędu

The Territory of the Region as Included in Higher Ecclesiastical Structures

Die Region als Teil höherer katholischer Strukturen

1. Diecezja Breslau (Wrocławska), 1000-1930 2. Prowincja Kościelna Gniezno, 1000-1821 3. Pod bezpośrednim zwierzchnictwem Stolicy Apostolskiej, 1821-1930 4. Archidiecezja Breslau (Wrocławska), 1930-1945 (de jure - 1972) 5. Wschodniemiecka Prowincja Kościelna ze stolicą w Breslau (Wrocławiu), 1930-1945 (de jure - 1972) 6. Tymczasowa nie uznawana polska administracja kościelna na większości obszaru wschodnich ziem niemieckich, 1945-1972 7. Wrocławska Prowincja Kościelna, 1972-1992 8. Górnośląska Prowincja Kościelna ze stolicą w Katowicach, 1992- 9. Południowa część obszaru Województwa Opolskiego pomiędzy miastami Głubczyce i Branice a) Diecezja Praga, 973-1063 b) Prowincja Kościelna Mainz, 973-1344	1. The Breslau (Wrocław) Diocese, 1000-1930 2. The Gniezno Ecclesiastical Province, 1000-1821 3. Under the direct jurisdiction of the Holy See, 1821-1930 4. The Breslau (Wrocław) Archdiocese, 1930-1945 (de jure - 1972) 5. The East German Ecclesiastical Province with the capital at Breslau (Wrocław), 1930-1945 (de jure - 1972) 6. The temporary and not internationally recognized Polish ecclesiastical administration over most east German territories, 1945-1972 7. The Wrocław Ecclesiastical Province, 1972-1992 8. The Upper Silesian ecclesiastical province with the capital at Katowice, 1992- 9. The southern part of the territory of the Opole Voivodeship centered on Głubczyce and Branice a) The Prague Diocese, 973-1063 b) The Mainz Ecclesiastical Province,	1. (die) Breslauer Diözese, 1000-1930 2. (die) Kirchenprovinz Gnesen (Gniezno), 1000-1821 3. Unter unmittelbarer päpstlicher Verwaltung (römische Kurie) 1821-1930 4. (das) Erzbistum Breslau, 1930-45 (de jure -1972) 5. Die ostdeutsche Kirchenprovinz mit Sitz in Breslau, 1930-45 (de jure -1972) 6. Die vorübergehende, international nicht anerkannte polnische Kirchenverwaltung über den Großteil der deutschen Ostgebiete, 1945-1972 7. (die) Breslauer Kirchenprovinz, 1972-92 8. (die) Oberschlesische Kirchenprovinz mit Sitz in Kattowitz, 1992- 9. Der südliche Teil der Woiwodschaft Oppeln um Leobschütz und Branitz a) (die) Diözese Prag, 973-1063 b) (die) Mainzer Kirchenprovinz, 973-1344

- c) Diecezja Olmütz (Olomouc), 1063-1776
- d) Praska Prowincja Kościelna, 1344-1776
- e) Archidiecezja Olmütz (Olomouc), 1777-1945 (de jure - 1977)
- f) Morawska Prowincja Kościelna ze stolicą w Olomouc, 1777-1945 (de jure -1977)
- g) Administratura Apostolska Śląska Opolskiego, 1945-1972 (de facto)
- h) Diecezja Opolska, 1972-

- c) The Olmütz (Olomouc) Diocese, 1063-1776
- d) The Prague Ecclesiastical Province, 1344-1776
- e) The Olmütz (Olomouc) Archdiocese, 1777-1945 (de jure - 1977)
- f) The Moravian Ecclesiastical province with the capital at Olomouc, 1777-1945 (de jure -1977)
- g) The Apostolic Administration of Opole Silesia, 1945-1972 (de facto)
- h) The Opole Diocese, 1972-

- c) (die) Diözese Olmütz (Olomouc), 1063-1776
- d) Die Prager Kirchenprovinz, 1344-1776
- e) (das) Erzbistum Olmütz (Olomouc), 1777-1945 (de jure -1977)
- f) (die) mährische Kirchenprovinz mit Sitz in Olmütz (Olomouc), 1777-1945 (de jure -1977)
- g) (die) Apostolische Administration des Oppelner Schlesiens (deutsch: des Oppelner Landes), 1945-72 (de facto)
- h) (die) Diözese Oppeln, 1972-

Język w Regionie

Language in the Region

Sprachen der Region

1. Język oficjalny

The official language Amtssprachen

a) łacina - X-XIII w.,	a) Latin - 10th-13th cc.	a) Latein 10.-13. Jh.
b) łacina i kancelaryjny niemiecki - XIV-XV w.,	b) Latin and chancery German - 14th-15th cc.	b) Latein und Kanzleisprache deutsch 14.-15. Jh.
c) łacina, kancelaryjny czeski i kancelaryjny niemiecki, a niekiedy kancelaryjny polski - XVI w.-1740,	c) Latin, chancery Czech (Bohemian) and chancery German, but sometimes chancery Polish too, 16th c.-1740	c) Latein, Kanzleisprache tschechisch (böhmisch) und Kanzleisprache deutsch, manchmal Kanzleisprache polnisch, 16. Jh.-1740
d) Standardowy niemiecki, 1740-1945	d) standard German, 1740-1945	d) Deutsche Hochsprache, 1740-1945
e) Standardowy rosyjski, styczeń-sierpień 1945,	e) standard Russian, January-August 1945	e) (Groß-)russische Sprache, Januar-August 1945
f) Standardowy polski, 1945-	f) standard Polish, 1945-	f) Polnische Hochsprache, 1945-

2. Język Kościoła

The ecclesiastical language Amtssprachen der (katholischen) Kirche

a) łacina jako jedyny język liturgii do 1970	a) Latin as the only liturgical language until 1970	a) Latein als einzige liturgische Sprache bis 1970
b) Standardowy polski jako jedyny język liturgii, 1970-1989	b) Standard Polish as the only liturgical language, 1970-1989	b) Polnische Hochsprache als einzige liturgische Sprache, 1970-89
c) Standardowy polski i standardowy niemiecki jako języki liturgii, 1989-	c) Standard Polish and standard German as liturgical languages, 1989-	c) Polnische und die deutsche Hochsprache als liturgische Sprachen, 1989-
d) Dialekt słowiański jako język posługi duszpasterskiej - X-XIX w.	d) The Slavic dialect as the language of pastoral services - 10th-19th cc.	d) Slawischer Dialekt als Sprache der Seelsorge - 10.-19. Jh.

- e) Dialekt germański i kancelaryjny niemiecki oraz standardowy niemiecki jako języki posługi duszpasterskiej - XIII w.-1945 i 1989-
- f) Standardowy polski i język morawski jako języki posługi duszpasterskiej, 1850-1919
- g) Standardowy polski jako język posługi duszpasterskiej, 1918-1938, 1945-

- e) Germanic dialect, chancery German and, later, standard German as languages of pastoral services, 13th c.-1945 and 1989-
- f) Standard Polish and the Moravian language as languages of pastoral services, 1850-1919
- g) Standard Polish as the language of pastoral services, 1918-1938, 1945-

- e) Deutscher Dialekt, deutsche Kanzleisprache und später deutsche Hochsprache als Sprachen der Seelsorge, 13. Jh.-1945 und 1989-
- f) Polnische Hochsprache und die mährische Sprache als Sprachen der Seelsorge, 1850-1919
- g) Polnische Hochsprache als Sprache der Seelsorge im polnischen Teil Oberschlesiens, 1918-38, 1945-

3. Język nauczania

The medium of instruction Unterrichtssprachen

- a) łacina, miejscowy dialekt germański, kancelaryjny niemiecki, kancelaryjny czeski, standardowy niemiecki i lokalny dialekt słowiański w szkolnictwie podstawowym do 1848/1850

- a) Latin, the local Germanic dialect, chancery German, chancery Czech (Bohemian), standard German and the local Slavic dialect in elementary education - until 1848/1850

- a) Latein, der örtliche deutsche Dialekt, die deutsche oder tschechische Kanzleisprache (böhmischer Variante), die deutsche Hochsprache und der örtliche slawische Dialekt in den Grundschulen, bis 1848/50

- b) Standardowy niemiecki, standardowy polski i język morawski w szkolnictwie podstawowym i średnim nauczycielskim, 1850-1872

- b) Standard German, standard Polish and the Moravian language in elementary education and teacher secondary schools, 1850-1872

- b) Deutsche und polnische Hochsprache und der mährische Dialekt in Grundschulen und mittleren Lehrerseminaren, 1850-1872

- c) Standardowy niemiecki w szkolnictwie podstawowym, 1872-1918, 1938/1939-1945

- c) Standard German in elementary education, 1872-1918, 1938/1939-1945

- c) 1939-1945/ Deutsche Hochsprache in Grundschulen, 1872-1918, 1938/1939-1945

- d) Standardowy niemiecki i standardowy polski w szkolnictwie podstawowym, 1918-1938/1939

- d) Standard German and standard Polish in elementary education, 1918-1938/1939

- d) Deutsche und polnische Hochsprache in Grundschulen, 1918-38/39

- e) Standardowy polski w szkolnictwie podstawowym, 1945-1989

- e) Standard Polish in elementary education, 1945-1989

- e) Polnische Hochsprache in Grundschulen, 1945-1989

<p>f) Standardowy polski i standardowy niemiecki w szkolnictwie podstawowym, 1990-
g) łacina w szkolnictwie średnim i wyższym - do połowy XIX w.
h) Kancelaryjny niemiecki, standardowy niemiecki i łacina w szkolnictwie średnim i wyższym - XV-XIX w.
i) Standardowy niemiecki w szkolnictwie średnim, 1872-1918, 1938/1939-1945
j) Standardowy niemiecki i standardowy polski w szkolnictwie średnim,
k) Standardowy polski w szkolnictwie średnim, 1945-1989
l) Standardowy polski i standardowy niemiecki w szkolnictwie średnim, 1990-
m) Standardowy niemiecki w szkolnictwie wyższym, 1850-1945
n) Standardowy polski w szkolnictwie wyższym, 1945-
o) Łacina, kancelaryjny i standardowy niemiecki w seminarium duchownym w Breslau (Wrocławiu) - do 1849
p) Łacina, niemiecki i standardowy polski w seminarium duchownym w Breslau (Wrocławiu), 1849-1945
q) Standardowy polski i łacina w seminarium duchownym w Nysie, 1945-1977</p> | <p>f) Standard Polish and standard German in elementary education, 1990-
g) Latin in secondary and university education - until the mid-19th c.
h) chancery German, standard German and Latin in secondary and university education - 15th-16th cc.
i) Standard German in secondary education, 1872-1918, 1938/1939-1945
j) Standard German and standard Polish in secondary education, 1918-1938/1939
k) Standard Polish in secondary education, 1945-1989
l) Standard Polish and standard German in secondary education, 1990-
m) Standard German in university education, 1850-1945
n) Standard Polish in university education, 1945-
o) Latin, chancery German and standard German in the theological seminary at Breslau (Wrocław) - until 1849
p) Latin, German and standard Polish in the seminary at Breslau (Wrocław), 1849-1945
q) Standard Polish and Latin in the seminary at Nysa, 1945-1977</p> | <p>f) Polnische und deutsche Hochsprache in Grundschulen, 1990-
g) Latein in weiterführenden Schulen und Hochschulen, bis zur Mitte des 19. Jh.
h) Deutsche Kanzleisprache und die deutsche Hochsprache sowie Latein in weiterführenden Schulen und Hochschulen, 15.-16. Jh.
i) Deutsche Hochsprache in weiterführenden Schulen, 1872-1918, 1938/39-45
j) Deutsche und polnische Hochsprache in weiterführenden Schulen 1918-38/39
k) Polnische Hochsprache in weiterführenden Schulen 1945-1989
l) Polnische und deutsche Hochsprache in weiterführenden Schulen, 1990-
m) Deutsche Hochsprache in Hochschulen, 1850-1945
n) Polnische Hochsprache in Hochschulen, 1945-
o) Latein, die deutsche Kanzleisprache und deutsche Hochsprache am katholischen Priesterseminar in Breslau, bis 1849
p) Latein, deutsch und polnische Hochsprache am katholischen Priesterseminar in Breslau, 1849-1945
q) Polnische Hochsprache und Latein am Priesterseminar Neiße 1945-77</p> | <p>r) Standardowy polski, standardowy niemiecki i łacina w seminarium duchownym w Nysie/Opolu, 1977-</p> | <p>r) Standard Polish, standard German and Latin in the seminary in Nysa/Opole, 1977-</p> | <p>r) Polnische und deutsche Hochsprache und Latein im Priesterseminar Neiße und später in Oppeln, 1977-</p> |
|---|---|--|--|---|--|
-
- #### 4. Język ludności
- ##### The vernacular
- ##### die Sprache der Bevölkerung
<p>a) Dialekt słowiański - VI-XII w.,
b) Dialekt słowiański i dialekt germański - XIII w. do dzisiaj,
c) Standardowy niemiecki wśród warstw z wykształceniem średnim i wyższym - XVIII-1945
d) Słowiańsko-germański kreol wśród robotników i na terenach uprzemysłowionych - od połowy XIX w. do dzisiaj,
e) Standardowy polski wśród warstw z wykształceniem średnim i wyższym, 1945-
f) Inne języki obecne w przeszłości na obszarze Województwa Opolskiego: jidisz, hebrajski, romski, czeski, rusiński (ukraiński)
g) Inne języki obecnie występujące na obszarze Województwa Opolskiego: romski, łemkowski (rusiński), ukraiński, polski dialekt kresowy</p> | <p>a) The Slavic dialect - 6th-12th cc.
b) The Slavic dialect and the Germanic dialect - 13th c.-today
c) Standard German among those with secondary and university education - 18th c.-1945
d) The Slavic-Germanic creole among the industrial workers and in the industrialized areas - the mid-19th c.-today
e) Standard Polish among those with secondary and university education, 1945-
f) Other languages present on the territory of the Opole Voivodeship in the past: Yiddish, Hebrew, Romani, Czech, Ruthenian (Ukrainian)
g) Other languages used nowadays on the territory of the Opole Voivodeship: Romani, Lemko (Ruthenian), Ukrainian, the Polish dialect of Lwów (Lviv)</p> | <p>a) Slawischer Dialekt, 6.-12. Jh.
b) Slawischer und deutscher Dialekt, 13. Jh. bis heute
c) Deutsche Hochsprache unter denen, die eine weiterführende Schule oder eine Hochschule besucht haben, 18. Jh.-1945
d) Slawischs-deutsches "Kreol" (Sprachmischung) unter den Arbeitern in der Industrie und in industrialisierten Gebieten, Mitte des 19. Jh. bis heute
e) Polnische Hochsprache unter denen, die eine weiterführende Schule oder Hochschule besucht haben, 1945-
f) Andere Sprachen, die im Gebiet der heutigen Woiwodschaft Oppeln gesprochen wurden: jiddisch, hebräisch, romani, tschechisch, ruthenisch (ukrainisch)
g) Andere Sprachen, die heute in der Woiwodschaft Oppeln gesprochen werden: romani, lemisch (ruthenisch), ukrainisch, polnischer Dialekt des Gebietes um Lemberg (polnisch: Lwów, ukrainisch: Lviv)</p> |
|---|---|---|

5. Nauczane języki obce

Foreign languages taught at school

Gelehrte Fremdsprachen in der Region

a) łaciński, włoski i francuski do XIX w.	a) Latin, Italian and French until the 19th c.	a) Latein, italienisch und französisch bis zum 19. Jh.
b) Francuski i angielski do 1945	b) French and English, until 1945	b) Französisch und englisch bis 1945
c) Rosyjski, angielski i francuski, 1945-1989	c) Russian, English and French, 1945-1989	c) Russisch, englisch und französisch, 1945-89
d) Angielski, niemiecki, francuski i rosyjski, 1989-	d) English, German, French and Russian, 1989-	d) Englisch, deutsch, französisch und russisch, 1989-

